24

1976
Haziran

SERMAYENİN SALDIRILARINA KARŞI TÜM İLERİCİ GÜÇLERİN BİRLİĞİNİ YÜKSELTELİM

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

OKURLARIMIZA

Sevgili dostlar, konfederasyonumuzun ülkemizde tek sendikal örgüt olma savaşımı yol alıyor. Bu olumlu gelişim, her türlü engele rağmen sürdürülen sabırlı ve sorumlu siyasetin bir sonucudur. Yurdumuzun her köşesinde yükselen «sınıf sendikacılığı» bayrağı, yönetici ve üyeleriyle birlikte hepimizi daha dikkatli olmaya zorluyor. Sayısal gücü ile birlikte, ülkemizin politik yaşamına sürekli etki yapan işçi sınıfımızın politik ve ideolojik savaşımına uyumlu bir mücadele veren Konfederasyonumuzun, etkinliği de artıyor. Bu durum, ulusal düzeyde olduğu gibi, uluslararası düzeyde de böyledir. İç sayfalarımızda okuyacağınız uluslararası ilişkilerimizde görülen değişim, Türk-İş aleyhine ve fakat DİSK lehinedir. Bu etkinliğimizin gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde daha da arttırmak için, sayısal gücü 550 bine varan DİSK'in, bağlı örgütleri ve kademeleri arasındaki koordinasyonu pekiştirecek koşulların yaratılması gerekiyor. Mayıs ayının son günlerinde GÖNEN'de yapılan konferanslar, bunu doğrulamış ve onaylamıştır. DİSK'i DİSK yapan ilkelerin eksiksiz uygulanması, bu ilkeleri bilmekten, özümlemekten ve uygulamaktan geçiyor. DİSK'in Eğitim faaliyetleri ve Basın-Yayın çalışmaları bu amaca yöneliktir. DİSK'in işçi sınıfı bilimine uygun olarak ele aldığı çeşitli sorunları incelemeye çalışan DİSK Dergisi, bu nedenle durmaksızın tiraj arttırıyor, 5. Genel Kurulumuz ardından yeniden yayınına başlayan dergimiz, 16. Ekim sayısında 5.000 adet basılırken, bu sayı, sürekli artan abone ve isteklerden ötürü, bugün 23 bine ulaşmıştır. Dergimize giderek yoğunlaşan bu ilgiye yeterince karşılık verebilmenin de koşulları, DİSK'in konfederal düzeyde etkinliğini arttırılmasına bağlıdır.

Bunu dikkate alan Gönen Konferansları: DİSK'e bağlı sendikaların basın, yayın ve tanıtma alanında, ortak bir politika izlemelerini, DİSK Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesinin, Genel Kurul ve organlarının kararlarına göre izlediği çizgiyle kesin uyum halinde olmalarını ve sendikalarımızın işyerlerinden başlayarak bağış ve abone kampanyasına süreklilik kazandırmalarını vb. bir dizi ilke kararı olarak gündeme getirmiştir. İleride ayrıntılarıyla açıklanacak konferans sonuçlarının özünde yukarıda da değindiğimiz, konfederal düzeyde koordinasyonun sağlanması bulunmaktadır. Giderek yaygınlığı ve etkisi artan DİSK Dergisi'nin her yönlü gelişmesi, üyelerimizin-okurlarımızın çok yönlü katkılarıyla olanaklıdır.

Tüm üyelerimize ve seslenebildiğimiz ilerici kamuoyuna görüşlerimizi ve ilkelerimizi doyurucu bir biçimde açıklayabilmek, burjuvazinin gerici ideolojisinin etkisini güncel bir şekilde geriletmek, örgütlenmemizi sağlam ilkeli temel üzerinde hızlandırmak ve önümüzde duran daha nice görevleri başarmak için, gücümüzü, üye ve okur dostlarımızdan aldığımızı belirtmek istiyoruz.

DİSK, Basın Yayın ve
Tanıtma Dairesi

24

1976
Haziran

DİSK

İÇİNDEKİLER | SAYFA

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına, Genel Başkan: KEMAL TÜRKLER ● Yazı İşleri Müdürü: Hüsnü DİLLİ ● İdare Yeri: DİSK, Mer-ter Sitesi, Sendikalar Binası, Aksaray/İSTANBUL ● Telefon: 25 89 68 ● Gönderilen yazı, resim vb. yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez ● Bağışlar için posta Çeki No: 96 814 ● Dizgi: Alfabe Matbaası/27 97 49 ● Baskı: Öz-Akın Matbaası ● Film ve Montaj: Modern Röprödüksiyon/27 87 04 ● Kapak ve Karikatür:P. NAHABAŞ● Desenler: Orhan TAYLAN ● Son baskı tarihi: 8/7/1976

başyazı

"işverenlerin sendikalara karşı açtıkları savaş" veya keskinleşen sınıf mücadelesi

Mayıs'ın son haftasında işverenlerin düzenlediği Ekonomik Sosyal Etüdler Konferansı Heyeti'nin Danışma Kurulu toplantısı yapıldı. Toplantı, basına sınırlı bir şekilde yansıdı ve daha sonraki olaylar unutulmuş gibi oldu. 26 Mayıs tarihli bir gazete, haberi «işverenler sendikalara karşı savaş açtılar» başlığı altında verdi. Bu «ortak savaş» ın hangi konularda verileceği de, ileri sürülen önlemlerle somutlandı. «Savaş» ın biçimini de İstanbul Sanayi Odası Meclis üyesi Soysal şu sözleriyle belirledi: «İşverenler artık hükümetten, hukuktan, basından, devletten ve sokaktan şefaat beklemeyecekler».

Söz konusu toplantıda dile getirilen görüşler, daha önceleri de, işverenler, işveren kuruluşları ve iktidar yetkilileri tarafından çeşitli biçim ve fırsatlarda ele alınmıştı. İşverenler, bugüne dek, sürekli bir şekilde işçi sınıfının ekonomik mücadelesi karşısında, kendi içinde bir bütünlüğü olacak ortak bir politika izlenmesinin yararı üstüne durmuşlardır. Ancak, bu «ortak politika» nın pratik ve acil hedefleri, belki de ilk kez bu denli bir bütünlük içinde gayet somutça ortaya konmuş oldu. Bu nedenle, «Danışma Kurulu» toplantısını sınıfsal açıdan değerlendirmek, sendikal mücadelemizin güncel görevleri ve yarınını çok yakından ilgilendirmektedir.

İşveren önlemleri : yan ödemelerin verilmemesi, kıdem tazminatı 30 günü aşan toplu sözleşme istemlerinin geri çevrilmesi; toplu sözleşmelerin, işyeri düzeyinde değil, işkolu düzeyinde imzalanması; ücret artışında ortak politika... şeklinde belirlenmiştir.

Açıkça görüldüğü gibi, bu önlemlerin (tedbirlerin) temel hedefi işçi sınıfının ekonomik ve toplumsal yaşam düzeyini geriletmek veya en azından işverenlerin çizdiği «gelişme» sınırı içine hapsetmektir. Bir başka deyişle, zaten oldukça yüksek olan sömürü oranını daha da arttırarak, sermaye birikimini hızlandırmaktır. Ücretlerin, maliyet içindeki oranını düşürmekle ortaya çıkacak fazladan tasarrufları, işverenler, yeni yatırımlar için kullanmak veya mevcut yatırımlardaki üretim hacmini genişletmek istemektedirler. Bu istem, işverenlerin iki temel sorununu açığa vurmaktadır. **Birincisi, tekelci sermaye büyük bir finansman darlığı içindedir.** Bu darlık, işverenlere göre, bir yandan yukarıdaki işveren önlemleri ile ve diğer yandan da banka-sanayi kredilerinin artmasıyla geçici ve kısmî bir şekilde giderilebilir.

Yurt dışındaki işçilerimizin oluşturduğu tasarruflar da önemli bir döviz kaynağı durumundadır. Ancak, tekelci sermayenin verdiği güvensizlikten ve bu kaynağın geçici olmasından dolayı, işçi dövizleri, ülkeye çekilebildiği takdirde bile işverenler için, kısmî ve geçici bir finansman kaynağı olmaktan öteye gitmeyecektir. İkincisi, iç ve dış pazar darlığıdır. İç pazarın genişletilmesi ile; işçi sınıfının, diğer sabit gelirli katmanların ve tüm çalışanların yaşam düzeyinin ve satın alma gücünün yükselmesine karşı yapılan girişimler, bir ölçüde çelişmektedir. Çünkü, en geniş tüketici kitlesini oluşturan bu kitlelerin gelir düzeyi yükselmedikçe, iç pazar nasıl genişleyecektir? Burada hemen şunu belirtmekte yarar var. Özellikle DİSK'in verdiği güçlü ekonomik mücadeleyle, işçilerin ücretleri, görece ve sınırlı da olsa belirli bir artış göstermektedir. Ancak, hızlı fiyat ve enflasyon artışıyla para değerinin düşmesi sonucu ücretlerdeki görece artışın, iç pazar darlığına çözüm olmadığı açıkça ortadadır. Tekelci sermaye, içte «kemerleri sıkma» politikası izlerken, dışa açılma ve böylece ihracat pazarını genişletme isteğiyle yanıp tutuşmaktadır. Ama yatırımlardaki finansman darlığı ve dolayısıyla üretim hacmindeki «duraklama» bu isteme gem vurmaktadır. Ancak, dış pazar darlığının esas nedeni, nicelikten çok, kapitalist yoldan kalkınma açmazının bir sonucu olan Türkiye sanayinin iç yapısıdır. Bu sanayiye damgasını vuran nitelik; tüketim, montaj ve neredeyse bütünüyle emperyalist tekellere bağımlı ithalatçı sanayi olmasıdır. Malî, ham madde ve teknolojik düzeyde somutlanan bağımlılık, Türkiye sanayiinin bir yandan, «bağımsız» büyümesini ve ağır sanayi ve ulusal teknoloji temeline oturmasını engellerken, aynı anda da pazar rekabet gücünü ortadan kaldırmaktadır. Bilindiği gibi, ithalat, ihracattan elde edilen gelirin çok ötesinde bir ilerleyiş göstermekte ve eldeki sınırlı döviz kaynaklarını da eritmektedir. Böylece, artan dış borçlanma, zaten buhran içinde bulunan emperyalist malî kurumları Türkiye'ye karşı daha radikal önlemler almaya zorlarken, finansman kaynaklarını bir de bu yönden daraltmaktadır.

Özellikle dünya kapitalist sisteminin derinleşen buhranının etkisiyle alabildiğine şiddetlenen finansman, pazar ve dış ticaret açığı açmazları, Türkiye'de kapitalizm devam ettikçe sürecektir. Kısaca açıkladığımız bu somut gerçekler bir gerçeği daha açıkça ve üsteliyerek vurgulamaktadır. O da, böylesi bir durumda, tekelci sermayenin, özellikle ücretlere, sabit gelirlere ve taban fiyatlarına saldırmaktan başka bir yolu kalmamasıdır. Ancak, işverenler, bu işçi ve emekçi düşmanı önlemlerin uygulanmasını sağlamak için, amaçlarını gizleyecek, kamuoyunu kendi çıkarları doğrultusunda oluşturmak ve «güleryüzlü» olmak zorundadırlar. «Danışma Kurulu» toplan-

tısında belirlenen işveren önlemleri arasında, ayrıca, kamuoyunu kendi lehlerinde oluşturmak için propagandanın yoğunlaştırılması da bulunmaktadır. Bu propagandanın, yani çalışanların daha da yoksullaşmasını getirecek önlemlerin temel gerekçesini bizzat işverenlerden izleyelim: «Sorumsuz ve aşırı ücretler ekonomimizi çıkmaza götürüyor» (1); «İşçi ücretlerinin normal dışı yükselişi aslında istihdamı azaltmakta, döviz sarfiyatı gerektiren konularda ödemeler dengesini bozmakta, **üretim ve yatırımları yavaşlatmakta** ve enflasyona yol açmaktadır» (2); «1970-1975 yılları arasında Türkiye'de % 28 civarında verimlilik artışına karşılık, ücretlerdeki artış % 141 seviyesine ulaşmıştır» ve bunun «ne derece fiyat artışlarına sebep olduğu açıkça anlaşılacaktır» (3).

Kısacası, **tekelci sermaye, bağımlı ve çarpık kapitalist yapının geleneksel ve gittikçe şiddetlenen buhranının suçunu işçi sınıfıyla, sömürüyü sınırlama mücadelesi veren sendikalara yüklüyor. Yine tekelci sermaye ve iktidarları, kendi suçlarının faturasını işçi sınıfı ve tüm emekçi halka ödetmek istiyor.** Oysa, işverenlerin, kendi işlerine geldiği gibi çapıtarak sundukları sınırlı veriler bile, tekelci sermayenin yalanını ortaya çıkarmaya yeterlidir. Kaldı ki, günlük gazetelerin dikkatle taranmasının yanısıra, emekçi halkımızın içinde bulunduğu günlük somut yaşam koşulları, işveren propagandasının temelsiz-bilim ve gerçek dışı olduğunu her gün vurgulamaktadır:

1. **«1975 yılında tüketici fiyatları endeksi % 20 artmıştır. Oysa gerçek ücretler % 16.7 artmış, yani % 3.3 gerilemiştir.**

Ayrıca, 1970-1975 arasında cari fiyatlarla kişi başına gayri safi milli gelir % 215'lik bir artış gösterdiği halde, cari ücret artışı % 131 düzeyinde kalmıştır. (4).

2. **İşçi ve tüketici kitlelerin gelir artışı, istihdamı azaltmaz. Tersine, artan tüketim ve satın alma gücü üretimi arttırıcı, böylece işsizliği azaltıcı bir etken işlevini görür.**

3. **Sömürü oranının % 300 olması yetmiyormuş gibi, aşırı fiyat artışları tekelci sermayenin aşırı kâr hırsından kaynaklanmaktadır.**

4. **Emeğin üretkenliğini (verimliliği) sınırlayan geri teknoloji ve düşük ücretlerdir. Veriler, 1965-1973 arasında ücretlerin üretim maliyeti içindeki payının değişmediğini, buna karşılık fiyat artışlarının % 100'ü aştığını göstermektedir.** (6)

Maliyet artışlarını doğuran etkenlerin başında, ithal edilen üretim girdilerinin (ham madde, makina, teknoloji...) fiyatlarının hızla yükselmesi gelmektedir. Oysa, ihraç mallarının piyasa fiyatları gerilemiş ve böylece dış ticaret hadlerinde meydana gelen olumsuz gelişme ülkenin büyük döviz kaybına sebep olmuştur. Bu da Türkiye ekonomisinin emperyalist tekellere ve pazara bağlı oluşunu somutlayan bir başka önemli kanıttır.

«Danışma Kurulu» toplantısında, işveren önlemlerinin nasıl uygulanacağı da, çok somut bir biçimde gösterilmiştir. Yaptıkları konuşmalarda, işveren sözcüleri, «Türk sanayii» adına, «aşırı istemler» le gelen «sendikalara karşı ortak savaş» açmakta, birleşmişlerdir! Bu savaşı vermenin yolu, yine işverenlere göre: sendika aidatının işverenler tarafından kesilmesini zorunlu kılan «check-off» sisteminin kaldırılması **ile** grev ve «direnişlere» karşı «büyük bir dayanışma fonu» oluşturmaktır.

Böylece işverenler, mali olarak zayıflatacakları sendikaların eylem gücünü ve direncini kıracaklarını hesaplıyorlar. **Ancak,** işverenlerin, söylemeden uyguladıkları ve her açıdan destekledikleri **bir başka yöntem daha** vardır. O da, başta büyük işletmeler olmak üzere işçi sınıfının, sınıf sendikalarında, **DİSK'te** örgütlenmelerinin açık baskı ve zulüm yoluyla önlenmek istenmesidir. Tariş, Seydişehir gibi kamu işletmeleriyle başarısız Çümitaş, Sungurlar, Altınyıldız, Sheraton ve başarısız kalmaya mahkum Bursa vb. örnekleri...

SONUÇ:

Tekelci sermaye ücretleri sınırlamak veya dondurmak, sermaye birikimini daha da hızlandırmak için sömürü oranını arttırmak istiyor. «Danışma Kurulu» önlemleri bu hedefe yönelik. Ancak, bunların uygulanması belirli yasa değişikliklerini gerektiriyor. Eli kanlı MC iktidarı da çeşitli fırsatlarda belirttiği gibi, kapitalist ekonomının başarısızlıklarının suçunu işçi sınıfına, çalışanlara ve başta DİSK olmak üzere ilerici sendikalara ve örgütlere yüklüyor. Bu nedenle, istenen değişikliklerin bir an önce gerçekleşmesinden yana. Ancak, **«işverenlerin sendikalara karşı savaşı» nı, sınıflar mücadelesinin keskinleşmesi olarak gören DİSK bu oyuna gelmeyecek «güç, etkinlik ve bilinçte» olan işçi sınıfının, sınıf ve kitle sendikal örgütü olarak, hızla güçleniyor.** Diğer ilerici örgütlerin de, tekelci sermayeye karşı verdiği bu haklı savaşımda DİSK'i aktif bir biçimde destekleyecekleri her geçen gün biraz daha açık bir şekilde ortaya çıkıyor. Bu durumda ise, işbirlikçi-tekelci sermayenin çıkar ve istemlerine ulaşabilmesinin tek yolu, tüm ilerici örgüt ve güçlerin susturulmasından, demokrasi mücadelesinin geriletilmesinden geçiyor. MC iktidarı, böylesine açık ve dolaysız bir zulüm rejiminin ön hazırlıklarını yapıyor. CHP Gençlik Kolları «raporu», bugün Gaziantep'teki yarın başka yörelerdeki olaylar, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Ankara savcısının Alman İçişleri Bakanlığının «raporu» na dayanarak ve kapsamını tahrif ederek verdiği demeç Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yasalaşması yolundaki ısrarlı çabalar... bu hazırlıkların parçaları arasındadır.

İşverenlerin önlemlerine karşı mücadelede, acil görev bağımsızlık, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm doğrultusunda ilerleyen demokrasi savaşını daha da yükseltmektedir. Bunun da yolu: 1. İşçi sınıfının ekonomik, siyasal ve ideolojik birliğinin sağlanarak öncü rolünün pekiştirilmesinden;

2. Tüm emekçi katmanların ve kitlesel gücü ve desteği olan tüm ilerici örgütlerin, kuruluş ve kişilerin, birbirlerinin örgütsel bağımsızlıklarına ve ideolojik farklılıklarına **karşılık saygı temeli üzerinde** ve ortak somut istemler etrafında örgütlü demokrasi savaşına **daha** etkin bir biçimde katılmalarından;

3. Ve demokrasi mücadelesine katılan tüm güçlerin gerek sağdan gerek «sol» dan gelen ters, maceracı; sekter ve oportunist; kararsız ve uzlaşmacı akım ve görüşlerle aktif olarak mücadele etmelerinden, **geçmektedir.**

İçinde bulunduğumuz koşullarda DİSK'e, DİSK'in birlik ve bütünlüğünü geliştirme yönünde yaptığı hızlı ve etkin çalışmalara saldırmak, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine onulmaz zararlar vermek demektir.

1. **MESS- İşveren Gazetesi, 1 Haziran 1976, sayı 267**
2. **Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi ve Ticaret Borsaları Birliği Raporu**
3. **İşveren Sendikaları Konfederasyonu XI. Genel Kurul Raporu**
4. **ANKA Ajansı, 17 Mart 1976**
5. **İmalat Sanayi Anketleri, Ticaret Bakanlığı**
6. **a.g yayın.**

GÖNEN TOPLANTISI 25-29 Mayıs

somut koşullar ilkeler ve güçlülük

DİSK, durmaksızın gelişiyor, güçleniyor. Bu durum konfederal düzeyde yeni gereksinmeler yaratıyor. **Çünkü somut koşullar geçmişten farklıdır.** Değişen şartlar örgütümüzün her düzeyde ileri adımlar atmasını zorunlu kılıyor. Yurdun dört bir bucağından yükselen **«DİSK»** sesleri emekçiden yana ve sömürüsüz, yani, yaşanası bir hayata duyulan özlemi dile getiriyor. Her şeyi üreten işçiler, ürettiklerine sahip olmak istiyorlar. Tüm yaşayanların mutlu olacağı bir toplumsal düzen, bu sömürü düzeni değildir. DİSK, kendisine bağlı örgütlerin cesur ve kararlı olarak **sömürüyü sınırlandırma** mücadelesi verirken, aynı anda sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesine de katılmalarını, omuz vermelerini istiyor. Çünkü DİSK'i DİSK yapan; **«sınıf sendikacılığı»** temelinde yükselen mücadeleci ve kararlı tutumu, işçi sınıfı bilimi doğrultusundaki sabırlı ve sorumlu siyaseti, savaşımıdır.

Türkiye işçi sınıfının Konfederasyonumuza gösterdiği sevgi, saygı ve bağlılık, tüm örgüt kademelerimizi dünden daha dikkatli olmaya iten boyutlara varmıştır. Tüm ülke çapında sınıf uzlaşmacısı sendikal hareketin artan bir hızda çözülmesi, örgütümüzü, çok daha geniş kitleleri kucaklamaya hazır bir güce ve etkinliğe **zorlamaktadır.** Bunun koşulları, bağlı örgütlerimizin her düzeyde güçlerini Konfederasyonumuzda birleştirebilmelerinin, diğer bir deyişle üye örgütler ve örgüt kademeleri arasındaki koordinasyonun **konfederal düzeyde** sağlanabilmesinin koşullarını yaratmaktır. Sömürüsüz ve demokratik bir toplumu amaçlama açısından örgüt içi güncel görev, DİSK örgütlerini birleştiren ilkelerin ve Genel Kurul kararlarının daha da somutlaştırılarak DİSK bütünlüğünün pekiştirilmesidir.

DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların Yürütme Kurullarının katıldığı GÖNEN KONFERANSLARI, sınıf sendikacılığının güçlenmesi doğrultusunda ortak görüşlerin günümüz koşullarında bir kez daha belirlenmesine katkıda bulundu. **Konferanslar, örgütümüzün kararlı ve sorumlu siyasetini, sınıf ve kitle sendikacılığı temeli üzerinde yükselen güçlü savaşımlarını onaylarken bağlı sendikalar arasındaki koordinasyonun kısa ve uzun vadedeki plân ve programlarıyla birlikte konfederal düzeyde çözümlenmesinin gereğini de belirledi.** Önümüzdeki dönemde, GÖNEN KONFERANSLARININ önerdiği ve DİSK organlarının karar altına aldığı önerilerin hayata geçirilmesiyle DİSK, işçi sınıfının tek sendikal örgütü olma doğrultusunda yeni boyutlara ulaşacaktır.

Konfederasyonumuza üye sendikaların Yürütme Kurullarının ve görevli uzmanların katıldığı GÖNEN KONFERANSLARI, pek çok konuda ortak görüşleri pekiştirdi. Konfederal düzeyde atılması gerekli görülen ileri adımları gerçekleştirmek, güncel, ivedi görevlerimizi oluşturuyor. Örgütümüz, saflarımız arasına katılacak yeni kitleler önündeki görevlerinin bilincindedir.

DİSK ve uluslararası ilişkiler

1 Mayıs ve uluslararası işçi sınıfı

Dünya İşçi sınıfının savaşım - birlik - dayanışma günü olan 1 Mayıs'da Türkiye İşçi Sınıfının demokratik, sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK, V. Genel Kurul Kararları doğrultusunda uluslararası ilişkilerine sendikal düzeyde geniş boyutlar kazandırdı. Uluslararası işçi sınıfının bir parçası olarak, sınıfsal dayanışmanın genişletilmesi ve yoğunlaştırılması 1 Mayıs gününde somutlukla belirlenmiştir.

DİSK, kapitalizmin, faşizmin ve emperyalizmin karşısında uluslararası işçi dayanışmasını; savaşım bütünlüğünü zorunluluk görmekte, bunun için atılımlarını geliştirmektedir. 1 Mayıs'ı uluslarası işçi sınıfı ile dayanışmada önemli bir gün olarak değerlendiren DİSK; faşizmin emekçi halka ve işçi sınıfına saldırdığı, toplumsal sorunların arttığı dönemde 1 Mayıs'ı kutlarken; toplumsal sorunları çözmede uluslararası dayanışmayı gerekli ve zorunlu bulmaktadır.

Bütün dünyada **«Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!»** belgileriyle kutlanan 1 Mayış işçi bayramında DİSK, 1 Mayıs gösterileri için çağrıda bulunan sendikal örgütlerin gösterilerine katıldı. 1 Mayıs'da bütün dünya emekçileri ve sendikaları, tüm var güçleriyle, gerilim ve savaş yuvalarını söndürmek, işçi sınıfı ve halkların çıkarlarına cevap veren uluslararası işbirliği ve barış siyasetini ilerletmek için sürdürdükleri eylemi geliştirmedeki kararlılıklarını belirttiler.

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler 1 Mayıs'da bunu Taksim alanında şöyle anlatıyordu: **«Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!»** sloganı 1 Mayıs'ın temel anlamını yansıtan slogandır. Bu gün, çeşitli uluslardan yüz milyonlarca emekçinin aynı anda, ayni istemleri, sömürüsüz ve savaşsız bir kardeşlik dünyası özlemini haykırmaları bunun somut bir kanıtıdır.»

1 MAYIS'TA DİSK TEMSİLCİLERİ KAPİTALİST VE SOSYALİST ÜLKELERİN SENDİKALARININ ÇAĞRISINI KARŞILADILAR

DİSK, 1 Mayıs gösterilerine yapılan çağrıları karşılamak üzere temsilcilerini göndermiş, Uluslararası işçi sınıfı ile dayanışmasını güçlendirmiştir.

Maden-İş Yürütme Kurulu üyesi Bahtiyar Erkul Suriye'de 1 Mayıs gösterilerine; DİSK'i temsil etmek üzere DİSK Yürütme Kurulu üyesi ve LASTİK-İŞ Genel Sekreteri Celâl Küçük Bulgaristan Halk cumhuriyeti'ndeki kutlama törenlerine katılmışlardır.

SSCB'de kutlanan 1 Mayıs Gösterilerine katılan DİSK heyetinde Lastik-İş Sendikası ve DİSK Yönetim Kurulu üyesi Niyazi Kuas; DİSK Genel Başkan Vekili Mehmet Kılınç; bulunmaktaydı. DİSK'de bütünleşen Genel - İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk SSCB'deki kutlamalara katıldı. Bu arada Türkiye'de sınıf uzlaşmacılığının sendikal örgütü Türk - İş, DİSK'in 1 Mayıs Eylemine karşı çıkar ve tekellerle aynı doğrultuda işbirliği yaparken Sovyetlerdeki 1 Mayıs Gösterilerine temsilciler gönderdi.

Bütün dünyada kutlanan, 1 Mayıs İşçi Bayramında DİSK, uluslararası ilişkilerine boyutlar getirdi. Emeğin sermayeye karşı verdiği savaşımın uluslararası önemini 1 Mayıs somutta gösterdi. Yandaki resim SSCB'de kutlanan 1 Mayıs'ı gösteriyor.

DİSK
ve uluslararası
ilişkiler

STUTTGART'da yapılan
3. göçmen işçiler konferansı ardından

Geçen sayımızda sözünü ettiğimiz, Avrupa ve Kuzey Afrika göçmen işçi alan ve gönderen ülke sendikalarının 3. Uluslararası Konferansı, 20-22 Mayıs 1976 tarihleri arasında Federal Almanya'nın Stutgart şehrinde toplandı.

26 sendikal konfederasyonun katıldığı konferansta DİSK'i Mehmet KARACA, Kemal Nebioğlu, Sabri Tığlı, Nejat Firuzkuhi, Ali Eşref Turan'dan oluşan delege heyeti temsil etti. Türk-İş'ten de 3 delege vardı.

3. Konferans son derece önemli bir dönemde toplandı.

İçinde bulunduğumuz dönemde, göçmen işçilerin çalışma ve yaşama koşulları gün geçtikçe ağırlaşıyor. Batı Avrupa'nın tekelci kapitalistleri ve onların iktidarları, derinleşen ekonomik bunalım ve hızla artmaya devam eden işsizlik yüzünden göçmen emekçileri geri gönderme siyaseti izliyorlar. Yerli ve yabancı işçilerin iş güvencesi ayaklar altına alınıyor.

Sermaye güçleri yerli işçileri yabancı işçilere karşı kışkırtmak için ayırımcı uygulamaları arttırıyor. Yabancı işçileri işsizliğin sorumlusu gibi göstermeye çalışıyor. Yabancı düşmanı ve ırkçı görüşler körükleniyor.

Göçmen işçi çalıştıran kapitalist ülkelerin büyük sermaye çevreleri, böylesi bir ortamda emperyalist sömürüyü daha da şiddetlendirme girişimindeler. İşçi gönderen ülkelerdeki yatırımlarını arttırmayı öneriyorlar.

Aynı zamanda, işçi gönderen ülkelerin sermayedarları ve gerici iktidarları, yurt dışındaki işçilerin tasarruflarına el koymak için korkunç oyunlar tezgâhlıyorlar. Örneğin Türk işçilerinin, binbir güçlükle, yarınlarını düşünerek biriktirdikleri paraları gaspetmek amacıyla «İşçi Yatırım Bankası» gibi kuruluşlar icat ediliyor. Bu bankaların yönetiminde işçilerin söz ve karar sahibi olmasını engelliyorlar.

Yukarıda anlattığımız koşulların, hem yerli hem de yabancı emekçilerin yararına değişmesi, hangi ülkeden olursa olsun tüm emekçilerin birlik olmasına bağlıdır.

DİSK, 3. Göçmen İşçiler Konferansının bu yolda bir adım olmasına çalıştı.

İstanbul'da yapılmış olan 2. Konferanstan bu yana olumlu gelişmeler oldu. 1975'de 35 ülkenin katılmasıyla Helsinki'de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı kararları ve Uluslararası Çalışma Örgütü İLO'nun kabul ettiği Uluslararası Sözleşme yerli ve yabancı emekçilerin hak eşitliğini öngörüyor.

Konferans gündeminin 2. Maddesinde yer alan «göçmen işçilerle ilgili uluslararası sözleşmeler» konusunda DİSK temsilcileri İLO Sözleşmesi hakkında ayrıntılı bir rapor sundular. Uygulanması için katılan tüm sendikal örgütlere ortak eylem önerisinde bulundular.

DİSK heyeti 5 gündem maddesinde de raporlarını sundu, görüşlerini belirtti.

«Göçmen işçiler ve çeşitli ülkelerde iş durumu» konusunda DİSK heyeti kapitalist sistemin bunalımına bağlı olarak hem Türkiye'de hem de işçi alan ülkelerdeki işsizliğin nedenlerini ortaya koydu. İşsizlik durumunda göçmen işçilerin de, yerli işçilere sağlanan hak ve olanaklardan eşit olarak yararlanması gerektiğini vurguladı. İşsiz bırakılmanın, göçmen işçileri geri göndermek için hiç bir biçimde neden olmamasını istedi.

«Yasa-dışı çalıştırılan göçmen işçiler» konusunda DİSK delegeleri, turist işçilerin normal işçi durumuna getirilmesini ve İLO Sözleşmesinin belirttiği gibi «yasa-dışı» göçmen işçi çalıştıran işverenlerin cezalandırılmasını istediler.

DİSK heyeti, «göçmen işçilerin sosyal güvenlik sorunları»nda her düzeyde hak eşitliğinin sağlanması gerektiğini söyledi. Özellikle Yurt dışındaki Türk işçilerinin emeklilik sorunu üstünde durdu. Emeklilik sorununun, işçilerimizin bir kuruşu bile kaybolmaksızın, Türkiye'deki ölçüler içinde çözümlenmesi gerektiğine işaret etti. İşgücü ve sosyal güvenlik anlaşmalarının yeniden ele alınması ve yeniden düzenlenirken, işçi alan ve işçi gönderen ülkelerin sendikal örgütlerinin de söz sahibi olmasını önerdi.

DİSK delegeleri, «kesin dönüş yapanların sorunları»nın çözümlenmesi amacıyla uzun süreli bir sosyal planın yapılması gerektiğini belirttiler. Bu konuda daha çok işçi gönderen ülkelerdeki iktidarların sorumlu olduğu ortaya kondu.

DİSK temsilcileri, konferansa katılan örgütleri Türkiye'deki bazı faşist parti ve örgütlere bağlı grupların, Türk işçilerinin çalıştıkları Avrupa ülkelerindeki faşist baskı ve saldırıları hakkında bilgilendirdi. Tüm sendikal örgütleri bunlara karşı uyanık olmaya ve etkin bir mücadeleyle zararsız hale getirmeye çağırdı.

2,5 gün süren konferansın sonunda, 2. konferansta alınmış olan kararların halâ geçerliliklerini koruduğu açıklandı. 3. konferansta tartışılan konularda ortaya çıkan genel ortak görüşler belirtildi.

Yerli ve yabancı emekçilerin hak ve eşitliğinin sağlanması yolunda, uluslararası anlaşmaların ve özellikle İLO Sözleşmesinin hayata geçirilmesi için hükümetlere baskı yapılması önerildi.

Sosyal güvenlik anlaşmalarının yeniden düzenlenmesi gerektiği ileri sürüldü.

Göçmen işçiler arasında etkin olmaya çalışan faşist örgütlere karşı mücadele etme gereğinin altı çizildi.

Bundan sonraki konferansın tarihi karar altına alınmadı. DİSK, konferans çalışmalarının ışığında, işçi alan ve işçi gönderen ülkelerdeki sendikal örgütlerin etkin ortak eylemler geliştirmesi doğrultusunda, Konferans Hazırlık Komitesi üyesi olarak çabalarını hızlandırma görüşündedir. Bunalımın gittikçe derinleştiği, göçmen işçilerin kitlesel olarak geri gönderildiği bir dönemde hak eşitliğinin gerçekten sağlanması, ayırımcılığın ortadan kaldırılması istemleri en acil ve haklı istemlerdir. Bu hedeflere varmak için kaybedilecek bir an bile olmamalı, üvey evlât durumu yurt dışındaki kardeşlerimiz için son bulmalıdır.

Bu gerçeklerin ışığında, 25-29 Mayıs 1976 tarihleri arasında Gönen'de toplanan DİSK Sendikaları Yürütme Kurulları Konferansında «Dış İlişkiler Komisyonu» şöyle bir tavsiye kararı önerdi:

«Yurt dışındaki emekçilerimizin çalıştıkları ülkelerdeki sınıf ve kitle sendikal örgütleriyle, geniş olarak çatısı altında toplandıkları konfederasyonlarla ilişki ve işbirliğini güçlendirerek, o ülkelerdeki işçi sınıflarının ayrılmaz bir parçasını oluşturan göçmen işçilerin hak eşitliğinin sağlanması yolunda ortak eylem olanaklarının araştırılması.»

BASIN VE STUTTGART KONFERANSI

3. Göçmen İşçiler Konferansı Türkiye basınında her nedense pek yankı bulmadı. İlerici görünümlü günlük gazeteler bile konuya yeterince ilgi göstermediler.

Yurt dışında çıkan gerici basın ise bir kez daha kimden yana olduğunu gösterdi.

Federal Almanya'da basılan «Hürriyet» gazetesi, 3. konferansta etkin bir rol oynayıp, yurt dışındaki emekçilerimizin haklarını kararlılıkla savunan DİSK'i kötü göstermek için açıkça aslı olmayan, yalan ve yanlış yazılar yayınladı. DİSK heyetinin raporlarında ve konuşmalarında sözü bile geçmezken, «Hürriyet» DİSK'in «zorunlu rotasyon»u (yani işçilerin yurt dışında ancak belli bir süre çalışıp geri dönmeleri) savunduğunu yazdı!

Ancak DİSK delegeleri Federal Alman radyo ve televizyonu (Almanca ve Türkçe yayın servisleri) tarafından büyük ilgiyle karşılandılar. Böylece DİSK heyeti bir Türkçe yayında «zorunlu rotasyon» dan yana olmadığını açıklama olanağı bulabildi.

Stuttgart'daki Türk emekçileri, Alman Sendikalarında görevli olan kardeşlerimiz ve Federal Almanya'daki büyük demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri ise DİSK heyetine gösterdikleri destek ve dayanışmada en ufak bir esirgeme göstermediler.

Sermaye uşaklarının ve sınıf uzlaşmacılığı yapan sendikaların endişesi yerindedir. DİSK'in yurt dışındaki emekçilerimiz tarafından daha yaygın olarak benimsenmesinden, uluslararası sendikal harekette etkinleşmesinden korkmaktadırlar.

Korktukları başlarına gelmektedir. DİSK'in çok yönlü dış ilişkileri hızla gelişmektedir. Yurt dışındaki emekçi kardeşlerimiz ak'la kara'yı iyice seçmekte, gözlerini DİSK'e çevirmektedir. Hele 1 Mayıs 1976'da DİSK'in uluslararası Birlik-Mücadele-Dayanışma Günü ve İşçi Bayramı gösterilerinden sonra. 1 Mayıs'ı kutlamayan, 24 Temmuz'u İşçi Bayramı ilân eden Türk-İş yöneticilerinin, bulundukları ülkelerde sendikal örgütlerle her yıl 1 Mayıs'ı coşkunca kutlayan kardeşlerimizi aldatma olanağı ortadan iyice kalkmaktadır.

DİSK
ve uluslararası
ilişkiler

FRANSA'daki görgü eğitimi
DİSK ve CGT arasında olumlu yakınlaşmalar...

Fransa işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü olan C.G.T. (Genel İş Konfederasyonu) ile ilişkilerimiz hızla gelişiyor. Bu gelişim, DİSK'e bağlı sendikaların çeşitli yönetim kademelerinden oluşan 20 kişilik bir heyetin C.G.T.'de «görgü eğitimi»nde bulunmak üzere 8 Mayıs 1976 tarihinde Fransa'ya gitmesiyle yeni bir aşamaya vardı. O tarihlerde DİSK Genel Sekreterliğine vekaleten bakan Yürütme Kurulu üyesi Mehmet KARACA'nın başkanlığındaki DİSK heyetinin bu gezisi 20 gün sürdü. CGT'nin «Uluslararası Çalışma, Araştırma ve İşbirliği Merkezi» (C.E.R.C.I.) tarafından BENOIT FRACHON (CGT'nin 4 Ağustos 1975 tarihinde ölen başkanı) Eğitim Merkezi'nde ağırlanan heyet, CGT ve bağlı federasyonlarının her düzeydeki çalışmaları üzerine ayrıntılı bilgi aldı. Karşılıklı görüşmeler özellikle CGT'nin eğitim program ve yöntemlerinin incelenmesi üzerinde yoğunlaştı. Bu arada, Fransa işçi hareketi içinde özel bir öneme sahip RENAULT şirketinin bazı işyerlerini, Paris bölgesindeki MONTREUIL Belediyesi'ni gezen ve CGT'nin haftalık merkez yayın organı LA VIE OUVRIERE'in binasını gezen DİSK heyeti 23 Mayıs 1976 günü Türkiye'ye döndü.

CGT ile ilişkilerimiz, özellikle CGT'nin V. Genel Kurulumuz ve aramızdan ayrılan (DİSK Genel Sekreteri) İbrahim GÜZELCE'nin de DİSK adına CGT'nin 39. Genel Kuruluna katılmalarından bu yana sürekli ve hızlı bir şekilde ilerlemiştir. Bu açıdan, CGT üzerine kısa bilgi vermede yarar görüyoruz.

CGT

1895'in Eylül'ünde metal işçilerinin Genel Kurulunu izleyen günlerde çeşitli düzeylerdeki toplam 172 sendikal örgüt Genel İş Konfederasyonu (CGT)'nu kurdu. Anarko Sendikacılık, reformizm ve sınıf sendikacılığı akım ve görüşlerinin uzun yıllar çatıştığı CGT' ve 1936'dan ve özellikle ikinci Dünya Savaşından sonra demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı egemen olmuştur. Bu çizgide ilerleyen CGT, 1949 yılında kurulan Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)'nin kurucuları arasında yer almış, Fransız sömürgeciliğine karşı verdikleri savaşlarda Vietnam ve Cezayir halklarını desteklemiş ve bugüne dek barış, yumuşama ve silahsızlanma mücadelesinin Fransa'daki önde gelen savaşçıları arasında yerini almıştır.

CGT'nin üye sayısı 2.400.000 dir. 1976 hedefi, 3 milyon üyeyi temsil etmektir. Diğer konfederasyonların üye sayısı toplamı ise ancak 1 milyonu bulmaktadır. Sendika ve işyeri temsilciliği seçimlerinde CGT işçilerin % 60'na yakınının oylarını alarak üye sayısının çok üstünde bir temsil gücüne ulaşmıştır.

Uluslararası düzeyde de büyük bir etkinliği ve saygınlığı olan CGT Dünya Sendikalar Federasyonu'nun üyesidir.

Aralarında «TÜRK İŞÇİLERİ» gazetesinin de bulunduğu altı ayrı dilde çıkardığı göçmen işçilere yönelik gazeteler her ay 220.000 işçiye ulaşmaktadır. Ayrıca, CGT nin «LA VIE OUVRIERE» adlı bir merkez yayın organı, kadın emekçiler, teknik elemanlar, vb. için aylık dergileri, LE PENPLE adlı onbeş günlük bir yayını vardır.

Sosyalist bir toplum hedefine yönelik mücadelesinde, CGT Fransız «Birleşik Solu'nun Ortak Hükümet Programı» nı desteklemektedir.

Dünya İşçi Sınıfı hareketinin bölünmez bir parçası olmanın bilincinde, DİSK ilerici sendikalarla ilişkilerini yeni düzeylere çıkarıyor. Yandaki fotoğrafta Fransa'nın büyük demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü CGT ile birlikte düzenlenen görgü eğitiminde DİSK heyeti görülüyor.

DİSK ve uluslararası ilişkiler

Demokratik Alman Cumhuriyeti Sendikalar Birliğinin daveti ve DİSK

DİSK Genel Başkan Vekili ve Yürütme Kurulu üyesi, TEKSTİL Sendikası Genel Başkanı Rıza GÜVEN; Lastik-İş Genel Başkan Vekili Kenan AKMAN TEK-İŞ Sendikası Genel Başkanı Selahattin SAYIN'dan oluşan DİSK heyeti FDGB (Özgür Alman Sendikalar Federasyonu)'nin konuğu olarak 11 Nisan 3 Mayıs 1976 tarihleri arasında Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde kaldılar. Demokratik Almanya'nın çeşitli bölgelerinde ki Sanayi ve Tarım işletmelerini gezen DİSK heyeti FDGB sorumlularından, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde İleri Sosyalist Toplumun Kuruluşu ve işyerlerinde toplu sözleşme, işyeri yönetimine katılma, ücret-fiat ilişkileri üzerine bilgi aldılar.

FDGB ve DİSK arasında ki ilişkilerin geliştirilmesi konularını görüşmek amacına yönelik çalışmalar olumlu geçti; ilişkilerin önümüzdeki aylarda daha da geliştirilerek tabana indirilmesi uygun görüldü.

DEMOKRATİK ALMAN CUMHURİYETİNDE İŞ KAZALARI ÜZERİNE BİRKAÇ VERİ

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde (DAC) 1949 ile 1972 arasında üretkenlik %60 artarken, iş kazaları %40 azalmıştır. Oysa kapitalist düzende üretkenlik artışı beraberinde iş kazalarında da artışı getirir. DAC'de toplam yatırımların %10'u doğrudan doğruya iş güvenliğine ayrılmıştır. **(1971-1975** Beş Yıllık kalkınma planında bu %10'un karşılığını 17 Milyon Mark tır) FDGB (DAC Sendikalar Federasyon'u) iş güvenliği için iki yılda bir seçilen 200 bin sürekli sendika militanını görevlendirmiş ve işyerinden bağımsız olan bir işyeri müfettişliği oluşturmuştur. Böylece, ortalama her hafta bir işyeri denetlenmektedir. Ceza verme yetkileri de olan bu işyeri müfettişleri, görevini tam yerine getirmeyen bir işyeri müdürüne 600 ile 1.000 mark arasında para cezası verilebilmektedir. Sendika militanlarının dışında, DAC'ta her 9.000 ücretli için bir iş müfettişi vardır. Bu oran Fransa'da her 55.000 ücretliye birdir.

Sanayii, inşaat ve tarım sektörlerinde her 1.000 emekçi için iş kazaları oranında gelişme yıllara göre şöyledir:

1969	1970	1971	1972	1973
40.54	40.79	40.36	36.67	36.50

FDGB yönetiminde iş güvenliği sorumlusu, sendikasının bu konuyla ilgili temel görüşü şöyle belirlemektedir: **«Sosyalizmi insanlar için kuruyoruz, hayatlarını ve sağlıklarını korumamak düşünülemez»**

FDGB ve DİSK arasındaki ilişkiler; DİSK heyetinin FDGB'nin çağrısına karşılık vermesiyle yeni bir aşamaya ulaştı. Bu aşamanın geliştirilmesi yanında atılacak yeni adımlar uluslararası dayanışmaya güç ve etkinlik kazandıracaktır.

DİSK ve uluslararası ilişkiler

DİSK ve Bulgaristan Sendikalar Merkez Konseyi Ortak Açıklaması

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Genel Başkan **Kemal TÜRKLER**, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Sendikalar Merkez Konseyi adına Sekreter **Maryon STOYKOV**'un imzaladıkları ortak **«AÇIKLAMA»** yı aynen yayınlıyoruz.

KONFEDERASYON Başkanı KEMAL TÜRKLER başkanlığındaki Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu /DİSK/ heyeti, 1976 yılının 17-21 Mayıs günleri arasında Bulgaristan Halk Cumhuriyetini ziyaret etti.

Heyet, Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde bulunduğu sürece Bulgar işçi sınıfı ve sendikalarının tarihi ve savaşımları üstüne bilgi aldı; sendikacılar, ekonomi yöneticileri ve işçilerle görüştü, bazı sanayi işletmelerini gezip gördü. DİSK temsilcileri her yerde içtenlikle karşılandılar.

Merkez Konseyi Sekreteri MARYON STOYKOV başkanlığındaki Bulgar Sendikalar Merkez Konseyi heyetiyle DİSK heyeti arasında dostluk ve içtenlik havası içinde geçen görüşmeler yapıldı.

Heyetler, iki ülke sendikalarının çalışmaları ve ödevleri konusunda birbirlerine bilgi verdi, uluslararası sendika hareketinin bazı sorunları üstüne görüş alış verişinde bulundular.

Heyetler, Helsinki'de yapılan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantısının başarıyla sonuçlanışının ve toplantıda kabul edilen son belgenin Sendikal temasların ve işbirliğinin artırılmasına olanak sağladığını hoşnutlukla belirttiler.

Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi ve DİSK heyetleri, çevreyi koruma, iş güvenliği ve sağlık koruma sorunları üstüne Ocak 1975 te yapılan Avrupa Sendika Konferansından memnunluk duyduklarını, hazırlık çalışmalarına kıt'adaki bütün sendika kuruluşlarının katılacağı Avrupa Sendika Konferansının 1977'de düzenlenmesine yardım etmeye hazır olduklarını belirttiler.

Heyetler, Orta Avrupa'da karşılıklı kuvvet indirimi konusunda Viyana'da yapılan görüşmeleri desteklediklerini ve bu görüşmelerin başarıyla sonuçlanmasının emekçilerin yararına olacağını beyan ettiler.

Heyetler, Balkanlar'daki duruma önemle değinerek, bu bölgede barış ve güvenliğin pekiştirilmesinin Avrupa'da durumun yumuşamasına önemli bir katkıda bulunacağını belirttiler. Karşılıklı iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesinin güven ve anlaşma havası yaratılmasına olanak vereceğini ve bu yönde katkıda bulunmaya hazır olduklarını açıkladılar.

Heyetler, Kıbrıs sorununun bu bölgedeki barış ve güvenlik açısından çok önemli olduğu ve çözümün Kıbrıs Türk ve Rum halklarının çıkarlarına saygı gösterilerek, barış yoluyla, görüşmelerle sağlanması gerektiği görüşü içindedir.

Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi ve Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu heyetleri, İsrail'in 1967 saldırısı sonucunda işgal ettiği bütün Arap topraklarından birliklerini tamamen geri çekmesini, Filistin halkının kendi devletini kurma konusundaki ulusal isteklerinin yerine getirilmesini, aynı zamanda bütün Yakın Doğu ülkeleri sınırlarının güvenlik ve dokunulmazlığının, bağımsız varolma ve gelişim haklarının sağlanmasına uluslararası güvenceler verilmesini istediler.

Heyetler, Lübnan Cumhuriyetinde süren bunalımın doğurduğu feci durumun, Arap halklarının özgürlük ve bağımsızlık düşmanlarına yarar sağladığını ve gerçekte bu hakların bölünmesinin, birbirine düşürülmesinin sürdürülmesi yolunda dünya gericiliğinin çabalarına yardım ettiğini saptadılar.

Heyetler, Şili emekçileri ve halkının gerici-faşist güçlere karşı verdikleri kahramanca mücadeleden yana olduklarını ifade ederek, Luis Korvalan'ın, cunta cezaevlerine tıkılan yurtseverlerin hemen salıverilmelerini, sendikal hak ve özgürlüklerin yeniden sağlanmasını istediler.

Heyetler örgütleri adına, Portekiz emekçilerinin elde ettiği siyasal, ekonomik ve sosyal hakları yoketmek için çaba harcayan, belirli dış çevrelerce arkalanan iç gericiliğin yaptığı baskıya karşı İntersendikal merkezinin verdiği uğraşı desteklediklerini bildirdiler.

Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi ve Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Temsilcileri, Afrika halklarının ırk ayırımına (aparteyd) karşı, 1974'te Cenevre'de bu konuda yapılan konferansın çağrısına uyulması uğrundaki savaşımını desteklemeye hazır olduklarını açıkladılar.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu heyeti, gösterilen sıcak kabule teşekkür etti. Bulgar işçi sınıfına, Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde gelişmiş sosyalist toplum kurma yolunda yeni yeni başarılar diledi.

21 Mayıs 1976
Sofya

BULGAR SENDİKALARI
MERKEZ KONSEYİ
ADINA
SEKRETER:
/MARYON STOYKOV/

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
BAŞKAN:
/KEMAL TÜRKLER/

İŞ YASASININ DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ

● İşçiler, emeğin korunması, sendikal hakların sağlamlaştırılması, bu kazanımların yasalara girmesi için de mücadele ediyor. Bu mücadele, sömürüyü kaldırma mücadelesine eşlik ediyor onun bir parçası oluyor...

● Burjuvazinin hukuk anlayışı bunalım geçiriyor. Bu bunalımın kaynağı kapitalizmin genel bunalımının büyümesidir. İşçi sınıfının mücadelesi, kapitalist hukukta gedikler açıyor; burjuvazinin hukuku reddeden gerici yüzündeki örtüyü kaldırıyor.

Emperyalizmle bağlaşma içindeki tekelci burjuvazi sömürüsünü sürdürebilmek için her alandaki baskı ve saldırısını yoğunlaştırıyor. Burjuva demokrasisi ile faşist terörü birleştiriyor. Faşizmi tırmandırmanın hesaplarını yapıyor. Yaşamın bütün alanlarında demokrasi düşmanı çehresini su yüzüne çıkarıyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi halkı faşist biçimli yönetimin çemberine sokmayı planlıyor. Buna yelteniyor.

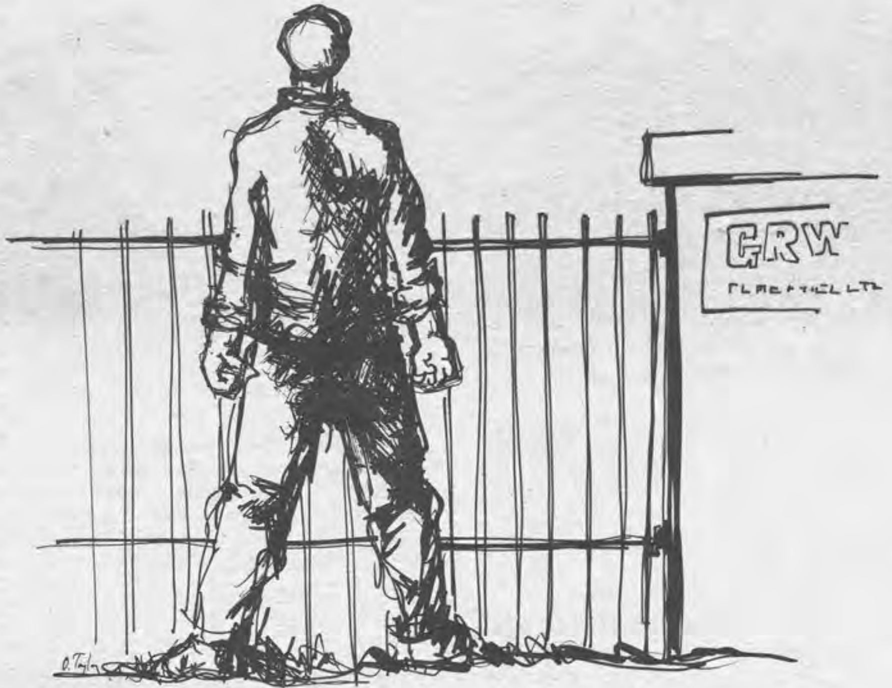
Kısacası, işbirlikçi tekelci burjuvazi, işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın büyüyen mücadelesi karşısında burjuva demokrasisinin kendisini reddediyor. Devlet aygıtını hızla faşistleştirmeye girişiyor. İşçi sınıfının sendikal haklarını budamak için yeni plânlar tezgâhlıyor. Demokratik hak ve özgürlüklerin üzerine yürüyor.

İşbirlikçi sermayenin saldırısı «iki düzeyde yoğunlaşıyor: işyeri düzeyinde ve devlet düzeyinde.»

İşyeri düzeyinde, sermaye, işyerlerinde karar alma mekanizmalarını iyice otoriter yapıyor. İşçileri bir anda ve toplu olarak kapı dışarı edebilmeyi istiyor. Onları açlığa ve işsizliğe mahkûm edebilmeyi tasarlıyor.

Devlet düzeyinde ise işbirlikçi burjuvazi devlet aygıtını, işçi sınıfının ve öbür emekçi halkın sömürülmesini artırmada kullanmak istiyor. Hayatın, bütün alanlarına müdahalelerde bulunuyor.

Bu anti-demokratik baskı ve saldırı karşısında işçi sınıfının demokrasi mücadelesi gündemde değer kazanıyor.

DİSK, V. Genel Kurul Kararları doğrultusunda iş yasasının demokratikleştirilmesi zorunluluğu genel demokrasi hareketinden ayrı düşünmüyor. İş kanununun demokratikleştirilmesi ve işyerinde işçileri ilgilendiren tüm konularda işçi sendikalarının söz ve karar sahibi olmaları için gerekli yasa değişikliğinin yapılmasını demokratik biçimde zorluyor.

İşçi sınıfı bir yandan sömürüsüz ve baskısız bir dünya için, siyasal iktidar için mücadele veriyor. Öbür yandan, demokratik hak ve özgürlüklerin sınırlarını genişletmek için mücadele veriyor. İşbirlikçi - tekelci burjuvazinin ve onun siyasal iktidarının, burjuva demokrasisini sadece kuru bir iskelet durumuna indirme çabalarına karşı çıkıyor. Siyasal örgütlenme ve mücadele özgürlüğünü sağlamak için, sendikal özgürlüklerini genişletmek için atılıyor. Burjuva demokratik özgürlüklere de sahip çıkıyor.

Sömürüyü kaldırma mücadelesinin bir parçası olan bu atılım, işçi sınıfının demokrasi mücadelesi olarak beliriyor. Yani demokrasi mücadelesi siyasal mücadeleyi bütünlüyor.

İşçi sınıfımızın sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK demokrasi mücadelesinde önem kazanıyor. Yanısıra, işçi sınıfımızın DİSK çatısı altındaki sendikal birliği önem kazanıyor. DİSK çatısı altında birleşen işçi sınıfımız işbirlikçi burjuvazinin reddettiği demokrasiye de sahip çıkıyor.

DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN ARACI OLARAK HUKUK

Bu mücadelede hukukun yeri önemi nedir?

Kapitalizm şartlarında hukuk, bir yanıyla, kapitalist üretim ilişkilerini formüle eder. Burjuvazinin sömürü ve baskısını «yasallaştırır».

Bu yanıyla hukuk, burjuvazinin siyasal iktidarının iradesidir. Onun çıkarlarını «düzenler». Yani kapitalist sınıfın sömürü ve baskı aracıdır.

Fakat hukuku sadece bu yanıyla ele alırsak, kapitalizm şartlarındaki demokrasi mücadelesine sırt çevirmiş oluruz. Kapitalist hukukun içinde demokratik gedikler açma görevine, onu demokratikleştirme görevine yan çizmiş oluruz.

«Mademki kapitalist hukukun içinde yaşıyoruz, kapitalist hukuk da burjuvazinin çıkarlarını düzenliyor, öyleyse hukuku demokratikleştirmeye gerek yok», gibi yanlış bir anlayışa düşeriz.

Bu anlayış niçin yanlıştır?

Yasalar, kapitalist sınıfın siyasal iktidarlarının «iradesinin» dışlaştığı, ortaya çıktığı «düzenleyici» metinlerdir. Ama işçi sınıfı yasalarda mevcut bu niteliği sınırlamak için, yasaları işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda değiştirmek için mücadele etmelidir. Kazanımlarını kapitalist hukukun içine sokmalıdır. Sendikal haklarını kısıtlayıcı yasal engelleri de kaldırmalıdır.

Bu yöndeki her başarı, ikili bir anlam taşıyor: Bir yandan işçi sınıfı bu demokrasi mücadelesi içinde eğitiliyor. Her adımı, onun için okul oluyor. Öbür yandan, her yasallaşan kazanım, demokrasi mücadelesini daha ileriye götürmek için manivela oluyor. «Bir mücadelenin meyvası olan hukuk, aynı zamanda bir mücadele temeli oluyor.»

İşçileri açlığın ve işsizliğin kucağına itmeye ve cezalandırmaya prim veren, işçilerin sendikal haklarını tehdit altında tutan, işçi sınıfının demokrasi mücadelesinin önünde demokrasi dışı engeller oluşturan İş yasası demokratikleştirilmeli, 13 ncü, 17 nci, 32 nci maddeler yasadan çıkartılmalıdır. Bu, tüm ilerici güçlerin ortak savaşımını gerektiriyor, somut bir hedefi oluşturuyor.

İŞ YASASININ ANTİ-DEMOKRATİK NİTELİĞİ

Yürürlükteki İş Yasasında, kapitalist işverene sınırsız olanaklar tanıyan birkaç madde vardır ki işçilerin çalışma güvencelerini ve sendikal haklarını tehdit altında tutuyor.

Bu başlıca kilit maddelerden birisi, İş Yasasının 13. Maddesidir. Bu madde, kapitalist işverene, hiç bir neden göstermeden işçileri kapı dışarı etmek olanağını tanıyor.

Burada, işçiyi kapı dışarı etmek isteyen işverenin uyacağı tek şart vardır: Ya işçiye belirli bir süre önceden ona işten atacağını bildirecektir ya da işçiyi yanında çalıştırmayı gereken o sürenin ücretini ödeyerek onu anında kapının dışına koyacaktır.

Binlerce örneğin tartışma götürmez bir biçimde kanıtladığı olgu şudur: İşverenler, sendikal haklarını kullanan işçileri tek tek ya da toplu olarak işten atmak için 13. maddeyi işletiyorlar. İş yasasında kendilerine sunulmuş bu kulptan yararlanıyorlar. Böylelikle, işçilerin Anayasa'da yazılı çalışma hakları ve sendikal hakları, bu kazanımlar, bir çırpıda İş Yasasının 13. maddesiyle budanabiliyor. Patronlara bir taşla iki kuş vurma olanağı sunulmuş: Şöyle ki: İşçileri işsizliğe ve açlığa atarken onların sendikal haklarını da dinamitliyorlar.

İkinci olarak, İş Yasasının 17. Maddesi, yasadaki anti-demokratik

ve işçi düşmanı düşüncenin bir parçasını oluşturuyor. Bu maddede, belirli durumlar sayılmış. Bu durumlardan birisi gerçekleştiğinde işverenin işçilerin işlerine son verebileceği yazılmış. Bu durumlar, son derece bulanık, esnek, nereye çekersen oraya gidecek biçimde dile getirilmiş.

Sözgelişi, işçi, işverenin ya da onun ailesinden birinin «şeref ve namusuna dokunacak» bir şey söyler ya da yaparsa, işine hemen tazminatsız son verilebilir. İşçi işverenin «güvenini kötüye kullanırsa, hırsızlık yaparsa» işine hemen tazminatsız son verilir.

Burada birkaç örnekle mantığını ortaya koyduğumuz 17. Madde, iki yüzü keskin bir bıçak olarak kullanılıyor. Şöyle ki: Hem işçileri işsizliğe ve açlığa salıyor hem de işçilerin sendikal haklarını buduyor.

İşçinin «savaştığına», «hırsızlık yaptığına», «işverenin güvenini kötüye kullandığına», «şeref ve namusuna dokunduğuna» kim karar veriyor?

Uygulamada buna işveren karar veriyor. Bunlarla suçlanan işçinin işine hemen tazminatsız son veriliyor.

Gerek 13. madde gerek 17. madde işçi sınıfımızın öbür yasalardaki kazanımlarını da tehdit ediyor. Sermayeye dilediği zaman kullanabileceği bir silah sunuyor.

Nasıl?

Sendikalar Yasasında genel olarak işçi sınıfımız için önem taşıyan bir kazanım formüle edilmiştir. Şöyle ki: bu yasanın 19. maddesi işçilerin sendikal faaliyetleri için bir güvence (teminat) getiriyor. Buna göre işçiler işe alınırken sendikal nedenle aralarında ayırım yapılamaz. İşçilerin işine sendikal nedenle son verilemez.

Kısaca, Sendikalar Yasasının 19. maddesine göre, işçilere sendikal baskı yapılamaz. Bu, işçi sınıfımız için bir kazanımdır.

Fakat kapitalist işverenler bu yasanın bu maddesini şöyle bir yoldan dolanarak bu kazanımımızı yok edebiliyorlar: İşyerlerindeki işçilerin işine İş Yasasının 13. maddesine dayanarak son verebiliyorlar. Ya da «her yere çekebilecek, lâstikli» 17. maddeye dayanarak yine işçileri kapı dışarı koyabiliyorlar.

Bu iki kıyım maddesini uygularken elbette, işçilerin sendikalaştığından haberleri olursa, Sendikalar Yasasının 19. maddesine aykırı davranmış olacaklar. Çünkü haberleri olursa, işçilerin sendikalaşma ve sendika seçme hakkına sahip olduklarını söyleyen Anayasa'nın 46. maddesine aykırı davranmış olacaklar.

Böylelikle İş Yasasının 13. ve 17. maddeleri işçi sınıfımızın Anayasal ve yasal Sendikalaşma hakkını, bu kazanımı bir anda, yok edebilecek hukuk mekanizmalarını getiriyor.

Üçüncü olarak, İş Yasasının 32. Maddesi yasadaki anti-demokratik zincirin bir başka halkası oluyor. Bu madde, işçilerin ücretlerinden kesilecek «ceza paralarını» düzenliyor. İşgücünü ücret karşılığında satarak yaşamasını günü gününe sürdürmek durumundaki işçilerin «ücretlerinden kesinti yapılarak cezalandırılması» anlayışı anti-demokratik bir anlayıştır.

Dördüncü olarak, işçilerin yasal kazanımlarını çiğneyen işverenlere uygulanmak üzere İş Yasası bir «ceza sistemi» getirmiş. Ama bu «ceza sistemi» kapitalist işveren üzerinde etkin bir zorlayıcılık getirmiyor. Genel olarak, para cezası öngörülüyor. Patronların ödemeyi rahatlıkla göze alabildikleri bu para «cezaları» onları, işçilerin kazanımlarını çiğnemekten alıkoymuyor. Ayrıca öngörülen «para cezaları» miktar olarak düşüktür. İşçilerin işverenlerce kapı dışarı edilerek «cezalandırılması» ise binlerce örnekle her gün kanıtlanan bir olgudur.

İşçileri açlığın ve işsizliğin kucağına itmeye ve cezalandırmaya prim veren, işçilerin sendikal haklarını tehdit altında tutan İş Yasasının uygulanmasının denetlenmesi için ise yasada teftiş mekanizması öngörülmüştür.

Bugün Türkiye'de İş Yasasının uygulanmasını «denetleyen ve teftiş eden» 200 kadar iş müfettişi vardır. İş müfettişleri işbirlikçi-tekelci burjuvazinin siyasal iktidarlarının baskısı altında tutulmaktadır. Teftiş sistemi örgütleniş ve işleyiş bakımından anti-demokratiktir. İş Yasasının mantığına hâkim anti-demokratik anlayışı tamamlamaktadır. Sermayeyi denetlemekten uzaktır.

İŞ YASASINDAKİ ANTİ-DEMOKRATİK MADDELERİN İŞLEVİ

Özetleyecek olursak, İş Yasadaki anti-demokratik maddeler

1. Sermayenin işçiler üzerindeki baskısını ve işçilerin cezalandırılması anlayışını formüle ediyor.
2. İşçi sınıfının Anayasa'daki kazanımlarını, çalışma güvencesini ve sendikal haklarını tehdit altında tutuyor.
3. İşçi sınıfının demokrasi mücadelesinin önünde anti-demokratik bir engel oluşturuyor.

İŞ YASASINDAKİ ANTİ-DEMOKRATİK MADDELER YASADAN ÇIKARILMALIDIR.

Emperyalizmle bağdaşma içindeki tekelci burjuvazinin sömürüsüne ve baskısına prim veren onu yasallaştıran yasalar, yasa maddeleri ve hukuksal mekanizmalar anti-demokratiktir. İşçi sınıfının Anayasaya geçmiş kazanımlarını budayan ve tehdit eden yasa maddeleri anti-demokratiktir.

İşbirlikçi burjuvazinin sömürü ve baskısını sınırlayan her yasa, yasa maddesi ve hukuksal mekanizma ise demokratiktir. Kapitalist hukukun demokratikleştirilmesi yolunda işçi sınıfının öne sürdüğü her istem, onun demokrasi mücadelesini ve siyasal mücadelesini bütünler, ona hayat verir.

Türkiye işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK, 13. maddenin, 17. maddenin, 32. maddenin İş Yasasından çıkarılmasını istiyor.

İşverenleri işçilerin anayasal kazanımlarına uymaya zorlayacak etkin mekanizmaların İş Yasasına getirilmesini istiyor.

İş teftiş mekanizmasının sermayeye ve onun siyasal iktidarlarına karşı bağımsızlaştırılmasını istiyor. Demokratik iş teftişi istiyor.

Sınıf ve kitle sendikal örgütümüz DİSK'in 5. Genel Kurul'da aldığı önemli kararlardan birisi de «İş Yasasının demokratikleştirilmesini» gündeme getiriyor. İş yasasının demokratikleştirilmesi mücadelesi, geneldeki demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır.

Toplu Sözleşmelerde Sendikal Demokrasinin Çağdaş Uygulaması

toplu sözleşmelerde üyeler söz ve karar sahibi olmalıdır

EKONOMİK ve sendikal mücadelenin her alanında olduğu gibi toplu sözleşmelerde de «üyelerin söz ve karar sahibi olması» DİSK'e üye devrimci sendikaların temel ve vazgeçilmez ilkesi olmuştur. Kitlelerin yaratıcı ve sürükleyici gücünü, mücadele kararlılığını ve **devrimci yönelişini** ancak **bu ilke geliştirmiş** ve **kitlelere tarihsel işlevini yerine getirme olanağını vermiştir.**

Sendikaların devrimci ve demokratik bir nitelik kazanmasının ön koşullardan biri olan bu ilke, **Dünya'da ve Türkiye'de yıllar boyunca uygulanmakta, geliştirilmekte ve yeni boyutlara ulaştırılmaktadır. DİSK'in son 9 yıl içindeki gelişmesinde** rol oynayan **bu demokratik ilkenin anlam ve önemi** işçi sınıfı hareketi geliştikçe **daha da artacaktır.**

ÖRGÜTLÜ MÜCADELEYE DÜŞMAN OLANLARA KARŞI EN ETKİN ARAÇ ÖRGÜT İÇİ DEMOKRASİNİN UYGULANMASIDIR

ANCAK son zamanlarda, yıllarca yaşanmış ve denenmiş bu ilkeyi bazı **«sözde solcu»** unsurların **yeni «keşfettiklerini»** görmekteyiz. Yüzyıllardır belirli bir uygarlığı yaşamış bir Afrika ve Güney Amerika ülkesine ilk defa giden bir Batılı sömürgeci **«keşif»** yaptığını ilân eder, emperyalistler tarafından ödüllendirilirdi. Aynı şekilde, bugün, devrimci sendikalarda üyelerin yıllardır uyguladıkları ve sahip çıktıkları **bu ilke,** sendikacılıkla henüz ilgilenmeye başlıyan **küçük burjuva devrimcilerince** yeniden keşfedilmekte ancak **örgüt düşmanlığı ve örgüt içi anarşi yaratmak için kullanılmaktadır.** Bu kimseler üyelerin söz ve karar sahibi olması ilkesini, tarihsel gelişim içindeki yerinden ve devrimci içeriğinden koparıp soyutlamaktadırlar. Amaçları, devrimci sendikaları; içinde her türlü düşüncenin rastgele savunulduğu ama eylem gücü olmayan «şekilsiz dernekler» haline getirmektir.

İşçi sınıfı; doğru ilkeleri, devrimci amaçlar için **yerinde ve zamanında** kullanmayı her zaman bilmiştir. Ancak toplu sözleşmelerde üyelerin söz ve karar sahibi olması ilkesini;

- örgütleri yıpratmak;
- işçi önderlerine ve sendika temsilcilerine karşı işçinin duyduğu güveni yoketmek;
- ekonomik mücadelede kendiliğindenliği ve anarşizmi hakim kılmak;

için uygulamak isteyen örgüt düşmanı «başıbozukları» işçiler sendikalarında ve grev çadırlarından uzak tutmayı da daima bileceklerdir. Üyelerimiz bu «doğru» ilkeyi aşağıda belirtilen doğru yöntemlerle uygulamaktadırlar.

ÜYELERİN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASİ İLKESİNİ ÖRGÜTTEKİ TÜM ÜYELERİN BİRLİĞİ VE YARARI AÇISINDAN ELE ALMAK GEREKİR

YUKARIDA da belirtildiği gibi; üyelerin toplu sözleşmede söz ve karar sahibi olması sadece tek bir sözleşmenin tek bir maddesi ile ilgili tartışma veya oylama demek değildir. **Üyelerin seçtikleri** genel kurul delegelerinin, toplu sözleşme hedeflerini saptamaları, bu hedeflere ulaşmak için gerekli politika ve stratejileri uygulaması ile, örgütte, ekonomik mücadelede **tu-**

tarlı bir çizgi belirlenecektir. **Örneğin** 100.000 üyesi olan bir örgütte üyelerin 99.000'i çalışma süreleri için yukarıdaki yöntemlerle alınan belirli bir kararı uyguluyorlarsa, **geriye kalan 1000 üyenin tümü aksi yönde bir karar için oy kullansalar da,** örgütün bütünlüğünü ve gücünü koruması ancak azınlığın çoğunluğa bilinçli ve disiplinli bir şekilde uymasına bağlıdır.

ÜYELERİN SÖZ VE KARARI İŞÇİ SINIFININ GELİŞEN MÜCADELE ÇİZGİSİNE UYGUN VE İLERİYE DÖNÜK OLMALIDIR !

BELİRLİ bir işyerinde üyelerin söz ve kararı ekonomik ve toplumsal ilerleme yolunda örgütün ulaşmak istediği aşamalara ve her şeyden önce işçi sınıfının bilimine ters düşmemesi gerekir. Toplu sözleşmeler, ülkedeki işçi sınıfının gücünden, ekonomik - demokratik mücadelenin gelişiminden bağımsız olmadığına göre üyelerimizin aldığı kararlar daima ileriye yönelik ve işçi sınıfını güçlendirecek şekilde oluşmalıdır.

TOPLU SÖZLEŞMELERDE ÜYELERİN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASININ ETKİNLİĞİ İÇİN ÜÇ ŞART EĞİTİM... EĞİTİM... EĞİTİM...

SENDİKALARDA demokrasinin uygulanması, ancak üyelerin gerekli bilgi, bilinç ve yöntemlerle donatılması ile bir anlam kazanır. Üyelerimize işçi sınıfının bilimi, mücadelenin tarihsel gelişimi, sömürünün niteliği aktarıldıkça, kitlelerin devrimci inisiyatifi ve eylem yaratıcı gücü hayata geçer, gelişir ve büyür. Çeşitli işyeri ve bölgelerde oluşan kararlar, ancak eğitim çabaları ile tek bir hedefe, işçi sınıfının ekonomik kurtuluşuna yönelebilir. Ve ancak eğitimin geniş kitlelere yayılması ile üyelerin aldıkları kararlar işçi sınıfına yeni aşamalar kazandırabilir.

ÜYENİN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASI İÇİN ÖRGÜTÜN DEMOKRATİK BİR YAPI VE İŞLERLİĞE SAHİP OLMASI GEREKİR..

İNCELEDİĞİMİZ demokratik ilkenin tam olarak uygulanması için örgüt yapısının üye ile yöneticinin birliğini pekiştirecek iki yönlü bir ileritişime (iletmeye, rabıtaya, diyaloğa) olanak sağlaması şarttır. Üyenin özlem, istem ve yönelişleri sendika yönetimine en kısa ve etkin şekilde ulaşabilmeli; üyeler adına kararlar alan yetkili organların kararları da bilinçli ve eğitilmiş üyelerce benimsenip uygulanmalıdır. Yürekten dağılan kanın, bünyenin en uç noktasına kadar iletilmesi ve tekrar yürekte toplanması nasıl bir damar ağına ihtiyaç gösteriyorsa, sendikalarda da en yeni üye ile Genel Kurul ve Genel Başkan ve yöneticiler arasında eksiksiz bir demokratik işlerlik bulunmalıdır. Ünite veya kısım temsilcileri üyenin tüm istemlerini ve sorunlarını kavrayacak şekilde tabana kök salmalı, sendika temsilcileri şube ve Bölge Temsilciliği, Daire Başkanlığı ve Genel Yürütme (Yönetim) Kurulu aracılığı ile hayata geçirilmelidir. Örgütte demokratik bir yapı ve işlerlik bulunmadıkça, üyenin söz ve karar sahibi olması ilkesi içi boş bir slogan haline gelir.

TOPLU SÖZLEŞMELERDE ÜYELERİN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASI İLKESİ, KARARLARIN İŞÇİ SINIFININ BİLİMİ DOĞRULTUSUNDA, BİLİMSEL YÖNTEM VE ARAŞTIRMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİNDEN SONRA ALINMASINI GEREKTİRİR

SERMAYENİN ve onun siyasi veya ekonomik örgütlerinin politika ve stratejilerini etkisiz kılmak, onları mücadele içinde geriletip sömürüyü kısıtlamak için, sendikalarda bilgili ve bilinçli bir çalışma yönetimini gerektirir.

- Ülkenin somut siyasi, sosyal ve ekonomik koşullarını incelemek.
- İşkolu ve işyeri koşullarını değerlendirmek.
- Sermayenin ekonomik örgütlerinin (işveren sendikaları ve kuruluşlarının) strateji ve taktiklerini kavramak ve gerekli önlemleri (tedbirleri) almak,
- Üyelerin gerçek yararlarının hangi temel hedef ve ilkelerde olduğunu incelemek,
- Sonuç olarak değişen koşullara göre en uygun zaman ve yerde değişik eylem biçimleri denemek ve geliştirmek..

Bütün bunlar ancak işçi sınıfının geliştirdiği bilimsel yöntem ve araçlarla mümkün olabilecektir. Toplu sözleşme mücadelesini kendiliğindenliğin ve keyfiliğin akıntısına bırakmadan, bilimin bilinçli çizgisinin rotasına sokmak ancak tutarlı bir araştırma, inceleme ve değerlendirme sistemi ile olacak **ve bu görev sendika yöneticilerince yerine getirilecektir.**

Fakat bu güç ve yoğun çalışmalar üyelerin söz ve karar sahibi olması ilkesini kısıtlamak için bir özür olamaz. Araştırmaların, değerlendirmelerin sonuçları eğitilmiş ve bilinçli üye kitlelerine devrimciliğin gerektirdiği açıklık, dürüstlük ve sorumlulukla anlatılmalıdır. Son söz yine üyelerimize bırakılmalı, kararlar demokratik merkeziyetçilik ilkesine göre alınmalı ve uygulanmalıdır.

Kapanmakta olan işyerleri dışa bağımlı tekelci sermaye kesimiyle orta ve küçük sermaye kesimi arasındaki çelişkilerin bir sonucudur. Sermayenin tekellerde yoğunlaşması ve kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, orta ve küçük işletmeleri eriten koşulları yaratmaktadır.

Ülkemizdeki kapitalist üretimin içine düştüğü kriz her geçen gün yoğunlaşmaktadır. Dışa bağımlılık, para değerindeki oynamalar, sistemin anarşik yapısından doğan mal ve hizmet üretimindeki yetersizlik genel olarak halkın satın alma gücünü düşürmektedir. İç pazar, özellikle bazı üretim kollarını önemli ölçüde sarsarak daraltmaktadır. Bir taraftan işçi ve emekçilerin yaşam koşulları güçleşirken, öte yandan sermaye grupları arasındaki çelişki artmaktadır. Bu çelişki en açık şekilde, dışa bağımlı tekelci sermaye kesimiyle, orta sermaye kesimi arasında somutlaşmaktadır. Kapanmakta olan işletmeler bu çelişkinin ürünüdür ve orta sermaye kesimine ait işyerleridir.

Diğer ülkelerle rekabet gücü olmayan, bu nedenle ihracata yönelmeyen işbirlikçi tekelci sermaye, iç pazarda orta sermaye kesiminin kârlarına saldırmaktadır. Kârlarını tekelci sermayeye kaptıran orta sermaye ya faaliyet alanını değiştirmekte, ya da yok olmaktadır. Yani kapanmaktadır. Orta sermaye işletmelerinin faaliyet alanını değiştirmesi gerek üretim kolu, gerekse coğrafi bölge olarak işgücünün örgütsüz ve ucuz olduğu alanlara doğru olmaktadır.

İşte, «toplu sözleşme taleplerinin artması işletmeleri iflasa götürüyor» iddiasında bulunan sermaye örgütünün gizlemeye çalıştığı üyelerinin arasındaki çelişki budur.

Tekelci sermaye, kontrolundaki üretim alanlarına yan ürünler imal eden orta sermayeye amansızca yüklenmektedir. Öte yandan dünya şartları üretimde ileri teknoloji kullanımını zorunlu kılmaktadır. Dışa bağımlı ülkemiz bu teknolojiyi uluslararası tekellerden ithal etmek zorundadır. Çok yüksek ödemelerle yapılan bu ithalat maliyetleri büyük ölçüde artırmaktadır. Bu maliyet artışını ancak kârlı üretim alanlarındaki tekelci sermaye kesimi karşılayabilmektedir. Bu durumda da orta sermayenin kârları teknolojik üstünlüğe sahip tekelci kesime kaymaktadır. İleri teknolojiden yararlanamayan sermaye kesimleri ucuz ve örgütsüz işgücü kaynaklarını zorlamayı tek çıkar yol görmektedirler. İşte o zaman **sermayenin örgütleri, «sendikaların ölçüsüz taleplerinden»** yakınmaya başlamaktadırlar. «Fabrikaları kapatırız» tehditleriyle **işçi sınıfının** sendikal mücadelesini geriletme yoluna başvurmaktadırlar.

Görüldüğü gibi sermayenin en sömürücü, en baskıcı kesimi, gerçekleri çarpıtarak, ya da gizleyerek; fabrikaların faaliyetlerini tatil etmelerini, kapanmalarını tek bir nedene, artan toplu sözleşme taleplerine bağlamak istemektedir. Ekonomik krizin ve sermayenin iç çelişkilerinin sonuçlarını işçi sınıfına yüklemeye çalışan, işgücünü örgütsüz kıstırıp ucuza kapatmak gayretinde olan sermayedar sınıfın bu sözcülerinin amacı belli olmaktadır. Gerçekleri çarpıtma ve gürültü koparma çabaları, işçi sınıfı üzerinde daha sistemli şiddet uygulaması için çağrı niteliği taşımaktadır. Ancak işçi sınıfının örgütlü gücü bu çağ dışı girişim ve özlemlere geçit vermeyecektir.

Sermayedar sınıfın bir kesiminden işçi sınıfının sendikal birlik ve mücadelesine; aldatmaca, gerçekleri çarpıtma ve kuru tehdit yöntemleriyle yeni bir saldırı tezgahlanmaktadır. Kendi sınıfsal çıkarlarını, ulusal çıkarlarla aynı gösterme yoluna her fırsatta başvuran sermayedar sınıfın temsilcileri bu kez de ülke ekonomisini koruma rolü oynayarak işçi sınıfının sendikal mücadelesini suçlamaktadır. Bu güne kadar fiyat artışlarına, pahalılığa işçilerin hak arama mücadelesini neden olduğunu öne süren ve bu yolda MC iktidarının bakanlarınca onay da alan sermayenin sözcüleri, şimdi de artan toplu sözleşme talepleriyle bazı işletmelerin iflasa sürüklendiğini iddia etmektedirler.

«Toplu sözleşmelerin yüklediği mali yükü karşılayamadıkları için» 21 fabrikanın kapandığını ve 1531 işçinin işsiz kaldığını öne süren sermaye örgütünün bu girişimindeki kamuoyunu aldatma, gerçek-

FABRİKALARIN KAPANMASININ TEMEL NEDENİ SERMAYENİN KENDİ İÇ ÇELİŞKİSİDİR

leri çarpıtma ve işçi sınıfını tehdit etme gayretkeşliği, sömürü yöntemlerinin bir yenisini sergilemektedir.

Sermayedar sınıfın bu sözcüleri yeni iddialarıyla bir yandan işçilere, «artan talepleriniz karşısında fabrikaları kapatırız» tehditini savuran moral baskı yapmayı hesaplamakta, öte yandan içine düşülen ekonomik krizi ve bunun bir sonucu olarak yoğunlaşan sermayenin iç çelişkisini kamuoyundan ve üyelerinden gizlemeye çalışmaktadır.

Ekonomik krize neden olarak işçi sınıfının sendikal mücadelesini göstermek isteyen sermaye sözcüleri, kamuoyunu işçi sınıfına karşı ters yönde şartlandırmaktan yarar ummaktadır.

Sermayenin amacı bütün çarpıtma ve gizleme çabalarına rağmen apaçık ortadadır: İşgücünü örgütsüz kıstırıp ucuza kapatmak ve alabildiğine sömürmek.

ARTAN TOPLU SÖZLEŞME TALEPLERİ FABRİKALARIN KAPANMA NEDENİ OLAMAZ

Fabrikaların kapanma nedeni artan toplu sözleşme talepleri olamaz; çünkü işgücüne yapılan ödemelerin, maliyetler içindeki payı yüzde 15'i geçmemektedir. Çeşitli kesimlerce ve özellikle sermaye örgütlerince yapılan araştırmalar bu gerçeği ortaya koymaktadır. Ama her nedense sermaye örgütleri bu konudaki tespitlerini kamuoyuna açıklamaktan sürekli kaçınmaktadır.

Öte yandan ülkemizde işgücünün büyük oranda ucuza kapatıldığı ve aşırı derecede sömürüldüğü açıkça bilinmektedir. Sigortalı işçilerin üçte birinden fazlası halâ 40 lira asgari ücretle çalışmaktadır. Sömürü oranı ülkemizde en az yüzde 340'tır. Yani işçi, yarattığı 100 liralık değerden ancak 22,5 lirasına sahip olabilmekte, geriye kalan 77,5 liraya sermaye sınıfı sahip çıkmaktadır. «Artan toplu sözleşme talepleri işletmeleri iflasa sürüklüyor» iddiası bu yapı içinde sömürüyü gizleme gayretkeşliğinden başka bir şey değildir.

FABRİKALARIN KAPANMA NEDENLERİ

Fabrikaların kapanmasına genel olarak sermayenin iç çelişkisi yol açmaktadır. Ayrıca özel nedenler de görülmektedir. Yani sözkonusu işletmelerin kapanmasında genel ve özel olarak bir çok neden varken, bunlar belirli bir amaçla dikkate alınmamakta ve ısrarla «artan toplu sözleşme talepleri» tek neden olarak öne sürülmektedir.

İddia sahipleri şu farklı nedenleri nasıl görmezlikten geldiklerini açıklığa kavuşturmak zorundadırlar:

Kapandığı ileri sürülen fabrikaların çoğunun faaliyetlerini «TATİL» ettikleri anlaşılmaktadır. Yani bu işletmeler, bir süre sonra ya tekrar faaliyete geçmekte, ya da aynı sermaye başka bir isimle yeniden üretime başlamaktadır. Bu girişim sermaye gruplarına pratikte; sendikasız, asgari ücretle ve sıfır kıdemle işçi çalıştırmak olanağı sağlamaktadır. Sorun iflastan kurtulmak değil daha fazla kâr elde etmektir.

Para değerindeki oynamalar, döviz darlığı gibi nedenler, ham maddesi ithalata dayalı işletmelerde büyük maliyet artışlarına yol açmaktadır. Bu durumda sermaye için çıkar yol, işgücünün maliyet içindeki payını düşürmektir. Yani işgücünü ucuza kapatmaktır. Bunun için de işyerini bir süre için tatil etmek, dışa bağımlı ekonomik yapılarda darboğazları geçmek için yeterli olmaktadır. Oysa sermaye kendi kendini iflasın eşiğine getirmektedir.

İzlenebildiği kadarıyla kapandığı ileri sürülen fabrikaların bir kısmında ortaklar arasındaki anlaşmazlık işyerinin kapanmasına temel neden olmuştur.

Bütün bunları sebep kabul etmeyip, artan toplu sözleşme taleplerinin sonuçları olarak açıklamak olanaksızdır. Ancak iddia sahibi sermaye örgütü bununla kalmamakta, ülke ekonomisinin geleceğinden endişe duyduğunu belirtmektedir. Böylece üyeleri arasındaki çelişkiyi gizlemeyi amaçlamaktadır. Oysa sözkonusu sermaye örgütünün tekelci sermayeyi oluşturan üyeleri ile orta sermayeyi oluşturan üyeleri arasındaki çelişki her geçen gün keskinleşmektedir.

● Sermayenin en sömürücü ve en baskıcı kesimi, gerçekleri çarpıtıyor ve gizliyor. Onlar işgücünü örgütsüz kıstırıp ucuza kapatmak için, işçi sınıfı üzerinde daha sistemli şiddet uygulayabilmenin koşullarını yaratmak istiyorlar Kopardıkları gürültünün nedeni buradadır.

türk-iş yönetiminin sıkıştığı nokta:

"BATILI ANLAMDA SENDİKACILIK" NEDİR NE DEĞİLDİR?

Ülkemizde DİSK ve Türk-İş olarak somutlanan farklı iki sendikal anlayış, her geçen gün örgütümüz lehine gelişmeler kaydediyor. Yüzbinin üzerinde üyesiyle Genel-İş Sendikasının da Konfederasyonumuza katılması, GES-İŞ Sendikasının hukuki durumunun lehimize sonuçlanması bunun en son örneklerini sunuyor. Böylelikle örgütümüzün üye sayısı yarım milyonu aştı-geçti, 550 bine ulaştı.

Bu gelişmeler, DİSK'in, Türkiye işçi sınıfının tek Konfederasyonu olma yolunda verdiği başarılı savaşımların doğal bir sonucu oluyor. Örgütümüz, bundan böyle de devam edecek bu güçleri dikkate alıyor ve artan görevlerinin üstesinden gelebilmenin koşullarını yaratmayı gündemine alıyor.

Bu gelişmeler karşısında, egemen güçler, pek çok koldan saldırı koşullarını besliyor, mevcut saldırıların yoğunlaştırıyorlar. Ancak DİSK'in, kurulduğu günden bu yana böylesi saldırı ve baskı koşullarından geçerek bugünlere vardığı hatırlanacak olursa, kimi çevrelerce plânlanan ve kimilerince de kan verilen çeşitli saldırı, baskı ve tertiplere karşı, örgütümüzün bütünü itibariyle güçlü bir yapıya sahip olduğu unutulmamalıdır. Çünkü DİSK, işçi sınıfının, yani «zincirlerinden başka kaybedecek şeyi olmayanların» devrimci sendikal örgütüdür.

Evet, DİSK bir sendikal örgüttür. Ancak DİSK, işçi sınıfının ortak ve gerçek çıkarları uğrunda mücadele eder. Kendisine üye olsun-olmasın, işçileri sömürü düzeninin kötülüklerine karşı uyarır. Korumaya çalışır. En iyi sözleşmelerin yapılmasından yanadır ama toplu sözleşmelerin bir kurtarıcı gibi gösteren herkese karşı amansızdır. Çünkü tuttuğumuz yol, sömürüsüz ve emekten yana bir toplumsal düzene varma yoludur. Dolayısıyla hem sömürüyü sınırlandırmak ve hem de sömürüyü ortadan kaldırmak gibi ikili bir görevimiz vardır.

Tıpkı, diğer kapitalist ülkelerdeki «sınıf sendikaları» nın görevleri gibi BATI VE DOĞU ÜLKELERİ AYIRIMI ÜZERİNE

İşçi sınıfı dünyayı doğu-batı diye ikiye bölmez. Bu ayrımı yapan Amerikan emperyalizmi olmuştur. Amerikan hükümeti ve onun casusluk örgütü CİA, ikinci dünya savaşından sonra, işçi sınıfının iktidarlarını yıpratmak ve yıkmak amacıyla «soğuk savaş» dediğimiz dönemi başlatmış ve dünyayı «Hür Dünya (Batı)» ve «Demirperde Gerisi (Doğu)» olarak ikiye ayırmıştır. İşçilerin ve emekçi yoksul halkın iktidarlarını kötülemek, kapitalizm adı verilen sömürü düzenlerinin propagandasını yapmak için milyarlar harcamıştır. Ancak bu saldırılar sonuçsuz kalmıştır.

Bugün hala «Batı ülkeleri-Doğu ülkeleri» diye ayrım yapanlar **hem** yeni bir dünya savaşı kışkırtıcılarıdır ve «soğuk savaş» dönemine özlem duyanlardır, **hem de** mevcut sendikal anlayışları hasıraltı etmeye çalışan geri ve Amerikancı kafalardır. Onlar böylelikle bir taşla iki kuş vurmaya çabalıyorlar. Oysa su uyuyor belki ama, işçi sınıfı uyumuyor ve davranıyor.

BATILI ANLAMDA SENDİKACILIK NEDİR?

Türk-İş'in sınıf uzlaşmacısı yöneticileri, DİSK'in durmaksızın güçlenmesi karşısında telaşa kapılı-

Fransa'da işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikal örgütü CGT, sınıf uzlaşmacısı sendikal harekete karşı ilkeli bir savaşımla hareket ediyor. Tekeller egemenliğinin yıkılması amacına yönelik sınıfsal uğraşda kitle ve sınıf sendikacılığının gereği olan sömürüyü «sınırlandırma» doğrultusunu işçi sınıfının toplumsal kurtuluşu temeline dayatıyor; tekellere karşı örgütleniyor ve davranıyor...

Sömürünün var olduğu kapitalist ülkelerde, tıpkı ülkemizde olduğu gibi, sarı (uzlaşmacı) sendikalar, işçi sınıfını arkadan hançerliyorlar. Oysa «sınıf sendikacılığı» gelişiyor. Türkiye'de DİSK, Portekiz'de ENTERSENDİKAL, Fransa'da CGT, İtalya'da CGİL, İspanya'da İşçi Komisyonları, işçiden yana sorumlu ve sabırlı siyasetleriyle her geçen gün etki ve güçlerini artırıyorlar. Resimde Portekiz işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü ENTERSENDİKAL'ın örgütlediği 1 MAYIS gösterilerine katılan Portekiz işçileri görülüyor. Sarı (uzlaşmacı) sendikal hareket, tüm kapitalist ülke işçileri tarafından lânetleniyor. Böylesi yöneticiler devrilmeden işçi sınıfının sendikal birliğini sağlamak kararlı ve çetin bir mücadeleyi zorunlu kılıyor.

yorlar. «Batılı anlamda sendikacılık» gibi anlamsız laflar ediyorlar. Aslında bu, onların sıkıştıkları köşeden kaçmaya çabalarken çıkarttıkları cılız bağırtılara benziyor.

Türk-İş Yöneticileri Amerikan sendikacılığının ipliği pazara çıktığına göre «batılı anlamda sendikacılık» derken Batı Avrupa ülkelerine işaret etmek istiyorlar.

Batı Avrupa ülkelerindeki sendikal duruma bakıyoruz. Karşımıza birbirinden farklı iki sendikal anlayış çıkıyor. Bunlardan biri, işçi sınıfını arkadan hançerliyor. Örneğin İngiltere'deki TUC Konfederasyonu işveren örgütleri ve hükümetle birlikte oturuyor ve ücretlerin 1 yıl süreyle dondurulması kararına imza atıyor.

Türk-İş, batılı anlamda sendikacılık derken «ücretleri dondurmaktan» yana bir sendikacılığı mı anlıyor?

Bir diğer Batı Avrupa ülkesi olan Fransa'ya bakıyoruz. Karşımıza yine iki sendikal anlayış çıkıyor. Fransız işçi sınıfının gerçek çıkarları için çalışan CGT, aynı DİSK gibi, bir yandan sömürüyü kısıtlamaya çalışıyor. Diğer yandan sömürünün ortadan kaldırılması uğrunda yürütülen mücadelede üzerine düşen görevleri başarıyor. CGT, Fransa'da demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının en etkin ve başarılı bir uygulayıcısı olarak Fransız işçilerinin ve Fransa'da çalışan yabancı (göçmen) işçilerin sevgisini, saygısını, bağlılığını kazanıyor.

Ama Türk-İş, Fransa'daki ikinci sendikal anlayışı benimsiyor. İşçilerin gerçek çıkarları doğrultusunda çalışan **CGT**'yi değil, Amerikan emperyalizmi ve Fransız patronlarınca desteklenen ve sevilen **F.O.** Konfederasyonuna övgüler düzüyor.

«Avrupa Sendikacılık Hareketi» isimli, 42 No.'lu Türk-İş yayınının 67'inci sayfasında «İşçi Gücü» demek olan F.O. adlı sendika konfederasyonu hakkında şunlar yazılıdır:

«F.O. **(İşçi Gücü)**, bütün çalışmalara yeniden başlamak zorunda kalmıştır. Parası olmadığı gibi, her türlü imkan ve hatta arşivlerden dahi yoksundur; maddi güçlüklerin yanısıra, politik ve psikolojik engellerle de karşı karşıya bulunuyordu. (...) F.O.'nun gerçekten hür, bağımsız ve demokratik sendikacılığı temsil ettiğinin anlaşılması üzerine, başlangıçta karşı karşıya kaldığı güçlükler yenilmiş ve F.O. başarıya ulaşmaya başlamıştır.»

Türk-İş, F.O.'ya övgüler düzüyor. Oysa bundan kısa bir süre önce CİA'nın F.O.'nun kurulması için büyük yardımlarda bulunduğu ABD'de açıklandı. F.O. 1947'de CGT'yi bölerek kurulmuştu. O dönem, ABD'nin Avrupa sendikal hareketine el attığı dönemdi. Bilindiği gibi Dünya Sendikalar Federasyonu'da 1945 de bölünmüş ve Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu kurulmuştu.

Amerikan İş Federasyonu eski başkanı Green, 1948'de, Avrupa'da kurulan yeni sendikalar için **160 milyon dolar** yardım ettiğini açıkladı. Türk-İş'in elini verdiği F.O. ise Fransız hükümetinden 40 milyon Frank yardım görmüştü.

Türk-İş yöneticileri bu gerçekleri es geçiyor ve açıklamıyorlar. Biz örneklerimize devam edebiliriz. Portekiz işçi sınıfının devrimci sendikası ENTERSENDİKAL'den ve İtalyan işçi sınıfının devrimci sendikası CGİL'den bahsedebiliriz.

Ama gerçekler ortada, gün gibi aşikardır.

SÖMÜRÜNÜN VAR OLDUĞU DÜZENLERDE İŞÇİ SINIFININ GERÇEK SENDİKAL ANLAYIŞI «SINIF SENDİKACILIĞI» DIR!

Sonuç budur. «Batılı anlamda sendikacılık anlayışı» diye bir şey yoktur. Sınıf uzlaşmacılığı veya sınıf mücadelesi temelinde iki sendikacılık vardır. TÜRK-İŞ yöneticilerinin «Batılı anlamda sendikacılık» dedikleri şey «sınıf uzlaşmacılığının» ta kendisidir. Ve bu, gerçeği saklamak için başvurulan bir söz oyunudur.

İşçiler bu gerçeği görüyorlar. Artık davranıyorlar. Türkiye'de DİSK'in, batıda «Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikal Örgütlerinin» durmadan gelişmesinin nedeni budur.

işçi sınıfının devrimci sendikal birliği örgütümüz saflarında daha da pekiştirilecektir...

İşçi sınıfımız hızla **DİSK'in** saflarında birleşiyor. Bir yandan artan sayıda sendika **DİSK'e** katılıyor. Öbür yandan, **DİSK** içinde aynı işkolunda faaliyet gösteren sendikalar birleşiyor. **Konfederasyonumuzun** 16 işkolu üzerinden örgütlenmek ilkesi doğrultusunda güçlü adımlar atılıyor.

Bu ne demektir?

Türkiye işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı çizgisinde sendikal birliğini sağlamlaştırması demektir.

Burjuvazi, gerici-faşist karması MC iktidarı, sınıf işbirliği anlayışındaki Türk-İş yönetimi ve sapık akımlar, DİSK'i boy hedefi yapıyor. İşçi sınıfımızın sendikal birliğini ve dayanışmasını parçalamak istiyor. Bu yolda oyunlar düzenliyor.

Saldırı ve oyunlara gereken cevabı, işçi sınıfımız, DİSK'teki kenetlenmesiyle veriyor. Hiç bir gücün tersine çeviremeyeceği bir oluşumdur bu.

11.6.1976 günü yapılan DİSK Genel Yönetim Kurulu toplantısında, DİSK'e katılma kararı alan beş yeni sendikanın üyeliği görüşülerek kesinleşti. Değişik işkollarındaki beş yeni sendikanın çatısı altındaki işçiler de DİSK saflarına katıldı.

DİSK'e katılan sendikalar şunlardır:

Gıda sanayii işkolunda örgütlü olan ve 8.12.1975 tarihli olağanüstü kongresi ile katılma kararı a-

DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, örgütümüze bağlanan ve birleşen sendikaların Genel Kurullarında şöyle diyordu: «DİSK'in bütünleşmesi, güçlenmesi ve işçi sınıfının tek sendikal örgütü olması acil bir görev olarak önümüzdedir. Bu açıdan, kendi iç bütünlüğümüzü sağlamak, DİSK'i DİSK yapan ilkeleri eksiksiz uygulamak zorundayız. Tabanın söz ve karar sahibi olması şeklinde somutladığımız sendikal demokrasinin daha iyi ve cesur bir biçimde uygulanması, DİSK'in güçlenmesini sağlayacak en etkin ve doğru yöntemdir. Birleşmeler sadece işkolunuzu ve DİSK'i değil, tüm işçi sınıfını ve bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesini ilgilendirmektedir».

lan **BESİN-İŞ Sendikası.** 30.11.1975 tarihinde genel kurulunu yaparak katılma kararı alan **NAKLİYAT-İŞ Sendikası.** Garanti Bankası işyerlerindeki emekçilerin kurduğu ve 24.4.1976 günlü genel kurulla katılma kararı alan **GAM-SEN.** 23.5.1976 tarihli olağanüstü genel kurulla katılma kararı alan **ÇAĞDAŞ MADEN-İŞ.** Yaptığı 5.6.1976 tarihli olağanüstü genel kurulla DISK'e katılma kararı alan **GENEL-İŞ Sendikası.**

Bu katılmaları izleyen ve işçi sınıfımızın DİSK'te sendikal birliğini güçlendirmede değerli bir adım olan son örnek ise Petrol Kimya-İş Sendikası ile Petkim-İş Sendikasının, DİSK Anatüzüğünün 14. maddesi ve DİSK Birleştirme Komisyonu kararı uyarınca birleşmesidir.

Birleşme konusunu düzenleyen DİSK Anatüzüğünün 14. maddesinin ilgili hükümleri şöyledir: **«Aynı işkolunda birden fazla DİSK üyesi sendikanın belirli bir süre içinde birleştirilmesi için, DİSK Yürütme Kurulunca özel bir BİRLEŞTİRME KOMİSYONU kurulur. Ve belirli birleştirme süresi Yürütme Kurulunca saptanır.**

BİRLEŞTİRME KOMİSYONU: Birleştirilmesi gerekli üye sendikaların yöneticilerinden gerekli açıklamayı alır. Bu sendikaların durumunu bizzat tetkik eder. Ve en iyi birleştirme formülünü bir raporla DİSK Yürütme Kuruluna bildirir. Yürütme Kurulu formül gereğince birleşme konusunda ilgili sendikalara gerekli bildirimi yapar. İlgili sendika başkanları en geç iki hafta içinde DİSK'e cevap vermekle yükümlüdür. Bundan kaçınan sendikanın, birleşme konusundaki DİSK teklifine (Hayır) cevabı verdiği anlamında kabul edilir.»

Aynı işkolunda faaliyet gösteren iki DİSK sendikasının birleştirilmesi amacıyla ve Anatüzüğümüzün 14. maddesi uyarınca kurulan Komisyon şu kişilerden oluşuyordu. DİSK Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN'in başkanlığında DİSK Yürütme Kurulu üyesi Celal KÜÇÜK, MADEN-İŞ Sendikası İzmit Bölge Temsilcisi Fehmi ALTUN, Petrol Kimya-İş üyesi Abdurrahman ÖNSAY ve Petkim-İş üyesi Salih EFE.

Komisyon, her iki sendikanın yöneticileriyle görüşmüş, açıklamalarını almış, birleşmenin nasıl ve hangi esaslar içinde olacağını incelemiştir.

23.2.1976 günü her iki sendikanın Genel Yönetim Kurulu biraraya gelerek sorunu görüşmüş ve ayrıntılı olarak anlaşmaya varmıştır. Anlaşmaya ilişkin protokol imzaya sunulduğunda Petrol Kimya-İş Sendikası yalnızca birleşilecek sendikanın ismine itiraz etmiştir.

Komisyon, sorunun bütünüyle çözülmesi ve sağlıklı bir birleşmenin yapılabilmesi için incelemelerini derinleştirmiş ve 13.3.1976 günü karar vermiştir.

Karar özetle şöyledir: Petkim-İş Sendikasının 14.6.1976 günü Genel Kurulunu toplaması. Petrol Kimya-İş Sendikasının 15.6.1976 günü Genel Kurulunu toplaması ve sendikanın tüm üyeleri, para ve mallarıyla birlikte Petkim-İş Sendikasına katılması. Petkim-İş Sendikasının yapacağı tüzük değişikliğinde sendika isminin (Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası) olarak değiştirilmesi, Petkim-İş Sendikasının (saptanan bazı değişiklikleri yaparak) Petrol Kimya-İş Sendikasının tüzüğünü kabul etmesi.

Birleştirme Komisyonu, raporunu DİSK Yürütme Kurulu'na sunmuş, Yürütme Kurulu raporu 19.3.1976 günü aynen onaylamış ve her iki sendikanın birleşmesine karar vermiştir.

Petrol Kimya-İş ve Petkim-İş Sendikaları 30 Mart 1976 günlü yazılarıyla, DİSK Yürütme Kurulunca onaylanan Birleştirme Komisyonu kararını aynen kabul ettiklerini ve uygulayacaklarını bildirmişlerdir.

Her iki sendikanın bu konudaki cevapları şöyledir :

Petrol Kimya-İş Sendikası'nın 30.3.1976 günlü yazısı: **«Genel Kurulumuzu, Birleştirme Komisyonunun verdiği ve DİSK Yürütme Kurulunca aynen onaylanan kararda belirtilen 15 Haziran 1976 günü yapacağımızı DİSK Anatüzüğü'nün 14. maddesi gereğince bildirir».**

Petkim-İş Sendikası'nın 30.3.976 günlü yazısı: **«İlgide kayıtlı yazının ekindeki Komisyon kararını, işçi sınıfının devrimci birliğinin sağlanması doğrultusunda atılmış bir adım olarak kabul eden sendikamız, herhangi bir itirazda ve yorumda bulunmadan kabul etmiştir».**

14-15-16 Haziran günlerinde her iki DİSK Sendikasının yaptığı Genel Kurullarda birleşme gerçekleşmiştir. Sendika ismi (Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası) olarak değiştirilmiştir.

Anatüzüğümüz uyarınca DİSK Yürütme Kurulu tarafından onaylanan Birleştirme Komisyonu kararı gereğince, Sendikanın Genel Başkanlığına Mehmet KILINÇ, Genel Başkan Vekilliğine Mehmet ATAY, Genel Sekreterliğe Hüsamettin BAKAN seçilmişler; Yürütme Kurulunun diğer üyeleri ise Ali TÜGEN, Mehmet AKINCI, M. KARADAYI, Niyazi ASLAN dan oluşturulmuştur. Böylelikle Yürütme Kuruluna PETROL KİMYA-İŞ'ten 3, PETKİM-İŞ'ten ise 4 kişi katılmış olmaktadır.

Genel Yönetim Kurulunda ise Petrol Kimya-İş'ten 8, Petkim-İş Sendikasından 6 kişi bulunmaktadır. **Denetim Kurulu** üyelikleri ise Petrol Kimya-İş'ten 2, Petkim-İş'ten 1 ve ONUR KURULU ise Petrol Kimya-İş'ten 1, Petkim-İş'ten 2 üyenin katılmasıyla oluşmuştur.

Petrol Kimya-İş ve Petkim-İş Sendikalarının birleşmesi Türkiye işçi sınıfı hareketi bakımından değerli bir adımdır.

Şöyle ki:

1 — Petrol - Kimya işkolundaki işçilerin birliği ilerliyor.

3 — İşçi sınıfımız, «demokratik sınıf ve kitle sendikal anlayışında» hızla birleşiyor ve «sınıf işbirliği sendikal anlayışını» reddediyor.

4 — Sermayenin ve gerici-faşist karması MC iktidarının işçi sınıfımızın sendikal birliğini parçalama oyunları sökmüyor.

Bu gidiş, bu olumlu gelişmeler, ülkemizdeki «sınıf sendikacılığının», DİSK'in, işçiden yana ilkelerinin karşı durulmaz bir şekilde hayata geçirilmesi anlamındadır. Bunun tersini şu ya da bu biçim altında iddia etmek, en azından sınıf uzlaşmacılığı sendikal anlayışına prim vermek demektir. Nitekim, DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, DİSK Anatüzüğünün 14. maddesine göre, aynı işkolunda birden fazla DİSK üyesi sendikanın birleşmesi konusunda DİSK Birleştirme Komisyonunun 13.3.1976 ve DİSK Yürütme Kuru-

lunun 20.3.1976 tarihli birleştirme rapor ve kararına uygun olarak birleşmeyi kabul eden aynı işkolundaki Petrol Kimya-İş ve Petkim-İş Sendikalarının Olağanüstü Genel Kurullarında yaptığı konuşmalarda, sorunu, içinde bulunduğumuz koşullar içinde şöyle dile getirdi:

«Değerli Arkadaşlarım,

Bugün burada alacağımız birleşme kararı, işkolunuzda DİSK dışında kalan işçilerin DİSK'e yönelmelerinde önemli bir adım olacaktır. Petrol Kimya-İş kolunda sendikal birliğin sağlanması DİSK in ekonomik-demokratik mücadelesini güçlendirecektir.

İçinde bulunduğumuz ekonomik ve siyasal koşullar işçi sınıfımızın her düzeyde birliğini gerektiriyor. Atacağınız adımla, işçi sınıfımızın sendikal birlik mücadelesini hızlandıracaksınız. Bu açıdan, sizleri coşkuyla kutlar, DİSK Genel Başkanı olarak içtenlikle selamlarım.

Arkadaşlarım,

Neredeyse her gün siyasal bir cinayet işleniyor. Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü kalmadı. Anayasal kuruluş kararları bilinçlice uygulanmıyor. Anayasa mahkemesi kararına rağmen 12 Mart döneminin bir uzantısı olan Devlet Güvenlik Mahkemeleri ilericileri, demokratları yargılamaya devam ediyor. Faşist SS birlikleri, «davadan döneni vurun» diyen bir iktidar partisiyle organik ilişkisi olduğu ortaya çıkan bazı kümelenmeler elde silah ölüm saçıyor ve anarsik bir ortam yaratıyorlar. İşçi sınıfına ters, bozguncu ve maceracı akımlar, burjuvazinin istediği yönde davranarak bir yandan DİSK'e saldırıyor, aynı anda da bu anarşik ortamı körüklüyorlar. Plânlı bir provokasyon adım adım sahneye konuyor. Liderinin «Bu Anayasa ile memleket idare edilmez» dediği bu iktidar şiddet hareketlerinden yarar umuyor ve bireyci, terörist eylemleri kışkırtıyor. İşçi hareketine yabancı unsurlar siyasal yaşamda çok küçük bir azınlığı oluşturuyorlar. Buna karşılık demeçler, gerici basın-yayın ve TRT aracılığıyla, MC iktidarı bu azınlık hareketleri genelleştiriyor ve bir ucunu kitleleri temsil eden ilerici örgüt ve güçlere uzatmak istiyor. Böylece, ilerici kitle örgütlerini ve demokrasi mücadelesini parçalayıp, gerileterek, bulanık bir havada daha açık ve dolaysız bir zulüm rejimini dayatmak amacını güdüyor.

MC iktidarı tüm bu girişimlerini temsil ettiği sınıfların çıkarlarına cevap vermek üzere yapıyor.

Derinleşen bir buhran içindeki kapitalist sistemin bir parçası olan bağımlı ve çarpık Türkiye ekonomisinin geleneksel bunalımı şiddetleniyor. İşsizlik ve pahalılığın artması, satın alma gücü ve para değerinin düşmesi tüm emekçi halkımızın yoksullaşmasını hızlandırıyor. **Ekonomik ve siyasal iktidara egemen olan sermaye sınıfları ve özellikle tekelci sermaye, kapitalizmin buhranının bir sonucu olarak finansman darlığından şikâyet ediyor. Emperyalist sermayenin mali desteğini yetersiz bulan büyük sermaye güçleri, finansman kaynaklarını genişletmek için sömürü oranını arttırmak üzere yeni önlemler alıyor. Bu önlemlerin başında, işçi sınıfı ve çalışan kitlelere daha düşük ücret ve gelir, daha kötü yaşam koşullarını dayatmak geliyor. Bu nedenle de, sınırlı grev ve toplu sözleşme düzeni ile sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılma alanını daraltarak, sendikal örgütlerin ileri istemlerde bulunmamalarını istiyor. MC iktidarı, büyük burjuvazinin bu önerilerini gerçekleştirmek için yeni yasa değişiklikleri yapmak zorunda olduğunu ve en başta DİSK olmak üzere, tüm ilerici örgütlerin bunlara etkin bir şekilde karşı çıkacağını biliyor. İşte bu yüzden, MC iktidarı, elindeki ve denetimindeki tüm olanakları seferber ederek kanlı çatışmaları körükleyerek, tekelci sermayenin, sınırsız sömürü ve sınırsız kâr doğrultusunda önerdiği önlemlerin uygulanabileceği, örgütlü halk muhalefetinin susturulacağı sınırsız bir baskı düzeni kurmayı amaçlıyor. Daha açıkçası, tekelci sermaye, sermaye birikiminin hızlandırmak ve sömürüsünü görülmedik bir biçimde arttırmak için işçi sınıfının ekonomik, demokratik ve siyasal örgütlenmesini ve mücadelesini her yolla bölmek ve geriletmek istiyor. Bu amaçla, bir yandan Türk-İş yönetiminde somutlanan sınıf uzlaşmacılığını kullanıyor ve işçi içindeki faşist örgütlenmeleri destekliyor, aynı anda da ters, sorumsuz ve maceracı unsurların DİSK'e saldırılarını kışkırtırken, baskı ve terörü yoğunlaştırıyor.**

Bu arada, iktidarın izlediği dış politikadaki bazı yeniliklere de değinmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, son zamanlarda Türkiye'nin özellikle komşularımız olan sosyalist ülkelerle ekonomik, ticari ve kültürel ilişkileri gelişiyor. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin başını çektiği yumuşama, barış ve barış içinde bir arada yaşama siyasetinin başarıları, dünya kapitalist sisteminin genel buhranı, gerici, anti-komünizm ticareti yapan ve gayri milli MC iktidarını Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği gibi sosyalist ülkelerle anlaşmalar yapmaya, yakınlaşmaya zorluyor. Bu du-

Türkiye işçi sınıfının sendikal birliğini etkin adımlarla gerçekleştirme yolunda DİSK, Yeni katılmalarla güçleniyor. Bağımsız sendikaların katılması yanında Türk-İş'e bağlı sendikalar ve üyeler Disk'de bütünleşiyorlar. DİSK sınıf sendikacılığında alternatifsiz örgüt olarak savaşımını sürdürüyor.

rum, sosyalist ülke halklarıyla emekçi halkımız arasında bugüne dek kalıcı kardeşlik ve dayanışma ilişkilerini güçlendirecek elverişli bir ortam yaratıyor. DİSK'in 5. Genel Kurul kararları doğrultusunda dış ilişkilerini özellikle son zamanlarda hızla geliştirmesi, dünya ve Türkiye'deki anti-emperyalist güçler lehine olan bu değişime büyük ölçüde bağlıdır.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti ile Alman Demokratik Cumhuriyeti'ne giden DİSK heyetleri, bu ülkelerde sosyalizmin nasıl kurulduğu ve geliştiğini, demokrasinin nasıl hayata geçtiğini yerinde görerek yeni deneyimlere sahip oldular. Bu ülkelerin sendikal örgütleriyle yaptığımız görüşmelerden anlaşıldığına göre, önümüzdeki dönemlerde karşılıklı ilişkilerimizin tabana da indirilerek geliştirilmesi mümkün olacaktır. DİSK, toplumsal rejimleri değişik olan ülkelerin özellikle sınıf ve kitle sendikal örgütleriyle ilişkilerini geliştirmeye devam ederek, işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın ilerici örgütleri aracılığıyla dünya anti-emperyalist, ilerici, barışçı güçleri içinde gerekli ve onurlu yerini almasına büyük katkılarda bulunacaktır.

Arkadaşlarım,

Böylesi bir ortamda, sömürüyü ortadan kaldırma doğrultusunda sömürüyü sınırlama ve demokrasi mücadelesi veren DİSK'in bütünleşmesi, güçlenmesi ve işçi sınıfının tek sendikal örgütü olması acil bir görev olarak karşımıza çıkıyor. Bu açıdan, her şeyden önce kendi iç bütünlüğümüzü sağlamak ve daha sağlam somut ilkeler üzerine oturtmak zorundayız. İçinde bulunduğumuz koşullarda, siyasal görüşlerimiz ne olursa olsun, kapitalist sömürüye, faşizm tehlikesine ve gericiliğe, DİSK'e saldırılara karşı göğüs germek, DİSK'i karalamak isteyenleri tecrit etmek ve birliğimizi güçlendirmek en alt kademeden, en üst kademeye dek hepimizin ortak acil ve sorumluluğu olmalıdır. Tabanın söz ve karar sahibi olması şeklinde somutladığımız sendikal demokrasinin daha iyi ve cesur bir biçimde uygulanması DİSK'in güçlenmesini sağlayacak en etkin ve doğru yöntemdir. Sizler, bugün alacağınız kararla bu yöntemi bir kez daha hayata geçireceksiniz. Unutmayın ki, şu anda atacağınız adım, sadece işkolunuzu ve DİSK'i değil, tüm işçi sınıfını ve bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelesini ilgilendirmektedir. İşçi sınıfının birliği ilkesinden esinlenen DİSK Anatüzüğü'nün 14. maddesini uygulayarak, diğer sendikalarımıza ve DİSK dışındaki işçilere örnek olacaksınız. İşçi sınıfının mücadele tarihinde önemli bir yeri olan petrol ve kimya işçileri, böylece, bu mücadeleyi yükseltecek yeni bir adım atmış olacaklardır. Hemen şunu belirtmek isterim ki, Petrol Kimya-İş ile Petkim-İş Sendikalarının birleşmeleri, her şeyden önce, tabanın kararıyla yine tabanın, yani işçilerin aynı çatı altında ve ortak bir yönetimde buluşması ve kaynaşmasıdır. Alacağınız karar, bölünmüşlüğün yenilgisi, birleşmenin zaferi olacaktır. Bazı sorunları çözümlemek, kendi iç bütünlüğünü sağlamlaştırmak ve işkolunuzda tek yetkili sendika olmak, bundan sonra, işçi sınıfının bilimi, DİSK ilkeleri ve Genel Kurul kararları doğrultusunda vereceğiniz ortak disiplinli ve bilinçli mücadelenin gelişimine bağlıdır.

Arkadaşlar,

Ulusal ve uluslararası işçi sınıfının ilerici hareketi içinde DİSK hızla güçleniyor ve gelişiyor. Bu gelişimin devam etmesi ve hepimizin istediği boyutlara ulaşması, her şeyden önce ülkemizde demokratik, sendikal ve siyasal hak ve özgürlükleri korumaya ve geliştirmeye kararlı ilerici, emekçiden yana, ulusal ve demokratik bir iktidarın işbaşına gelmesine bağlıdır. Böylesi köklü bir ekonomik, toplumsal, siyasal demokratik, değişimin sağlanması, öncelikle işçi sınıfının örgütlü birliğinden ve tüm ilerici güçlerin demokratik güç ve eylem birliğinden geçmektedir. Bu nedenle, bugün burada alacağınız karar, temelde sosyalist düzene yönelik bu hedefe varılmasına hizmet edecektir. Sendikanızda bir gelenek haline geldiğine inandığım DİSK'in esas ilkelerinden tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin, birleşme kararı olarak, bir kez daha bu olağanüstü Genel Kurulunuzda hayata geçeceğine güveniyorum.

Türkiye işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü olan DİSK adına siz değerli arkadaşlarımı coşkuyla selamlar ve bağımsızlık, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm doğrultusunda gelişen demokrasi mücadelesinde sonsuz başarılar dilerim».

Türkiye işçi sınıfı ve DİSK

6. YILINDA 15-16 HAZİRAN

● 15-16 Haziran eyleminde işçi sınıfımız büyük bir yetenek ve bilinçle bir sınıf olarak egemen sınıfların karşısına çıkmıştır. Bu sportane bir çıkış değildir. Bu «Partiler-üstü» politika aldatmacısını reddeden sendikal mücadele ile siyasal mücadeleyi birbirine sıkıca bağlayan, sınıf ve kitle sendikacılığıyla somutlaşan devrimci sendikal anlayışla DİSK'in, diğer tüm ilerici demokratik örgütlerin yürüttü, örgütlenme ve mücadelenin yarattığı bir birikimin bir başarısıdır.

● DİSK'in önderliği altında ve işçilerin yığınsal katılımıyla gerçekleşen ve bütün demokratik güçlerin eylem birliği yolunda, önemli kilometre taşları olan «Demokratik Hak ve Özgürlükleri Koruma Mitingleri», 1 Mayıs 1976 Gösterileri işçi sınıfımızın bilinç ve örgütlenmesinin 15-16 Haziran yolunda yılmaksızın geliştiğini gösterir. 15-16 Haziran mücadele ruhu yükselen bir siyasal bilinçlenme içinde yaşıyor. DİSK, 1970 ile kıyas kabul etmez güçlülüğünü sürekli ve kararlı olarak geliştiriyor.

Büyük 15-16 Haziran direnişinin üzerinden altı yıl geçti. İşçi sınıfımız bugün yüz yıllık mücadele tarihi ve gelenekleri ile bağlarını sağlamca kurarak ve geçen altı yılın deneyimlerinin ışığında 15-16 Haziran'ı daha bir açıklıkla ve bilinçle değerlendiriyor. 15-16 Haziran mücadelelerinin ülkemizin modern sınıf mücadeleri tarihi içindeki büyük öneminin ve yerinin kavranması bütün emekçi sınıf ve tabakalar, bütün ilerici, demokrat güçler için de önemlidir. Çünkü, 15-16 Haziran olayları, sonuçları ve ondan çıkarılan ve çıkarılacak dersler halkımızın emperyalizme, faşizme ve sömürüye karşı bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm için verdiği mücadelenin pratik ve teorik birçok sorununa ışık tutmuştur ve tutmaktadır. Bu nedenle 15-16 Haziran olaylarına, dergimizin özellikle ele aldığı birkaç noktanın dışında daha geniş bir açıdan eğilmek ve ele almak zorunludur.

15-16 Haziran'a Doğru Genel Gelişmeler :

1960 sonrasında genel olarak kapitalizmin gelişmesi hızlanmıştır. Bu gelişmeyi iki ana özellik nitelendirir: Dışa bağımlılığın iyice artması ve tekelleşmenin kuvvetlenerek kapitalist gelişmeye damgasını vuran boyutlara ulaşması.

Emperyalist tekellerle işbirliğini iyice artıran ve tekelci karekteri belirginleşip güçlenen işbirlikçi büyük burjuvazi, 1960 sonrasında yatırımlarını giderek daha geniş ölçülerde sanayiye yöneltti. Sanayi sektörünün ekonomi içindeki önemi arttı. Bu sanayinin başlıca özelliklerini şöylece sıralayabiliriz:

Dışa bağımlılık, montajcılık, esas olarak tüketim ve ara malları üretmek, iç pazara dönüklük, ihracat imkanlarının kısıtlılığı.

Bu yapısal özelliklerinden dolayı, sanayi, gerek kuruluşu ve gerekse işleyişinden ötürü büyük ölçüde ithalata bağımlı kalmıştır. Yani üretim faaliyetleri ithalata bağlı kılınmıştır. Dolayısıyla ithalatın sürekli artması kaçınılmaz bir zorunluluk haline getirilmiştir.

İthalatın aksamasız ve artan bir şekilde yapılabilmesi ise döviz gelirlerinin sıhhatli ve sürekli bir şekilde artmasına bağlıdır. Döviz gelirlerini arttırmanın ise iki yolu vardır: 1. İç kaynakları harekete geçirerek üretimi ve ihracatı arttırmak. 2. Dış borçlanma ve yabancı sermaye yatırımları.

Kalıcı ve gerçekçi olan birincisidir, yani üretimi ve ihracatı arttırmak sureti ile döviz gelirlerini yükseltmek. Bu ise emperyalizmin ve işbirlikçilerinin ülkemize dayattıkları kapitalist kalkınma yolu ve sanayileşme anlayışıyla mümkün değildir. Emperyalistlerin birçok geri bıraktırılmış ülkelere ve Türkiye'ye de dayattıkları ikinci yoldur; dış borçlanmalar ve yabancı sermayeye kapıları alabildiğine açmak.

İşte, 1970'lere varan yıllarda Türkiye kapitalizmini derin bir bunalıma sürükleyen gelişmeler bu yapı üzerinde doğdu.

Dış borçlar dev boyutlara ulaştı. **1965 de** 1 milyar 8 milyon dolar olan dövizle ödenecek dış borçlar, **1969 da** 1 milyar 700 milyon dolara, **1970 de de** 2 milyar dolara yanaştı. **Yani, 5 yılda iki misli arttı.**

Emperyalist askeri bloklara ve antlaşmalara bağlılık savunma harcamalarını sürekli arttırdı, döviz ve finansman yetersizlikleri içinde kıvranan ülkemizde, bütçenin dörtte birinden fazlası askeri harcamalara ayrılıyordu.

Yabancı sermaye yatırımları getirdiğinden çoğunu götürerek arttı. Yabancı şirketler giderek ekonominin kilit noktalarını, kuruluşlarını ele geçirdiler.

İthalat daima artan bir hızla çoğalırken, ihracat güdük kaldı. **Dış ticaret açığı** sürekli büyüdü. **1969 da** 310 milyon dolar olan dış ticaret açığı **1970 de** 425 milyon dolara çıktı. **Enflasyon ve hayat pahalılığı iyice arttı. 1964-1970** döneminde toptan eşya fiyatları % 45 yükseldi. Ankara geçinme indeksi % 42, İstanbul % 51 lik bir artış gösterdi. **İşsizlik** giderek dayanılmaz düzeylere geldi. **1970 de** işsiz sayısı 1.5 milyonu aşmıştı. (İşsizlik 1975'de 2.5 milyonu aşacak biçimde o günlerden bu yana sürekli artmıştır.)

Ülke ekonomik krizin içine yuvarlanırken tekelleşme gittikçe kuvvetlendi. Gittikçe daha çok sayıda anonim şirket sermayesini daha büyük miktarlarda artırdı.

Ve 15-16 Haziran 1970 ... Yüzbinlerce İşçi, yolları, alanları doldurarak demokratik hakları için haykırıyorlar

Büyük burjuvazinin demokratik haklara saldırganlığına geniş yığınsal ve yoğun tepkidir bu. Yollar «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Faşizm», «İşçiler Geliyor» sesleriyle yankılanıyor!..

Tekelleşen sermaye giderek daha kuvvetlenen bir eğilimle Holding şirketler etrafında örgütlenmeye başladı. **Bununla birlikte** 1968 lere kadar ürünlerini iç piyasada tıkanıklığa uğramadan satabilen, ithalat ve her tür kredi ihtiyaçlarını fazla güçlüğe uğramadan giderebilen tekelci büyük burjuvazi bu yönlerden de sıkıntıya düşmeye başladı. İç pazarda tıkanıklıklar ortaya çıktı. **Satışlar düştü. Stoklar büyüdü, ihracat imkanları kısıtlanmaya başladı. İhracat sürekli olarak tesbit edilen hedeflerin altında kaldı. Dış kredi olanakları azaldı. Döviz sıkıntısı arttı. İçerde finansman güçlükleri çoğaldı. Yatırımlar yavaşlamağa başladı.** Ekonomi bir bütün halinde derinleşen bir krizin içine yuvarlanırken tekelci burjuvazinin de sıkıntıları arttıkça arttı.

Türkiye kapitalizminin içine düştüğü bunalım dünya kapitalizminin 1970'lere doğru içine düştüğü yeni bunalımdan; emperyalistler arası ticari ve mali savaştan, derinleşen para bunalımından bağımsız değildir. Tam tersine dünya kapitalizminin derinleşen bunalımına sıkıca bağlıdır.

Çünkü ekonomimiz dışa bağımlı kılınmıştır ve emperyalist sistemin artık iflah olmaz bunalımları, ülkemiz ekonomisine katmerleşerek yansımakta ve bunun ağır faturası emekçi halkımıza yüklenmektedir.

Giderek derinleşen bunalımın içinde bir yandan emek-sermaye çelişkisini, yani bütün **emekçi sınıf ve tabakalar** ile **emperyalizm tekelci burjuvazi ve büyük** toprak sahipleri arasındaki çelişki keskinleşirken, aynı anda üretim araçları sahibi sınıf ve tabakalar arasındaki çatlaklar ve çelişkiler de artmağa ve keskinleşmeğe başladı. İşbirlikçi tekelci burjuvazi ile büyük toprak sahipleri arasında, özellikle gene tekelci burjuvazi ile tekelci olmayan burjuvazi arasındaki çatlak ve çelişkiler iyice derinleşti.

Emperyalist tekeller ve işbirlikçi tekelci burjuvazi, derinleşen buhrandan, ancak **ellerine geçen artı değer kitlesini artırarak,** yani sömürüyü artırarak en az zararla, **hatta kazançla** çıkabilirlerdi. Bunun yolu ise, önce işçi ve emekçi sınıflar üzerindeki sömürüyü artırarak artı değer kitlesini büyütmek, **sonra da** bu artı değer kitlesinin mülk sahibi sınıflar arasındaki paylaşımında toprak ağalarının, büyük toprak sahiplerinin ve orta burjuvazinin payını azaltarak kendi paylarını, yerli ve yabancı tekellerin payları artırmaktı.

Böylece artma olanağı sağlanacak olan yabancı yardım ve krediler ile yurt içi banka kredileri ve devlet olanaklarından en fazla kendilerinin yararlanmalarının koşulları da sağlanmış olacaktı.

Bu ekonomik amaç, işbirlikçi tekelci burjuvaziyi yeni bir siyasal stratejiye yöneltti. Bu strateji, bir yandan başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçi sınıf ve tabakaların yükselen ekonomik ve siyasal mücadelelerini bastırmaya, **diğer yandan da** 1969'lara kadar özellikle AP de somutlanan üretim aracı sahibi sınıflar koalisyonunun dağıtılarak yeni bir zeminde; tekelci büyük burjuvazinin hegemonyanının daha geniş ölçüde ve devlet aygıtına tam olarak egemen olabileceği şartlarda kurulmasına dayanıyordu.

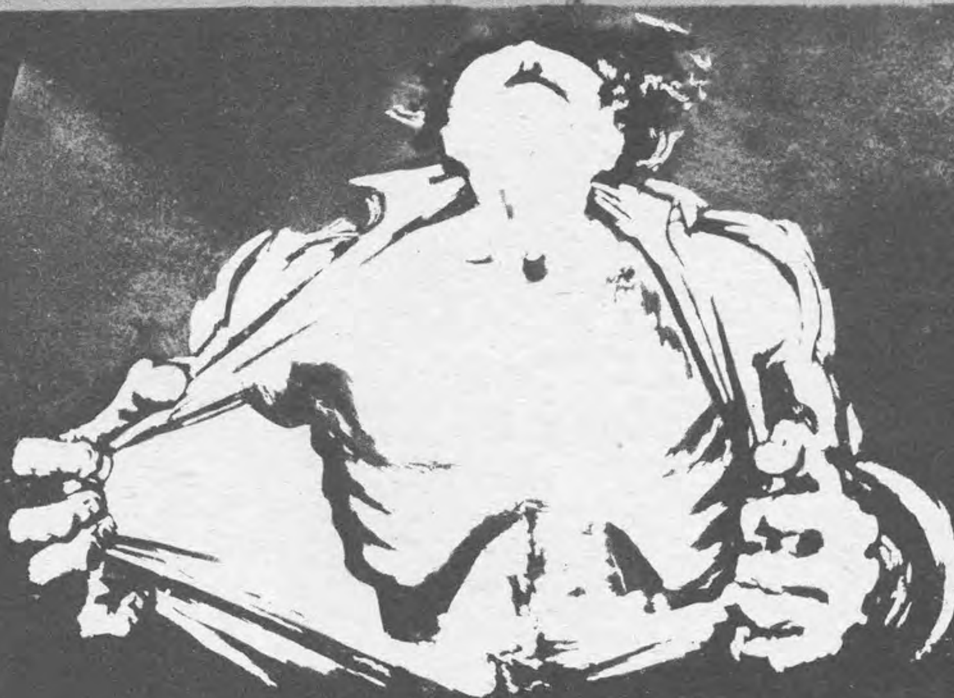
Bu stratejinin, nisbi de olsa demokratik koşullar içerisinde hayata geçirilmesi oldukça güçtü. Bu olgu tekelci burjuvazide anti-demokratik eğilimleri açığa çıkardı ve güçlendirdi. AP öncelikle Anayasada ve çeşitli yasalarda değişiklikler yaparak demokratik hak ve özgürlükleri yok ederek, parlementer bir faşizmi hayata geçirebilmek hesabı ile 1969 seçimlerine girdi. Ve seçimlerden sonra da bu stratejinin gereklerini uygulama alanına soktu. AP nin 1969 seçimlerinden sonra ilk işi, Anayasanın demokratik özünü boşaltacak olan «Anayasa Nizamını Koruma Kanunu» diye bir baskı ve terör tasarısını hazırlamak oldu. Ve zaten emekçi halkın yükselen demokratik, siyasal eylemine karşı ağır bir terör uygulanıyordu. Anadolu'nun bir çok ilinde, kasabasında toplu saldırılar düzenleniyordu. İlerici dernekler, partiler saldırıya uğruyor ve yurtseverler yaralanıp, öldürülüyordu.

15-16 Haziran'a Doğru İşçi Sınıfının Durumu

Yukarıda özetlenen ekonomik koşullar içinde, işçi sınıfımızın sendikal, siyasal ve ideolojik savaşımı, bir bütün olarak gelişiyordu.

Sendikal mücadele alanında, sendikalaşan işçi sayısı süratle artıyor ve bunun önemli bölümü DİSK saflarında toplanıyordu. İşçiler, fabrika-fabrika Türk-İş'ten

15

15

ayrılıyor, DİSK'e bağlı sendikalara giriyorlardı. Uzun ve çetin savaşımlar sonucu elde edilen grev kazanımı uygulama alanında giderek yoğunlaşıyordu.

1969 yılında 82 olan grev sayısı, 1970'de 111'e yükselmişti. Özellikle sınıf mücadelesiyle tanışmış bu mücadele koşulları içine girmiş işçiler arasında, grev, sıkça başvurulan bir silah durumuna gelmişti.

Öte yandan işgal, iş bırakma ve benzeri metodlara da başvurulmaya başlanmıştı. Bunlara birer örnek olarak Derby, Kavel, Alpagut, Demir Döküm, Gamak, E.C.A. Sungurlar, Güntherm.. işyerlerindeki eylemler gösterilebilir. Böylece, sınıf savaşının, 1970'e doğru hızlı olarak keskinleştiği söylenebilir. Enflasyonu, hayat pahalılığının ve sömürünün yoğunlaşması, bir bütün olarak yoksullaşmanın tüm halkı sarması, mücadeleyi hızlandırıyordu. Mevcut koşullara ve burjuvazinin baskılarına karşı, işçi sınıfımız, uzun ve çetin mücadeleler ile elde ettiği demokratik kazanımlarını aktifçe savunuyor, kullanıyor aynı anda da daha ileri kazanımlar için mücadeleden geri durmuyordu.

● 1970'de, işçi sınıfımızın sayısı (aile fertleri hariç) 3 milyon 145 bin idi. 1,5 milyon civarında bulunan açık işsizin bir bölümünü de bu sayıya katarsak, işçi sınıfımız genel nüfusun onda birinden fazlasını, faal (çalışan) nüfusun ise dörtte birinden (1/4'ünden) fazlasını oluşturmaktaydı. İşçi sınıfı Türkiye toplumunun sosyal yapısında merkezi yerlerden birini işgal etmektedir.

● İşçiler en temel ve en hayati ekonomi dallarında (sanayi-ulaşım-haberleşme vs.) ve ülke ekonomisinin başlıca sanayi ve ticaret merkezlerinde toplanıp merkezleşmiş durumdadır. Bununla birlikte, ülke düzeyinde gittikçe yaygınlaşan bir biçimde ikinci dereceden yeni yeni merkezlerde, şehir ve yörelerde de bir işçi nüfusu doğmuştur.

İşçi sınıfının ülke ekonomisindeki sektörler ve coğrafi yönden dağılımında gösterdiği gelişme ile maddi yapısının ulaştığı durum, iki yönlü (yatay ve dikey) gelişimi onun ülke düzeyinde de ekonomik, toplumsal, siyasal ve ideolojik etkinliğinin maddi temelini oluşturmaktaydı.

Bu yapıdan dolayı işçi sınıfının demokratik, siyasal eylemi yalnızca büyük merkezlerle sınırlı kalamazdı. Bütün ülke düzeyinde, diğer emekçi sınıf ve tabakalara **ile** ilerici güçlerin bütünü üzerinde de bizzat etkili ve harekete geçirici olacaktır.

● İşçi sınıfı yalnız şehirlerde değil kırlarda da en ileri üretim yöntemleri ve teknikleriyle ilişkidedir. Ekonomik ve toplumsal gelişmenin başlıca aracı ve belkemiğidir. Toplumun en gelişkin, en modern ve en disiplinli sınıfıdır.

Bütün bunlardan dolayı ve 15-16 Haziran'ın gösterdiği gibi halkımızın iç ve dış sömürücülerine karşı mücadelesinde işçi sınıfımızın rolü ve önemi birinci derecedendir.

Gerçekten Türkiye işçi sınıfının 1970 başındaki ekonomik, siyasal ve ideolojik savaşımındaki düzey ve kararlılık diğer emekçi kitleleri etkiliyordu. Özellikle topraksız, az topraklı yoksul köylüler, ekonomik-demokratik istemlerini benzer biçimlerde elde etme savaşımına giriyorlardı. Toprak işgalleri, köylü mitingleri ve yürüyüşlerinin artmasının nedeni buradadır.

İşçi sınıfının her alanda sesini duyurması, 6 ncı filoyu ve emperyalizmi protesto eden yığınsal gösterilere, yürüyüş ve mitinglere örgütlü ve en ön saflarda katılmasında, tüm bu savaşımları içinde sendikal örgütlerinin önemli rolleri vardır.

Uzlaşmacı görüşleri reddederek sınıf sendikacılığı temelinde mücadele veren DİSK ve bağlı örgütler, işçi sınıfı üyeleri içinde giderek çok daha saygın bir yer kazanıyor ve safları sıklaşıyordu.

İşbirlikçi-tekelci burjuvazinin sömürüyü ve baskıyı arttırma hesapları ise, DİSK'in ve genel olarak işçi sınıfı savaşımının gelişmesini durdurmaktan geçiyordu.

İşçi sınıfının ekonomik ve siyasal mücadelesinin, tüm ilerici-demokratik örgütlerin üzerinde saldırıların yoğunlaşması, DİSK'in başlıca boy hedeflerden biri seçilmesi bu yüzdendir.

İşçilerin Türk-İş'in sermayeden ve emperyalizmden yana, partilerüstü, sınıf uzlaşmacısı politikasını lanetliyerek, kitleler halinde DİSK saflarına akışı ve DİSK saflarında örgütlenerek yeni yeni ekonomik ve sosyal haklar elde etmeleri ve bu mücadele içinde yoğun bir şekilde politikayla ilgilenmeye başlamaları, egemen güçler için yalnız ekonomik açıdan değil siyasal açıdan da mutlaka durdurulması gereken bir gelişmeydi. Ne edip edilip DİSK kapatılmalı, işçi sınıfı savaşımına darbe indirilmeliydi.

Devrimci sendikacılık, yani sınıf uzlaşmacılığını reddederek sınıfların ve sınıf mücadelesinin bilimsel bir gerçek ve sorumluluk olduğunu savunan sendikacılık **mutlaka boğazlanmalıydı.** Çünkü,

15-16 Haziran günleri yüzbin işçi kadın, erkek omuz omuza dipçiğe, copa, tanka karşı karanlıklarını göstererek yürüdüler. Derby, Elektrometal, Sungurlar, Phılıps, Türk Demir Döküm, Haymak ve binlerce işyerinden işçi Kartal'da Topkapı'da, Levend'de, İzmit'te, Gebze'de DİSK bayrağını yükselttiler; Nasırlı elleriyle, işçi tulumlarıyla, çıplak ayakla...

Ve cop, dipçik, tabanca, tüfek, tank ...Hayır! «Hiç birşey DİSK'i Türkiye İşçi Sınıfından söküp atamaz!.» Bu, işçilerin yürekten, beyinlerinden gelen coşkulu, savaşım haykırışıdır. Bu haykırış burjuvazi tarafından yokedilememiş edilemiyecektir.

böylesi bir sendikal anlayış, hem bugünden sömürüyü etkin bir şekilde sınırlayabilmekte ve hem de sömürüyü tamamen kaldıracak olan siyasal bir uyanışı ve hareketlenmeyi de birlikte getirmekte, işçi sınıfının siyasal mücadelesine önemli boyutlar kazandırmakta, imkânlar getirmekteydi. İşte, bu nedenle 15-16 Haziran'a doğru gelişen olaylar içinde burjuvazinin DİSK'e ve diğer ilerici, bağımsız sendikalara yönelen saldırısı özün de siyasal bir saldırıydı. Doğrudan işçi sınıfı savaşımını hedef almaktaydı.

Çünkü ancak böylece işçiler üzerinde sömürüyü rahatlıkla artırarak eline geçen artı değer kütlesini büyütebilir, ekonomik buhranı atlatıp güçlenebilirdi. 274 ve 275 sayılı sendikalar ve toplu sözleşme, grev ve lokavt kanunlarını değiştirecek olan yasa değişiklikleri bu amaç ve anlayışla AP tarafından hazırlandı.

274 ve 275 Sayılı Yasalarda Yapılmak İstenen Değişiklikler Neydi?

274 sayılı yasada yapılmak istenen değişikliklerin en önemlilerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Sendikalara üye olmak, ilgili sendikaların «yetkili organının kabülü» koşuluna bağlanmaktaydı,

2. Yasada yapılmak istenen diğer bir değişiklikle de, bundan böyle toplu iş sözleşmesi yapmaya, o iş kolunda en çok üyeye sahip olan ve herhalde o işkolundaki sigortalı işçilerin % 35 ini temsil eden işçi federasyonu veya Türkiye çapında faaliyette bulunan işçi sendikası yetkili olacaktı.

3. Gene yasada yapılmak istenen bir diğer değişiklikle de, bir işçi sendikasının Türkiye çapında faaliyet gösterebilmesi için kurulu bulunduğu iş kolunda çalışan işçilerin en az 1/3 ünü, işçi federasyonlarının en az o işkolunda çalışanların 1/3 ünü, işçi konfederasyonlarının sendika ve federasyonların 1/3 ü ile Türkiye'de sendikalı işçilerin 1/3 ünün üye sıfatıyla bir araya gelmeleri ile mümkün olmaktaydı.

4. Sendika kuracak kişilerin o işkolunda en az üç yıldan beri fiilen çalışmış olmaları koşulu getirilmekteydi.

5. Uluslararası kuruluşlara katılma hakkında yalnızca en çok üyeye sahip konfederasyon ya da konfederasyona bağlı sendikalara tanınmaktaydı.

Bütün bu değişiklikler Anayasanın 46. maddesine aykırıydı ve nitekim, 1971'de kapatılan TİP'in ve CHP'nin başvurması üzerine Anayasa Mahkemesini tarafından iptal edildiler.

Yapılmak istenen değişikliklerin amacı açıkça ortadaydı: Süratle gelişen DİSK'i kapatmak!

Çünkü DİSK, o tarihte, söz konusu yasa değişiklikleri ile getirilen sayısal sınırlara ulaşamamıştı. Burjuva iktidarı bundan yararlanmak, Türk-İş'i güçlendirmek istiyordu. Böylelikle denetimindeki Türk-İş'in dışında herhangi bir sendikal örgütlenmeyi de önlemiş olacaktı. Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy ve işverenlerin 17 Haziran 1970 günü Cumhuriyet gazetesinde yer alan açıklamaları bunu yeterince doğruluyor.

Ama işçi sınıfımız, 15-16 Haziran ile bütün bu mel'un plânları paramparça etti. Dizleri titreyen ve yeni kan arayan sermaye güçlerinin heveslerini kursaklarında bıraktı. CİA ajanlarının ve işçileri arkadan bıçaklayan sarı (uzlaşmacı) sendikacıların plân ve hayallerini alt üst etti.

15-16 Haziran: Yoğun Mücadele Günleri

DİSK, 274-275 sayılı yasalarda değişiklik yapılacağı duyulur duyulmaz harekete geçmiş, 28 Mayıs'ta yürütme ve 3 Haziran'da yönetim kurulları toplanmıştı. Konuyu inceleyen komisyon, **Anayasal direniş hakkının** kullanılması ve **Anayasal** Direniş komitelerinin kurulması gerektiği sonucuna varmıştı. Ve bu komiteler kurulmuştu.

274 sayılı yasanın mecliste kabul edilmesinden bir gün sonra 12.6.1970 günü DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler bir basın toplantısıyla kamuoyunu ve ilgilileri uyardı. Aynı gün DİSK Yürütme Kurulu, 13 Haziran Cumartesi günü bağlı sendikaların yönetim kurullarının ve 14 Haziran günü de sendika yöneticilerinin ve işyeri temsilcilerinin toplantıya çağrıldığını ve alınan kararların derhal uygulama alanına konulacağını açıkladı.

Toplantılar birbirini izledi. DİSK in düzenlemek istediği yürüyüş ve mitinge izin verilmedi. Ancak işçiler mücadeleye azimliydiler. Ve 15 Haziran 1970 Pazartesi... 100 bin işçi İstanbul, Gebze ve İzmit'te Anayasal demokratik haklarını korumak için meydanlardadır...

AEG-ETİ, AKSAN, ARÇELİK, BÜROSAN, AUER, ÇELİK HALAT, CİBA-

15-16 Haziran işçi sınıfımızın o güne kadar ki tarihinde örgütlediği en büyük yığınsal çıkıştı. 15-16 Haziran işçi sınıfımızın mücadele geleneklerini zenginleştirdiği gibi, onun 1908'lerden, 1920'lerden beri süregelen çetin mücadelelerinin geleneklerini ve ruhunu, bağrında yaşattığını gösterdi.

Lİ TEKEL KUTU, DERBY, ELEKTRO METAL, GISLAVED, HAYMAK, MAGİRUS-OTOSAN, PHILIPS, PROFİLO, RABAK, SİNGER, SUNGURLAR, TÜRK DEMİR DÖKÜM, UZEL......
gibi yüzlerce işyerinin işçileri DİSK'in bayrağını yükseltti.

Ve 16 Haziran 1970 Salı... DİSK üyesi olan ve olmayan 100 bin işçi yine DİSK için mücadelededir ...... «İŞÇİYİZ GÜÇLÜYÜZ» - İŞÇİYİZ HAKLIYIZ - DİSK DİSK DİSK BİZ İŞÇİLER ÖLMEDİK - KAHROLSUN FAŞİZM - İŞÇİLER GELİYOR - HÜKÜMET İSTİFA - BAĞIMSIZ TÜRKİYE......

Ve toprağa düşen üç yiğit işçi: Yaşar YILDIRIM, Mustafa BAYLAN, Mehmet GIDAK......

Ve cop, dipçik, tabanca, tüfek, tank... Hayır «hiçbir şey DİSK'i Türkiye İşçi Sınıfından söküp alamaz.» Bu, işçilerin yürekten, beyinlerinden gelen coşkulu haykırıştır.

16 Haziran günü akşama doğru iktidar, İstanbul, Gebze ve Kocaeli'nde 1 ay süre ile sıkıyönetim ilân edildiğini açıklıyordu. 17 Haziran günü bu konuda resmi gazetede yayınlanan hükümet kararnamesinde olaylar «Ayaklanma» olarak nitelendiriliyor ve sıkıyönetim bu gerekçeye dayandırılıyordu.

Sıkıyönetim derhal DİSK yöneticileri, bir çok işçiyi, ilerici aydın ve öğrenciyi gözaltına aldı. Fabrika bölgeleri askeri birlikler tarafından sarıldı. Ama işçilerin direnişi durmadı. İşyerlerinin çevresi sarılı olduğu halde iş yapmama ya da işi yavaşlatma gibi biçimlerle yasal, direnişler sürdü. 19.6.1970 tarihli **Cumhuriyet,** SUNGURLAR, TÜRK DEMİR, DERBY, ELEKTRO METAL, RABAK, AUER-ÇELİK ENDÜSTRİSİ, OTOSAN, ARÇELİK, VİTA gibi işyerlerine işçilerin direnişlerini sürdürdüklerini bildiriyordu. SUNGURLAR, ELEKTRO METAL ve TÜRK DEMİR DÖKÜM işçileri işkence için gözaltına alınmak istenen arkadaşlarını teslim etmediler.

18 Haziran'da DİSK'e bağlı sendikalara üye 13 işyeri İzmir'de iş yapmama yoluyla direnişe geçtiler. Bu arada 131 bağımsız sendika bir araya gelerek direnme kararı aldılar.

Sıkıyönetimin Getirdikleri

Sıkıyönetimin **ilk** uygulamalarından biri toplu sözleşme, grev ve lokavtları yasaklamak oldu. Sıkıyönetimin olanaklarından yararlanan işverenler yoğun bir tasfiyeye giriştiler. 274 sayılı yasa, sıkıyönetim döneminde senatoda da görüşülerek yürürlüğe girdi. Ancak AP iktidarı 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt kanunu ile ilgili değişiklik tasarısını geri almak zorunda kaldığından, toplu sözleşme düzeni eskisi gibi kalmış ve 274 sayılı kanunda yapılan değişiklikler böylece fiilen işlemez hale gelmişti. Ayrıca 274 sayılı yasayı değiştiren yasaya Anayasa mahkemesinde itiraz edilmişti. Bilindiği gibi daha sonra adı geçen yasa iptal edilmiştir. Bu suretle 15-16 Haziran eylemi 274-275 sayılı yasa değişiklerini önlemiş oldu.

Daha sonra sıkıyönetim uzatılarak Eylül ayına kadar sürdürüldü.

Bu arada Ağustos ayında Ortak Pazara resmen girildi. Bu girişin ilk getirdiği şey % 66'lık bir devalüasyon oldu. Türk parasının değeri düşürüldü. Böylece ülkemizin emperyalizme bağımlılığı daha perçinlendi, yerli ve yabancı tekellere büyük kârlar sağlıyacak olan, buna karşılık, tekelci olmayan burjuvazi de dahil bütün halka ağır külfetler ve pahalılıktan başka bir şey getirmeyecek olan bir işlem olarak devalüasyon, sıkıyönetim şartlarında sessiz sedasız gerçekleştirildi.

15-16 Haziran'ın hemen ertesinde Anayasaya aykırı olarak ilân edilen sıkıyönetim işçi sınıfının ve emekçi halkın yükselen ekonomik ve siyasal eylemini bastırmak ve sömürüyü arttırmak yolunda kullanıldı. Ancak, işçi sınıfının ve tüm ilerici güçlerin kararlı direnci karşısında sıkıyönetim Eylül ayında kaldırıldı.

Bununla birlikte, gerilemek zorunda kalan faşist güçlerin ileriye doğru, (12 Mart'la uygulama alanına sokulan) hesaplar, plânlar içinde oldukları da, İstanbul sıkıyönetim kumandanı Faik Türün'ün veda mesajından anlaşılıyordu: **«Yurdumuzun bütünlüğünü ve millet beraberliğini bozmağa yönelen hareketler, nereden gelirse gelsin, bundan sonra da silahlı kuvvetlerimizi karşısında bulacaklardır. Çünkü bu kuvvetlerin vazifesi Türk Yurdunu ve Anayasa ile tayin edilmiş Türkiye Cumhuriyetini kollamak ve korumaktır. Bu vazifenin ifasında kanunlarımızın imkân verdiği her vasıtanın kullanılacağı bilinmelidir.»** 12 Mart muhtırasının taslağıdır adeta Faik Türün'ün veda mesajı.

Sıkıyönetim Sonrası: İşçi Sınıfımızın Mücadelesi Yükseliyor, İşçiler DİSK'e Akın Ediyor.

İşçiler sıkıyönetim süresince Anayasal ve yasal hakları için direndiler. Temsilcileri işten çıkarılan Vinylex işçileri 1 hafta süreyle oturma grevi yaptılar. İstanbul'da pastahane işçileri, Pilma-Tudor işçileri ve Frintaş şöförleri greve başladılar. İzmit'te İpraş işçileri greve gittiler.

Sıkıyönetimden sonra mücadele daha yoğunlaştı. Gizlaved direnişi oldu. Bir yiğit işçi daha toprağa düştü. **Hüseyin ÇAPKAN**...

Adana-Tarsus bölgeleri işçileri akın ettiler DİSK saflarına. DİSK üyesi Tüm-İş'e bağlı Tarsus basma fabrikası işçileri greve başladılar. Bossa, Güney Sanayi, Paktaş, Sasa işçileri aynı sendikaya üye oldular. Grev ve direnişler Ekim, Kasım ve Aralık aylarında bütün ülkeye yayıldı. Gemlik'de, Elazığ'da, Ankara'da, Samsun'da, Sakarya'da, Çanakkale'de ve Kuşadasında çeşitli işkollarında ve işyerindeki işçiler grev ve direniş halindeydi.

DİSK bütün ülke düzeyinde gelişip güçleniyordu. Üye sayısı günden güne çoğalıyordu. Burjuvazi 274 ve 275 sayılı yasa değişiklikleri ile sağlamak istediği sonuçları elde edememişti.

15-16 Haziran ve bir «İhtilâl Provası» ne de yalnızca «Ekonomik», «Sendikal» bir harekettir. O, özünde politik bir hareketti.

15-16 Haziran olaylarını değerlendirirken iki temel yanılgıdan kaçınmak gerekir. Birinci yanılgı, 15-16 Haziran'ı burjuvazinin ve kalemşörlerinin iddia ettiği gibi bir «ihtilâl provası» gibi değerlendirmektir. İkincisi ise, 15-16 Haziran'ı yalnızca «sendikal», «ekonomik» bir çıkış olarak değerlendirmektir.

15-16 Haziran, iktidarı ele geçirmeye yönelen bir «ihtilâl provası», bir ayaklanma değildir. Çünkü 15-16 Haziran öncesinde sınıfsal anlamda bir iktidar değişikliğinin objektif ve sübjektif şartları yoktur. Öte yandan «ayaklanma», ve «cana kıyma gibi diğer iddialar da boşlukta kalmaya mahkumdur. Çünkü olaylar sırasında tek bir işçi ateşli silah kullanmamıştır. Ölen 5 kişinin hepsi de tabanca kurşunuyla öldürülmüşlerdir. Ve bu konuda işçiler aleyhine açılmak istenen bir davada, Kadıköy Cumhuriyet avcılığı, **«soruşturmaya mahal olmadığı»** na karar vermiştir. Tekelci burjuvazi, AP ve diğer gerici partiler kendi anti-komünist tahrikleri için, sıkıyönetime gerekçe bulmak için olayları bir «ihtilâl provası» diye göstermek istemişlerdir.

Öte yandan 15-16 Haziran'ı yalnızca «sendikal», «ekonomik», bir eylem olarak ele almak da yanlıştır.

«Belirli fabrikalardaki ve endüstrinin belirli dallarındaki tek tek kapitalistleri, grev yaparak çalışma saatlerini kısıtlamağa zorlamak, **ekonomik mücadele** örnekleridir.»

15-16 Haziran böyle bir mücadele değildir. Belirli fabrikalardaki veya endüstrinin belli dallarındaki belli sorunları çözümlemeyi, tek tek kapitalistleri zorlamayı amaçlamamaktaydı. İşçilerle tek tek burjuvalar arasındaki bir çatışma değildi.

15-16 Haziran bir bütün olarak işçi sınıfının, bir bütün olarak egemen sınıflara karşı hayatın her alanını kapsayan mücadelesinin bir tezahürüydü.

15-16 Haziran işçi sınıfının egemen sınıfların karşısına bir sınıf olarak çıktığı ve onları sıkıştırıp gerilettiği bir harekettir. Yani, **özünde demokratik ve politik bir harekettir.**

Biliyoruz ki, işçi sınıfının egemen sınıflar karşısında bir sınıf olarak çıkıp onları sıkıştırdıkları her hareket özünde politik bir harekettir...

Bu hareket, çıkarlarını, genel bir biçimde, zorlayıcı nitelikte genel bir toplumsal güçü içerir biçimde, elde etmeyi amaçlayan sınıfın hareketidir.

15-16 Haziran, işçi sınıfının, emperyalistlerin ve egemen sınıfların işçi sınıfına daha çok sömürebilmek için tezgahladıkları siyasal bir girişime karşı işçi sınıfının, çıkarlarını, genel bir biçimde, elde etmeyi amaçlayan hareketidir. Bunun için özünde politik bir harekettir.

Hiç şüphe yokki işçi sınıfının mücadelesinin temel amacı **işçilerin ve emekçi halkın** iktidarını kurmak ve sağlamlaştırmaktır. Ve bu mücadele yalnızca işçi sınıfının öncü siyasal örgütünün kılavuzluğı altında başarıya ulaşabilir. Bu, siyasi mücadelenin nihai sonuca varabilmesinin vazgeçilmez şartıdır. Ama öte yandan, işçi sınıfının egemen sınıfların karşısına bir sınıf olarak çıkıp onları sıkıştırdıkları, her hareketin özünde politik bir hareket olduğu gerçeğine gözlerimizi kapamamız yanlış olur. Çünkü tek tek siyasi hareketleri görüp değerlendirmeden siyasi mücadelede nihai sonuca doğru yürümek mümkün değildir.

15-16 Haziran bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelesinde öncü ve temel gücün işçi sınıfı olduğunu göstermiştir.

15-16 Haziran öncesinde işçi sınıfının öncülüğünün «objektif ve sübjektif» şartları var mıdır, yok mudur? İşçi sınıfı öncülük edebilecek «nitel ve nicel» güce sahip midir, bu işe yetenekli midir? diye tartışmalar sürüp gidiyordu.

15-16 Haziran eylemiyle işçi sınıfımız bu soruların hepsine açıklık getirdi.

Gösterdi ki; halkımızın en mücadeleci, en örgütlü, en seri bir biçimde harekete geçmeye ve sonuç olarak çıkışlar yapmaya en yetenekli sınıfı işçi sınıfıdır.

Gösterdi ki; egemen sınıfların baskı ve terörüne karşı en dayanıklı ve yılmaz güç işçi sınıfıdır.

Gösterdi ki; işçi sınıfı bütün vasıf ve yeteneklerinin verdiği öncü karekteriyle ülkedeki politik mücadelenin içinde ve en ön safındadır.

15-16 Haziran mücadeleleri, halkımızın bağımsızlık, demokrasi ve ilerleme mücadelesinin, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin esas alanlarının kırsal alanlar ve temel gücünün de köylüler olduğu yolundaki iddiaları da çürütmüştür. Mücadelenin tayin edici alanlarının ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamın esas merkezleri olan şehirler ve gelişmiş yöreler olduğu, öncü ve temel gücün İşçi sınıfı olduğu 15-16 Haziran eylemleri ile iyice anlaşılmıştır. Bu, asla köylü potansiyelini ve gücünü ve önemini azaltmaz, tam tersine. Çünkü, ancak işçi sınıfının öncülüğü, tayin edici ağırlığı, örgütlenmesinin ve etkinliğinin ülke düzeyinde yaygınlığı işçi, köylü bağlaşıklığını sağlayabilir, köylülüğün bağrındaki devrimci potansiyeli harekete geçirebilir. Nitekim burjuvazinin Anadolu'daki devrimci sendikaların örgütlenmeleri karşısında aldığı sert tavır (Seydişehir, İskenderun, Samsun...) bu gerçeği doğruluyor. Burjuvazi işçi sınıfının ülke düzeyinde yayılıp gelişen her seviyede örgütlenmesinden korkuyor.

15-16 Haziran ülkemizde işçi sınıfının politik ve ideolojik savaşımıyla uyumlu bir sendikal mücadelenin hayati fonksiyon ve önemini göstermiştir.

15-16 Haziran eylemlerinde işçi sınıfımız büyük bir yetenek ve bilinçle, bir sınıf olarak egemen sınıfların karşısına çıkmıştır. Bu,

spontane, kendiliğinden bir çıkış değildir. Bu, «partilerüstü politika» aldatmacasını reddeden, sendikal mücadele ile siyasal mücadeleyi birbirine sıkıca bağlayan, sınıf ve kitle sendikacılığıyla somutlaşan devrimci sendikal anlayışla **DİSK'in, diğer tüm ilerici ve demokratik örgütlerin yürüttüğü örgütlenme ve mücadelelerinin yarattığı birikimin bir başarısıdır.**

15-16 Haziran, işçi sınıfının 141 ve 142. maddelerle örgütsel ve siyasal yönden ağır kısıtlamalar altında bulunduğu şartlarda işçi sınıfının politik ve ideolojik savaşımıyla olumlu bir sendikal mücadelenin sahip olduğu büyük önem ve fonksiyonun daha iyi bir şekilde anlaşılmasını sağlamıştır.

15-16 Haziran işçi sınıfımızın **o güne kadarki** tarihinde örgütlediği en büyük yığınsal çıkıştı. 15-16 Haziran işçi sınıfımızın mücadele geleneklerini zenginleştirdiği gibi, onun 1908'lerden, 1920'lerden beri süregelen çetin mücadelelerin geleneklerini ve ruhunu, bağrında yaşattığını gösterdi. İşçi sınıfımızın 12 Mart şartlarında dahi yılmaksızın grev ve direnişlerini sürdürmesi, onun kurtuluş savaşının ateşleri içerisinde doğup çelikleşen mücadeleci ruh ve yapısının nasıl gelişip güçlendiğinin açık bir kanıtıdır.

15-16 Haziran'da işçi sınıfımız ülkenin politik yaşamına çözümleyici ağırlığını koydu. 1973 Ekim Genel seçimleri ve Aralık seçimlerinde işçi sınıfımızın yığınsal siyasi tavrıyla **«faşizme hayır»** demesinin kökleri; 15-16 Haziran'da; bunu yaratan tarihsel geçmişinde, mücadelesindedir.

DİSK'in önderliği altında ve işçilerin öncülüğü ve yığınsal katılımıyla gerçekleşen ve bütün ilerici demokratik güçlerin eylem birliği yolunda önemli kilometre taşları olan **«Demokratik Hak ve Özgürlükleri Koruma Mitingleri», 1 Mayıs 1976 gösterileri** işçi sınıfımızın bilinç ve örgütlenmesinin **15-16 Haziran yolunda yılmaksızın geliştiğini gösterir. 15-16 Haziran mücadele ruhu, yükselen bir siyasal bilinçlenme içinde yaşıyor. Ve DİSK, 1970 ile kıyas kabul etmez güçlülüğünü sürekli ve kararlı olarak geliştiriyor. DİSK'in bu artan gücü, demokrasinin, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesinde ve İleri Demokrasi yolunda kalıcı adımların atılmasında tüm memlekete güvence veriyor. İlerici güçlerin bu uğurda birliği koşullarını besliyor.**

MEHMET KARACA DİSK GENEL SEKRETERİ SEÇİLDİ

MEHMET KARACA KİMDİR?

1945 yılında Bolu'nun Göynük kasabasında doğan Mehmet KAraca 1963 yılında Sanat okulundan ayrılarak işçilik yaşamına atılmıştır.

1965-1966 yıllarında askerliğini yapan Mehmet KARACA 1967 yılında tekrar Madeni Eşya İşkolunda otomotiv sanayiinde işe başlamış ve DİSK'in kurucu üyesi MADEN-İŞ Sendikası üyeliğini kazanarak çalıştığı işyerinde sendikanın örgütlenmesinde aktiv görev almıştır.

1970 yılına kadar sendikanın işyeri temsilciliğini yapan KARACA 1970 yılındaki 15-16 Haziran olayları gerekçe gösterilerek birçok arkadaşı gibi işyerinden çıkarılmıştır.

Daha sonra sendikanın Pendik IV. Bölge temsilciliği örgütlenme kadrosunda görev alan KARACA 1972 yılında aynı bölgede bölge temsilciliğine seçilmiştir. 1974 Eylül ayına kadar bölge temsilciliği görevi yaparak, 1974 Eylül ayında da sendikanın XXI. Merkez Genel Kurulu'nda Genel Başkan Vekilliğine seçilmiştir. Aynı görevi devam ederken 1975 Mayıs ayında toplanan DİSK'in V. Genel Kurulu'nda DİSK Yürütme Kurulu Üyeliğine seçilmiştir.

V. Genel Kurulunda DİSK Genel Sekreterliğine seçilen İbrahim GÜZELCE'nin rahatsızlığından sonra DİSK Genel Sekreterliğini de vekaleten yürüten KARACA, GÜZELCE'nin ölümünden sonra 11-12 Haziran 1976 Tarihlerinde toplanan Genel Yönetim Kurulunca DİSK Genel Sekreterliğine getirilmiştir. Aynı nedenle üye sayısı altıya inen DİSK Yürütme Kurulu Üyeliğine Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Fehmi IŞIKLAR seçildi.

Mehmet KARACA evli olup 2 erkek çocuğu bulunmaktadır.

ASGARİ ÜCRETİN BELİRLENDİĞİ KOŞULLAR

YASAL ENGEL YÜZÜNDEN **DİSK,** ASGARİ ÜCRET TESBİT KOMİSYONU'NA KATILAMADI. BÖYLECE ÖZEL OLARAK YÜZBİNLERCE DİSK ÜYESİ, GENEL OLARAK DA SÖMÜRÜYE KARŞI OLAN İŞÇİ SINIFIMIZIN TÜMÜ, KOMİSYONDA GERÇEK ANLAMDA TEMSİL EDİLEMEDİ. MEYDAN İKTİDAR+SERMAYE+TÜRK-İŞ ÜÇLÜSÜNE KALDI. BU ÜÇLÜDEN OLUŞAN KOMİSYONUN KARARINI, DİSK, GENEL BAŞKANI KEMAL TÜRKLER TARAFINDAN ELEŞTİRDİ VE KOMİSYON KARARINI, SINIF UZLAŞMACILIĞININ İŞÇİ SINIFININ ÇIKARLARNA TERS DÜŞEN YENİ VE SOMUT BİR ÖRNEĞİ OLDUĞUNU BELİRTTİ. YANDA DİSK'İN GÖRÜŞÜNÜ KAMUOYUNA DUYURAN KEMAL TÜRKLER'İN VERDİĞİ DEMECİN ÖZETİNİ SUNUYORUZ. İKİNCİ BÖLÜM İSE, «ASGARİ ÜCRETİN BELİRLENDİĞİ KOŞULLARI» İNCELEMEKTEDİR:

Asgari Ücret Yönetmeliği'ne göre, asgari ücret, bir işçinin ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını «asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret» şeklinde saptanmıştır. Böylece Komisyon'un saptadığı 60 liranın yeterli olduğu kanısı uyandırılmak istenmektedir. Oysa, daha önce belirttiğim gibi, değil, 60, 70 ve 80 lira bile yönetmeliğin saptadığı ihtiyaçları karşılamaya yetmez. Ancak, DİSK, asgari ücretin fert başına değil, bir işçi ailesi birim alınarak hesaplanmasından yanadır.

Daha önceki yıllara oranla görece bir artıs gibi gözükse de yine de yetersiz bulduğumuz 40 liralık asgari ücreti temel aldığımızda bugün 60 lira olarak saptanan asgari ücrette yüzde 50 oranında bir artış olduğu iddia edilmektedir. Brüt üzerinden hesaplanan bu artış, üç çocuklu bir isçi ailesinin ücreti üzerinden yapılan kesintiler düsüldükten sonra eline geçen 40 ve 60 liraların neti üzerinde sadece % 39,5 tir. İkincisi, % 39.5 luk bir artış, asgari ücretin 40 lira olarak saptandığı 1974 yılından bu yana hızla artan hayat pahalılığını bile karsılayamamaktadır. Üçüncüsü, yeni asgari ücretin yürürlüğe girdiği su günlerde, MC gibi tekelci sermayeden yana iktidarlar isbaşında kaldığı süre devam edecek olan fiyat artısları kesinlikle göz önüne alınmamıstır. Dördüncüsü, enflâsyon artısı ve para değerinin hızlı düşüşü karsısında yeni asgari ücretin isçilerin satın alma gücünü koruyucu hiç bir etkisi olmayacaktır. Besincisi, asgari ücretten vergi kesilmeye devam edilmektedir. Bu tutum, Türk-İş'in, salt ekonomik düzeyde bile işçi sınıfının çıkarlarına ters düşen uzlaşmacı bir çizgi izlediğinin somut göstergesidir. **DİSK, dün olduğu gibi, bundan sonra da asgari ücretin vergi dışı tutulmasından yana olacaktır.**

Diğer yandan, Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) hükümlerine aykırı olarak çalıştırılan 16 yaşından küçük emekçiler için asgari ücret 50 lira şeklinde saptanmıştır. Bu durum, temelde bir eşitsizlik yaratmaktadır. Bilindiği gibi, DİSK 16 yaşından küçüklerin çalıştırılmasına ilke olarak karşı olduğu gibi, geri kapitalist sömürünün gereği olarak çalıştırılan bu çocuk emekçiler, genç ve kadın işçiler için eşit işe, eşit ücret politikasının uygulanmasını savunmaktadır.

İşçi sınıfımızın demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü olan DİSK, bir avuç parababasının aşırı sömürü ve kârının arttığı, baskı ve zulme dayalı bu düzende işçi ve geniş emekçi kitlelerin insanca yaşama koşullarına kavuşabilmelerinin olanaksız olduğunun bilincindedir. Bir yandan, üyelerinin ekonomik düzeylerinin yükselmesi için mücadele eden DİSK, aynı anda kalıcı ve sürekli kazanımların elde edilmesi için ilerici, emekçiden yana, demokratik ve ulusal bir iktidarın işbaşına gelmesi için elinden geleni yapmaktadır».

ASGARİ ücret, basit işgücünün geçim ve yeniden üretim masraflarını karşılayan miktarda olmak zorundadır. Bu nedenle asgari ücret pazarlık konusu edilemez. Sermayedar sınıfın insanfına bırakılamaz. Sermayenin ödeme gücü asgari ücretin belirlenmesinde ölçü olamaz. Belirlenen asgari ücreti ödeyemeyeceğini ileri süren işletme, ya faaliyet alanını değiştirmeli, ya da faaliyetine son vermelidir. Çünkü böyle bir işletmenin üretime katkısı yoktur. Bu yüzden sermayenin asgari ücret konusunda söyleyeceği fazla bir söz yoktur.

Öte yandan **ücretleri ve üretim en alt sınırını,** sermayedar sınıfa karşı işçi sınıfının sendikal ve siyasal örgütlü gücü belirler. Bütün bilimsel araştırmalara, komisyon çalışmalarına, teknik tespitlere rağmen sonuç, işçi sınıfının örgütlü gücüne dayanır. **İşçiler güçleri oranında haklarını sermayedar sınıftan koparıp alırlar.** Ancak asgari ücreti pazarlık konusu yapmak-

tan çıkaran belirleyici koşulların açıklanması, bu doğrultuda sürdürülen mücadelenin bir parçası olarak gereklidir.

İşçiler yaşamlarını sürdürmek üzere gerekli geçim araçlarını elde etmek için çalışma güçlerini, iş yapabilme kabiliyetlerini yani «işgücünü» satmaktadır: Bu durumda **işgücüne ödenen ücretin en az miktarı,** yani asgari ücret, sermayedarın en fazla kârı elde etme biçimlerinden birini oluşturmaktadır. Kapitalist sömürü koşullarında ücretin en alt sınırı ne olabilir? Pazarlık dışı olması gereken bu en alt sınır nedir?

Bu sorulara açıklık getirmeden önce, kapitalist toplumda ücreti belirleyen ana kuralı hatırlamakta yarar vardır.

Buna göre ÜCRET, işgücünün değerinin para ile ifadesidir. IŞGÜCÜNÜN DEĞERİ de, işgücünün yeniden üretimi için gerekli tüketim araçlarının değerleri toplamına eşittir. ASGARİ ÜCRET ise, hiç bir özelliği, ustalığı, bilgi donanımı olmayan işgücünün, yani basit işgücünün fiyatıdır. Ancak bu ücret ertesi gün işçinin yeniden işbaşı yapmak suretiyle üretimde bulunmasına olanak tanıyacak miktarda olmak zorundadır.

KAPİTALİST TOPLUMDA ASGARİ ÜCRETİ BELİRLEYEN KOŞULLAR

Kapitalist toplumda bütün metalar gibi işgücü de bir metadır. Onu satın alan sermayedar, bu işgücünün yeniden üretimi için gerekli tüketim maddelerini almaya yetecek kadar bir parayı ücret olarak işçiye öder. Fakat bu işgücünün bir günde yarattığı değerin tümüne elkoyar. Bu değerle işgücüne ödenen ücret arasındaki fark kârın kaynağını oluşturur. Bu kâr miktarını artırmak için teknolojik düzeyi geliştirmek; emek verimliliğini artırmak, işgücünü uzatmak gibi yöntemlere başvuran sermayedar, bu arada işgücünün değerini «ödememe» yoluna da girişmektedir. Yani gerekli çalışma süresinden yapılan çalmayla kâr artırılmaktadır. Bu durumda işçi gerekli tüketim maddelerini alamamakta ve işgücü tahrip olmaktadır.

Asgari Ücret, kapitalist toplumda ölmeyecek kadar ücrettir.

Asgari ücret, basit işgücünün «geçim ve yeniden üretim» mas-

rafl:rını (ihtiyaçlarını) karşılayacak kadar olmalıdır. İşgücünün iyi durumda tutulmasını, korunmasını ve çoğalmasını sağlayacak miktarda bir ücret zorunludur.

Bu nedenle ücretin en alt sınırı, işçinin ailesi ile birlikte yaşaması için gerekli olan geçim araçlarının piyasa fiyatları toplamı kadar olmalıdır. Bir işgünü boyunca harcanıp tüketilen işgücünün, tekrar yerine konması, kazanılması gerekmektedir. Bu yüzden, zorunlu geçim araçlarının işçi tarafından tüketilmesi, ertesi gün aynı verimde çalışabilmek için şarttır. Aksi halde işgücü tahrip olur. Yani yorulan kasların, sinirlerin, beynin dinlenerek; ihtiyaçlar giderilerek harcanan gücün tekrar kazanılması sağlanmalıdır. Asgari ücret bunu gerçekleştirecek miktarda olmak zorundadır. Bu miktarın pazarlık konusu olamayacağı apaçıktır. Bu konuda sermayenin ödeme gücü ya da sermayedarın insafı düpedüz yutturmacadır. Bunu tarih şöyle belgelemektedir: Kapitalizmin ilk yıllarında İngiltere'de «İngiliz ırkının üç kuşağına karşılık, pamuk işçilerinin dokuz kuşağı tükenmiştir.» **Yani pamuk işçilerine ödenen ücret ve bu işçilerin çalışma koşulları, toplumun diğer kişileri kadar yaşamalarına olanak tanımamış, işgücünü yok etmiştir.**

ASGARİ ÜCRET BASİT İŞGÜCÜNE ÖDENEN ÜCRETTİR

İşgücü, hiç bir özel eğitimle, ustalıkla, üstün hünerlerle donatılmamış en basit niteliklerden ibaret olan bir işçinin alacağı ücret kaçınılmaz olarak en düşük düzeyde olacaktır. Yani asgari ücret, özel bir bilgiyle, hünerle, eğitimle donatılmamış ve donatılması gerekmeyen işgücünün fiyatı olmaktadır. Bu basit işgücüdür. Burada en alt sınırın tanımı şudur: «İşgücünün değerinin en alt sınırı, her gün elde edilmemesi halinde, işgücü taşıyıcısının yani insanın, kendi yaşam sürecini yenileyeceği bir mallar kitlesinin değeri ile, yani biyolojik olarak vazgeçilmesi imkânsız olan tüketim maddelerinin değeri ile belirlenir.» Ancak bu miktar işçinin ertesi gün yeniden işbaşı yapmasını sağlar.

ASGARİ ÜCRET, İŞÇİNİN SOYUNU DEVAM ETTİRMELİDİR

Yıpranan bir makinanın yerine yenisinin konulması nasıl düşünülüyorsa işçinin de yıpranacağı hesaplanmalıdır. Bunun daha açık anlamı asgari ücretin yalnız işçinin geçimini değil eşinin ve çocuklarının da geçimini sağlamak zorunda olduğudur. İşçinin işgücünü koruyabilmesi, harcadığını tekrar kazanabilmesi demek, aile hayatını içinde yaşadığı toplumun ölçülerine göre devam ettirmesi demektir. Bu güne kadar saptanan asga- ücretlerde işçi tek başına düşünülmüştür. Bunun sosyal yaşayışımıza ne kadar ters olduğu ortadadır. **İşçinin ailesi hesaba katılmadan belirlenen bir asgari ücret, sefalet ücreti olmaya mahkumdur.** Bu şekilde ödenen bir ücretle işçi, temel ihtiyaçlarının önemli bir kısmından vazgeçmeye zorlanmaktadır. İşçinin kendisi için zorunlu geçim araçlarını eşi ve çocuklarıyla bölüşmek zorunda kalması işgücünün tahribinden başka bir şey değildir. Bu nedenle asgari ücret, işçinin eşi ve çocuklarının da geçimini sağlayacak miktarda olmak zorundadır.

ASGARİ ÜCRET, TOPLUMSAL ŞARTLARIN GEREKTİRDİĞİ ÜCRETTİR

Ücretin en alt sınırını, toplumun yaşama biçimi de etkileyecektir. Söz konusu temel geçim araçlarının niteliği, elde ediliş biçimi ve tüketilmesi toplumun şartlarına uygun olmalıdır. Bu konuda işçiden ve ailesinden bir takım «fedakarlıklar» istenemez. Sözgelişi gecekondııda oturmak, toplumsal şartların altında bir hayat sürmeye zorlanmak demektir. Başka türlü söylersek, gecekondu gerçeği, toplumun bir kesiminin konut ihtiyacından fedakarlık ederek hayatını sürdürdüğünü göstermektedir. Bunun gibi beslenme, giyim, ev ihtiyaçları, dinlenme, eğlenme, gezme ve kültürel ihtiyaçlarda **eksik tüketime zorlayarak ücreti düşürmek**, işgücünün tahribinden başka bir şey değildir.

Bütün bunlara kapitalistleşmenin yozlaşan tüketim şartlandırmalarını da eklemek gerekir. Kapitalizm kâr amacıyla yoz, gereksiz, lüks tüketim maddelerini etkili reklam ve pazarlama çabalarıyla kitlelere ulaştırmaktadır. Özellikle çalışan yığınlar yeni fakat gereksiz harcamalar içine girmektedir. Bütün olarak ele alındığında temel geçim araçlarının elde edilişi, niteliği, tüketim biçimi yeni toplumsal alışkanlıklarla olmaktadır. Ücretin en alt sınırı bu alışkanlıkları da gidermek zorundadır.

ÜLKEMİZDE ASGARİ ÜCRETİ OLUŞTURAN MADDİ KOŞULLAR

ASGARİ ücret saptanırken, ülkedeki üretici güçlerin gelişmesi, ulusal gelir artışı ve kişi başına düşen ulusal gelir göz önüne alınmalıdır. Bu temel göstergelerin ışığında beliren ekonomik yapı içinde işgücünün durumu araştırılmalıdır. Buna göre, işgücünün hangi şartlarda ve ne miktarda üretimde yer aldığı, verimliliği, yarattığı değer ve bu değerden ne oranda pay alabildiği incelenmelidir. Ancak bu sorulara sağlıklı cevaplar verilebildiği zaman, hayatta geçerliliği olan bir asgari ücreti saptamak mümkün olabilir.

Ülkemizle ilgili yeterli sayısal verileri bulmak oldukça zordur. Ama fazla ayrıntıya girmeden genel olarak bazı göstergelere bakılarak, gelişme, ulusal gelir ve yaratılan değerlerin bölüşümü hakkında bir kanıya varılabilir.

Asgari ücretlerin saptanmaya başlandığı yıllardan günümüze doğru olan gelişme içinde, üretime katılan işgücü, yaratılan değer ve sömürü oranları kısmen izlenebilmektedir.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı'nda tarım dışı üretimde işgücü artışı şöyle gösterilmektedir:

TARIM DIŞI İSTİHDAM

YILLAR	TOPLAM	SANAYİ KESİMİ
1962	2 milyon 559 bin kişi	995 bin kişi
1972	4 » 620 » »	1 milyon 500 bin kişi
1977	6 » 200 » »	2 » 100 » »

Kaynak: Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı

Görüldüğü gibi üretime katılan işgücü, 70'li yıllarda daha büyük ölçülerde artmaktadır. Ayrıca bu artış içinde sanayi kesiminin payı büyümektedir. Bu gelişme hızlı bir sanayileşme anlamına gelmemekte, ancak emeğin toplumsallaşmasındaki bir artışı göstermektedir. Yani yaratılan değer çoğalırken, gelir kaynağı ücret olan yığınlar da büyümektedir.

Acaba işgücü hangi koşullarda üretime katılmakta ve değer yaratmaktadır? Bu soruyu, işyeri büyüklüğüne göre üretimin dağılımına bakarak kısmen açıklayabiliriz.

İŞYERİ BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE ÜRETİMİN DAĞILIMI

ÇALIŞAN İŞÇİ SAYISI	İŞYERİ SAYISI 1963	İŞYERİ SAYISI 1970	ÜRETİM YÜZDESİ 1963	ÜRETİM YÜZDESİ 1970
10-199	2734	4332	35.8	30.3
200'den fazla	278	488	64.2	69.7
			100.0	100.0

Kaynak: DİE Sanayi Sayımı Sonuçları

200'den fazla işçi çalıştıran işletmeler sayıca çoğalırken, üretimdeki payları artmakta ve üretimin daha etkili bir şekilde kontrol etmektedirler. Öte yandan bu işletmeler sermaye ve işgücünün yoğunlaşmasını sağlamaktadırlar. Gelişmiş ülkelere oranla geri olmakla birlikte bir tekelleşme açık seçik görülmektedir. Bu durum, işgücünün daha şiddetli kullanılmasını, nispeten ileri bir teknoloji kullanımıyla daha fazla değer üretilmesini ve işçiler üzerinde tekel sömürüsü ile fiyatlar üzerinde tekel baskısını ifade etmektedir.

Ekonomik faaliyetlerden doğan yurtiçi hasılada, 1970'den önceki yıllara göre, 70'li yıllarda miktar olarak daha büyük bir artış izlenmektedir. Ve bu artış içinde sanayi kesiminin payı büyümektedir. Yani üretim artmakta, emek verimliliği yükselmektedir. Bu durumda işgücü payının büyümesi gerekmektedir.

Ulusal gelirdeki artışı «Türkiye İstatistik Yıllığı 1975» adlı yayından şöyle izliyoruz:

Cari fiyatlarla ekonomik faaliyetlerden doğan yurtiçi hasılat (T.L. olarak)

YILLAR	TOPLAM	SANAYİ KESİMİ
1970	125 milyar	31 milyar
1971	159 »	41 »
1972	195 »	52 »
1973	252 »	67 »
1974	350 »	94 »

Kaynak: Türkiye İstatistik Yıllığı 1975

Bu genel bulgularımızı sömürü oranlarıyla karşılaştırarak, ücretin en alt sınırının hangi koşullarda pazarlık konusu edildiği hakkında bir kanıya varabiliriz. Ancak elimizde yapım sanayindeki artı değer oranı bulunmaktadır.

ARTI DEĞER ORANI (Yapım Sanayii)

YILLAR	ARTI DEĞER ORA. (%)
1963	263
1973	341

Kaynak: Özlem Özgür. 100 Soruda Sanayileşme ve Türkiye. s. 210 Gerçek yay. 1976

Tabloda görüldüğü gibi sömürü oranı yüzde 263'den, yüzde 341'e yükselmiştir. Yazarın bu konudaki açıklaması özetle şöyledir: 1963 yılında 8 saatlik işgününde, 2 saat 12 dakika kendisi için çalışan işçi, geriye kalan 5 saat 48 dakikada egemen sınıflar için üretimde bulunmaktadır. 1973 yılında ise işçilerin durumları daha da kötüleşmiştir. İşçiler, 1 saat 48 dakika kendilerine çalışırken, geriye kalan 6 saat 12 dakikada sermayedarlar için çalışmak zorunda bırakılmışlardır. Yani 1973 yılında, yaratılan 100 liralık bir değerden işçinin aldığı pay 22.5 lirayken, sermayenin aldığı pay 77.5 liraya yükselmiştir.

Sonuç olarak, işçilerin yarattığı değer devamlı artış gösterirken, bu değerden aldıkları pay sürekli azalmaktadır. Sözgelişi 40 lira asgari ücretle çalışan işçinin saat ücreti 5 liradır. Bunu net kabul etsek, bu işçi bir ekmek almak için yarım saat çalışmak zorundadır. Oysa, 1973 koşullarına göre bir ekmek —kaba tahminle— 6 dakikalık toplumsal emek içermektedir. Yani işçi, yaklaşık 6 dakikalık toplumsal emek içeren bir ekmeği almak için, yarım saatlik emeğini sermayedara bırakmaktadır.

İşte, işgücüne ödenecek olan asgari ücret, bu kapitalist sömürü koşullarının ücretidir.

Ve bu asgari ücret, işçinin kendisinin, eşinin, en az iki çocuğunun beslenme, giyinme, barınma, ısınma, aydınlanma, temizlik, ulaşım, haberleşme, eğitim, sağlık koruma, dinlenme ve eğlenme ihtiyaçlarını, toplumsal koşulların gerektirdiği biçimde sağlayacak para tutarında olacaktır...

ASGARİ ÜCRET VE BESLENME HARCAMALARI

1972-73 yıllarında ülkemizde yapılan hesaplamalara göre, tüketim harcamaları içinde yiyecek harcamaları yüzde 40.5 oranında bir ağırlık taşımaktadır.

Yani aileler aylık gelirlerinin yüzde 40.5'ini yiyecek maddelerini satın almak için kullanmaktadırlar. Aylık gelirin geri kalan kısmı konut, giyim ve diğer harcamalara ayrılmaktadır.

Geçtiğimiz Mart ayında basında yer alan ve Türkiye'de beslenme durumunu inceleyen bir DPT uzmanının araştırmasında ise günümüz şartlarında 4 kişilik dar gelirli bir ailenin aylık gelirinin dörtte üçünü beslenmeye harcadığı açıklanmıştır. Ankara'da yaşayan dar gelirli aileler üzerinde yapılan çalışmanın az farklarla diğer kentler içinde geçerli olacağı belirtilerek, 4 kişilik bir ailenin yeterli ve dengeli beslenebilmesi için en az 1675 lira harcaması gerektiği belirtilmiştir. Ancak ailelerin 1275 lira harcamakta olduğu ve yeterli, dengeli bir beslenme sağlayamadıkları araştırmada yer almaktadır.

Aynı araştırmada eksik beslenmenin yerleşme bölgelerine göre dağılımı da incelenmiş ve en kötü beslenme düzeyinin gecekondu bölgeleri olduğu bulunmuştur.

DPT uzmanın araştırmasının diğer bir bölümünde de, bir kişinin sağlıklı bir yapıya sahip olabilmesi için günde ortalama 495 gram hayvansal besin alması gerektiği belirtilmektedir. Gene araştırmanın bulgularına göre Türkiye'de tüketiciler günde ortalama 136 gram hayvansal besin tüketebilmektedirler. Bu oransal olarak gerekli tüketimin yüzde 27'sini oluşturmaktadır. Uzmanın tespitlerine göre sağlıklı olabilmek için sürdürülmesi gereken günlük beslenmede, hayvansal besin maddelerinin yüzde 35, bitkisel besinlerin yüzde 65 oranında yer alması gerekmektedir.

Beslenme harcamalarının aylık gelir içindeki payı 1972-73 yıllarında yüzde 40.5'tir. Bu oran gelişmiş ülkelerde yüzde 29-30 civarındadır. Günümüzde ise yüzde 76'ya kadar yükselmiştir. Yani dar gelirli aileler gelirlerinin dörtte üçünü beslenmeye harcayarak son derece ağır yaşama koşullarıyla boğuşmaktadırlar.

İşte asgari ücret, bu ağır ve çağ dışı yaşam koşullarının gelir kaynağını oluşturacaktır.

SOSYALİST TOPLUMLARDA ÜCRET

SÖMÜRÜNÜN ortadan kalktığı sosyalist ülkelerde, asgari ücret bir sefalet ücreti olmaktan çıkmıştır. Yani asgari ücret, yaşama sınırındaki ücret değildir. Bu ülkelerdeki asgari ücret, diğer ücretlere göre «en az» dır. Genel olarak ücretlerin en alt sınırını oluşturan bu ücret, niteliklí olmayan basit işgücüne ödenen ücrettir. En yüksek ücret seviyesi ile arasında büyük bir fark olmadığı gibi, insanca yaşama olanağı sağlayan bir miktardır.

Genel olarak bu ülkelerde ücretler, işçilerin yiyecek, giyecek, kitap gibi maddelere ve diğer maddi manevi ihtiyaçlara yaptıkları harcamaların kaynağıdır. İşçilerin bu harcamaları toplam gelirlerinin dörtte üçünü oluşturmaktadır. Bu ülkelerde sürekli yükselen bir ücret seviyesi sağlamak hükümetlerin temel politikasıdır.

İşçilerin ücretlerin dışında diğer önemli gelir kaynağı devletçe sağlanan sosyal fonlardır. Ücretsiz eğitim, çocuk bakımı, ücretsiz tedavi, emeklilik, geçici iş göremezlik ödeneği, muntazam tatil ödeneği, ücretsiz kültürel uğraşılar, konut ve toplumsal hizmetler şeklinde beliren ve çok yanlı yararlar sağlayan bu sosyal fonlar işçilerin tüketim harcamalarını büyük ölçüde etkilemektedir. Bu yardımların toplamı yaklaşık olarak işçilerin gerçek gelirlerinin dörtte birini oluşturmaktadır.

Ayrıca bu sosyal yardımlar asıl ücretlerden daha hızlı artmaktadır.

Öte yandan ücretlerin tespitinde izlenen temel ilke, ücretin yapılan işin niceliğine ve niteliğine orantılı olmasıdır. Karmaşık işlemlere, yorucu, sıcak ve sağlık koşullarını zorlayan işlere daha yüksek ücret ödenmektedir. Fakat bu ödeme biçimi ücretler arasında büyük farklılıklar doğurmamaktadır. Her endüstri ve iş için ücret cetvelleri, merkezileştirilmiş devlet mekanizması tarafından saptanmaktadır. Böylece aynı değerde, aynı zorlukta iş yapan bütün insanların emekleri aynı şekilde değerlendirilmektedir. Bu arada ulusal gelir yükseldikçe, işgücünün yapısı değiştikçe ücretler de plânlı ve amaçlı olarak ayarlanmaktadır.

ASGARİ ÜCRET VE SENDİKALAR

SSK istatistiklerine dayanılarak yapılan hesaplamalarda sigortalı işçilerin üçte birinin asgari ücretle çalıştığı saptanmıştır. 1972 yılında 570 bin sigortalı işçinin asgari ücretle çalıştığını görmekteyiz. Küçük işletmelerin yoğun olduğu Bursa ve Gaziantep illerinde çırak konumunda çalışanların yüzde 95'i asgari ücret ve daha aşağı bir gelire sahip bulunmaktadır. Öte yandan özellikle tekstil, lastik - plastik, deri sanayii işkollarında görülen yüksek oranda işçi devri, asgari ücretle çalışan işçi kitlesinin çoğalmasına yol açmaktadır.

Asgari ücretin tespitinde, Türk-İş, işveren, **iktidar** üçlüsünün karar sahibi olması, gerçekçi bir miktarın oluşmasına olanak olmadığını göstermektedir. Bu durumda bütün sendikaların iki yönlü etkili bir mücadele sürdürmesi kaçınılmaz olmaktadır. Sendikalar güçleri oranında bir yönüyle işçi devrini durdurmaya çalışmalıdır. Yani işverenlerin sık sık işçi çıkararak asgari ücretle işçi alma gibi uygulamalarını engellemelidirler. Diğer yönden de toplu sözleşme zamlarının asgari ücret artışıyla kaynamamasını sağlamalıdırlar. Sağlanan ücret zamları artacak asgari ücret üzerinden gerçekleşmelidir. Böylece asgari ücretten yararlanma durumunda olan geniş işçi kitlesi bir ölçüde korunmuş, ücretler genel seviyesi kısmen de olsa arttırılmış olacaktır.

Başta da söylediğimiz gibi, araştırmalar, komisyonlar, teknik hesaplamalar ne derse desin, bu kapitalist sömürü şartlarında ücretin en alt sınırını işçi sınıfının örgütlü gücü belirleyecektir.

ASGARİ ÜCRETLER SÖMÜRÜYÜ BELGELİYOR !..

Asgari ücretlerdeki artış 1969 yılından günümüze kadar izlendiğinde, işçilerin yaşama koşullarında ciddi bir düzelmenin sağlanmadığı ortaya çıkmaktadır. Tabloda, 1969 yılına göre asgari ücretlerin artışı, bu artışın yükselen fiyatlar tarafından törpülenişi sonucu beliren gerçek asgari ücretlerin, kişi başına ulusal gelir artışıyla karşılaştırılması yer almaktadır.

Tabloda görüldüğü gibi brüt asgari ücretler 1969 yılında 100.0 iken, 1976 yılında 307.7 olmuştur. Ancak bu yükseliş gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü fiyatlarda 1969 yılında 100.0 iken, 1976 yılı Mayıs ayında 290.4'e yükselmiştir. Buna göre brüt olarak **gerçek asgari ücret** 1969 yılına göre 1976 yılında yüzde 5.9 artmıştır. Yani bu günkü 60 liralık asgari ücret, 1969 yılının 20 lira 66 kuruşu kadardır. Başka türlü söylersek, bu günkü 60 lira asgari ücret, 1969 yılının 20 lira 66 kuruşunun satın alma gücüne sahiptir.

Bundan başka asgari ücretlerin işçilerin yaşama koşullarını iyileştirmekten çok uzak olduğu görülmektedir. 1972 yılında 1969 yılının gerisine düşen asgari ücretler, 1974 yılında ancak 1972 yılına göre artabilmiş fakat 1969 seviyesine erişememiştir. Yani 1969 parasıyla asgari ücretler 1972 yılında 16 lira 87 kuruş, 1974 yılında ise 19 lira 11 kuruş olabilmiştir.

Öte yandan Ulusal Gelir artışı karşısında asgari ücretlerdeki gerileme sömürü oranının ve yoksullaşmanın arttığını apaçık göstermektedir. Asgari ücretler sürekli olarak kişi başına Ulusal Gelir artışının gerisinde kalmıştır. Yani ücretlilerin büyük çoğunluğunun geliri, kişi başına Ulusal Gelir'in artmasına rağmen yükselmemiştir. Sömürü oranının büyüyerek yoksullaşmanın arttığı gerileme, 12 Mart baskı dönemine rastlayan dönemde doruk noktasına varmaktadır. Kişi başına Ulusal Gelir 1968 fiyatlarıyla 1969 yılına göre 1972 yılında yüzde 13.1 artarken, gerçek asgari ücret (brüt) 1969 yılının da altına düşmüştür. Gene kişi başına Ulusal Gelir sabit fiyatlarla 1974 yılında yüzde 21.6 artarken gerçek asgari ücretler (brüt) yüzde 5.9 yükselebilmiştir. Bu küçük yükselişin de geçici olduğu gözden kaçırılmamalıdır. 1978 yılına kadar hızlı fiyat artışları karşısında bu günkü asgari ücretin satın alma gücü daha da düşecektir.

Özetlersek, 1969 yılından günümüze kadar saptanan asgari ücretler sömürü oranının büyüdüğünü belgelemektedir. Yani, emek verimliliği artmakta, bir iş günü içindeki gerekli emek miktarı azalmakta, yaratılan toplam değer büyümekte, fakat işçinin aldığı pay sürekli küçülmektedir.

Yıllar	İstanbul'da uygulanan asgari ücretler	Asgari ücret indeksi 1969=100	Geçinme indeksi (1) 1969=100	Gerçek asgari üc. indeksi 1969=100	1969 parasıyla asgari ücretler (T.L.)	Kişi başına 1968 fiyatlarıyla, 1969=100 olarak GSYİH art. (2)	
1969	19.50	100.0	100.0	100.0	19.50	3096 TL.	100.0
1972	25.00	128.2	148.2	86.5	16.87	3502 »	113.1
1974	40.00	205.1	209.3	98.0	19.11	3765 »	121.6
1976	60.00	307.7	290.4	105.9	20.66	—	—

(1) Tic. Bk. Konjuktur ve Yayın Md. İstanbul Geçinme İndeksi 1976 yılı için Mayıs ayı indeks sayısı kullanıldı.

(2) D.İ.E. verilerine göre hesaplandı.

uluslararası meslek örgütleri

BİLİM İŞÇİLERİ FEDERASYONU

Dünya Bilim İşçileri Federasyonu pek çok ülkenin bilim adamlarının, mühendislerinin ve teknisyenlerinin örgütlü birliğini sağlayan, geniş tabanlı, etkin bir uluslararası örgüttür. DBİF 1946 yılında, radyoaktiviteyi buluan ünlü Frederic Joliot - Curie başkanlığındaki bir grup ilerici bilim işçisi tarafından kurulmuştur. Dünya Bilim İşçileri Federasyonunun temel amacı, bilimin ve teknik bilimin günümüz toplumunun ilerlemesindeki oynadığı çok önemli rolü ve bilim adamlarının yaptıkları buluşların insanlığın yararına kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduklarını geniş kitlelere anlatmaktır.

«Dünya Bilim İşçileri Federasyonu Tüzüğünü benimseyen bilimsel kuruluşların başlıca amacı, bilimin uygulanması ve geliştirilmesi yoluyla insan refahının arttırılmasıdır. Bilim adamları artık bilimin kötü kullanımı karşısında sessiz kalamazlar. Bu yalnız gereksiz acı ve ziyana sebep olmakla kalmamakta, aynı zamanda bilimin gelişmesini de engellemektedir. Bilim ancak bir barış ve uluslararası işbirliği çağında tam olarak insanlığın yararına kullanılabilir. Bu nedenle uluslararasında dengeli siyasi ilişkilerin korunmasında bilim adamlarına diğer kişilerden daha büyük bir sorumluluk düşmektedir.»

(Tüzüğün giriş bölümünden)

Görüldüğü gibi DBİF, **yaratıcı kafa emekleri yoluyla bilimin** ve tekniğin ilerlemesine katkıda bulunanların çağımızın önemli sorunlarına karşı kayıtsız kalamayacaklarını savunmaktadır. Sorunlar şöyle sıralanabilir: **Bilim İşçilerince yaratılanlar, yıkım, savaş ve kıyımlardamı kullanılacaktır, yoksa barış ve insani değerlerinin yüksek ülküsüne mi katkıda bulanacaktır? Bilim ve teknik işçileri insanlığın yararına, açlık ve yoksullukla savaşmak için mi, yoksa çok uluslu tekellerin sahibi bir avuç imtiyazlı kişinin, kârlarına kâr katmak için mi çalışacaktır? Bilimsel ve teknik gelişme, tüm insanlık için daha mutlu bir yaşamı mı hazırlayacaktır, yoksa tabiatın ve çevrenin tahrip edilip kirlenmesini mi sağlayacaktır?**

DBİF bu sorunların cevabını şöyle vermektedir: «Bilim ve teknik işçileri tüm alanlarda gözlenmekte olduğumuz devrimsel bilimsel ve teknik ilerlemelerin yaratıcıları olarak, toplumda çok önemli bir rol oynayabilirler. İnsan aklının meyvelerini insanlık için tehlikeli ve zararlı amaçlarla kullanan çok uluslu tekellere karşı, tüm bilim işçileri de savaş vermelidirler.»

Dünya Bilim İşçileri Federasyonu bu temel amaca bağlı olarak aşağıdaki amaçlar için savaşım vermekte (mücadele etmekte) dir:

— Nükleer silahların kullanımına son verilmesi,

— Dünya yüzünde kalıcı bir barış ve genel silahsızlanma sağlanması,

— Çevre kirlenmesine, tabiat'ın ve tabiattaki dengenin bozulmasına son verilmesi.

DBİF'nin DOĞUŞU VE TARİHÇESİ

Federasyonu oluşturan açılış konferansı 20-21 Temmuz 1946 tarihinde Londra'da yapıldı. O tarihte Britanya Bilim İşçileri Birliğinin (ve daha sonra da Royal Society'nin) başkanı olan Profesör P.M.S. Blackett, toplantıya başkanlık ediyordu. Amerika, Avustralya, İngiliz, Kanada, Çin, Hollanda, Fransız, Polonya ve Güney Afrika bilim işçileri birliklerinin temsilcileri toplantıya katılmışlardı. Belçika, Çekoslovakya, Danimarka, İtalya, Hindistan, Norveç ve İspanya Cumhuriyetinden de gözlemciler bulunuyordu. Böyle bir Federasyon oluşturma fikri, daha 1930'ların ortalarından bu yana İngiliz ve Fransız Birlikleri arasındaki yazışmalar sonucu doğmuştu. 1948 yılında Çekoslovak'da yapılan Birinci Genel Kurula kadar 13 ülkeden 16 örgüt Federasyona üye oldu. Başlıca J. D. Bernal tarafından hazırlanan ve günün koşullarına hemen hemen hiçbir değişikliği gerektirmeksizin uygulanabilir olan Bildiri ve Tüzük burada benimsendi. Federasyonun hedefleri şöyle tanımlanıyordu:

a) Bilim ve teknolojinin tam olarak gelişmesi ve bunların, dünya barışı ve silahsızlanmanın sağlanması ve beslenme ve enerji kaynaklarının hızla artırılması da dahil, çağımızın acil sorunlarının çözümlenmesi için azami ölçüde kullanımı için çalışmak.

b) Özellikle de UNESCO ile sıkı bir işbirliği aracılığıyla, bilim ve teknolojide uluslararası işbirliğini geliştirmek,

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında, halkların çıkarları, uluslararası işbirliği ve barış doğrultusunda karşılıklı işbirliğini geliştirmek. Aynı zamanda da, mümkün olduğu ölçüde, gelişmekte olan ülkelerde bilim ve teknolojinin ilerlemesi ve bu ülkelere yardım sağlanması konusunda yardımcı olmak.

c) Bilimin ve bilim işçilerinin uluslararasında karşılıklı değişimini teşvik etmek.

d) Gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde bilimsel çalışmanın özgürlüğünü ve koordinasyonunu korumak ve teşvik etmek.

e) Bilimsel eğitimin geliştirilmesini teşvik etmek ve bilimin

Yıllarca yasaklamalar, kısıtlamalar ve geleneklerle sendikal mücadeleden uzak tutulmalarına karşın, bilim işçileri, mühendisler, yönetici elemanlar ve teknisyenler artık inisiyatifi ele almakta ve sendikalaşma hakkı için mücadele etmektedirler. Bu durum diğer işçilerin yürüttükleri savaşımlarla birleşince, kamuoyunda yankılar uyandırıyor. Onların çıkarları, işçi sınıfının ve diğer ücretlilerin çıkarlarıyla çatışmıyor.

ve bunun toplumsal sonuçlarının bütün ülkeler halkları arasında yaygınlaştırılmasını sağlamak.

f) Tabii ve sosyal bilimler arasında bütünleşme sağlamak.

h) Bilim işçilerini toplumsal meselelerde daha aktif bir rol oynamaya teşvik etmek ve onların toplum içinde ilerici güçler konusunda bilinçlendirmek ve yakınlaştırmak.

DBİF kuruluşundan bu yana geçen 20 yıl içinde, sürekli olarak dünya kamuoyunun dikkatini savaşı önlemenin gereğine çekmiştir. Bilimsel buluşların askeri amaçlarla kullanılmasını genel olarak ve her olayda ayrı ayrı **protesto** etmiştir.
Vietnam savaşının başladığı günlerden başlayarak, DBİF Güneydoğu Asya'da barışın sağlanması için kararlı bir savaşım vermiştir. ABD'nin Çin Hindi'ndeki saldırganlığını lanetlemiş, ABD ordusunca Kimyevi ve Bakteriolojik silahların kullanılmasını protesto etmiştir.

DBİF dünya bilim adamlarının, kahraman Vietnam halkının haklı savaşımını desteklemelerini sağlamak için yorulmaz bir çalışma sürdürmüştür.

DBİF kuruluşundan bu yana, önemli ve güncel dünya sorunları üzerine pek çok konferans ve seminer düzenlemiş, ayrıca pek çok başka uluslararası kongre ve konferansa da katılmıştır.

DBİF nin bugünkü başkanı, ünlü İngiliz Fizikçisi ve Uluslararası Lenin Barış Ödülü sahibi Prof. Eric Burhop'tur. Genel Sekreteri ise Fransız Profesörü Pierre Biquard'dır. DBİF'un eski başkan ve yöneticileri arasında John Bernal, C. F. Powell, M. Millionschikov gibi, dünya çapında ünlü, Nobel ve Lenin Bilim ve Barış ödülleri sahibi bilim adamları vardır.

Dünya Bilim İşçileri Federasyonuna, Avrupa, Kuzey Amerika, Asya, Afrika ve Latin Amerika kıtalarındaki farklı toplumsal sistemlere bağlı ülkelerden 36 örgüt tam üye durumundadır. Diğer 30 ülkede de Federasyonun tek tek üyeleri bulunmaktadır. DBİF'e üye olan örgütler bilim işçilerinin, mühendislerin ve teknisyenlerin üyesi bulunduğu dernekler, meslek kuruluşları ve sendikalardır.

Arnavutluk, Bulgaristan, Şili, Çin, Küba, Çekoslovakya, Finlandiya, Fransa, Federal Almanya, Demokratik Almanya, Yunanistan, Macaristan, Hindistan, Japonya, Kore, Malagasi Cumhuriyeti, Mogolistan, Hollanda, Polonya, Romanya, İspanya, Birleşik Arap Cumhuriyeti, İngiltere, ABD., SSCB., Vietnam, Yugoslavya, üye örgütler farklı tiplerdedir. Bazıları sendika, diğerleri mesleki örgütler ya da sadece bilimin toplumsal rolüyle ilgilenen örgütlerdir. Bunların büyüklükleri de çok çeşitlidir. Ama DBİF Tüzüğü, siyaseti oluşturucu organının, üç yıllık Genel Kurulun toplantılarında oy verme gücünü sınırlandırarak, büyük örgütlerin hakimiyetine karşı bazı güvenceler getirmiştir. Ayrıca Federasyonun Yürütme Konseyi yılda 2 kere saptanmaktadır. Üye örgütlerin niteliği onların Federasyonun çalışmalarına ne yolda katkıda bulunacaklarını saptamaktadır, ama politika konusundaki kararlar kollektif olarak alınmaktadır. Bu kararlarda daimi uzmanlık komisyonlarının önerileri çoğunlukla dikkate alınmaktadır. Böylesi komisyonların sayısı 3'tür.

— Sosyo-ekonomik Komisyon
— Silahsızlanma Sorunları Üstüne Daimi Komisyon
— Bilimsel Politika Komisyonu.

Üyelik

Bildiri ve Tüzükte saptanan hedefleri benimsemeye hazır her bilim işçileri örgütü Federasyona üye olabilir Tüzük, Federasyonun, üye örgütlerin iç işlerine karışmasını yasaklamaktadır. Federasyon adına kamuoyuna demeç verme hakkı dikkatle denetlenmektedir. Federasyon üyesi bir örgütün bulunduğu ülkelerde, bu üye örgüte önceden danışmadan, o ülkenin hükümet politikası hakkında Federasyon adına bir bildiri yayınlanamaz.

Federasyon, üye örgütlerin üyelik ödentileriyle finanse edilir ve yıllık bütçe bütün üye örgütlere açıktır. Ödentiler, örgütün bilimsel nitelikleri üye sayısına göre saptanmaktadır.

Faaliyetler

Federasyonun uğraşı ve çalışmalarının kapsamı ve niteliği Bildiri ve Tüzükle belirtilmektedir. Federasyonun düzenlediği belli

başlı toplantıların isimleri bu konuya açıklık getirmektedir.:

Bilim ve Planlama
Helsinki (1957)

Bilim ve Ekonominin Gelişmesi ve İnsanlığın Refahı
Varşova (1959)

Yüksek Bilimsel ve Teknolojik Eğitim
Moskova (1962)

Gelişmekte olan ülkelerde Bilimin İlerlemesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Uluslararası Bilimsel İşbirliğinin Rolü
Budapeşte (1965)

Bilimde Avrupa İşbirliği
Viyana (1967)

Bilim ve Teknoloji arasında İlişkiler
Bratislava (1969)

Genç Bilim Adamlarının Sorunları
Enschede (Hollanda) (1971)

ABC Silahları, Silahsızsızlanmanın Görünümleri ve Bilim Adamının Sorumlulukları
Berlin (1971)

Toplumda Bilim Adamı
Varna (Bulgaristan) (1973)

Silahsızlanma Savaşımında Bilim Adamlarının ve Onların Örgütlerinin Rolü
Moskova (Temmuz 1975)

DBİF'in yılda 4 kere Rusça, İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinde yayınlanan «Bilimsel Dünya» (Scientific World) adlı bir sürekli dergisi ve DBİF'in uğraş alanlarıyla ilgili çeşitli konularda kitapları vardır. Bu yayınlar, DBİF'in Genel Merkezinin bulunduğu şu adresten tedarik edilebilmektedir: 40, GOODGE STREET, LONDON WI/ENGLAND.

Federasyonun başlıca uğraşları, diğer uluslararası örgütlerle kurmuş olduğu bağlarda da yansımaktadır. DBİF, Birleşmiş Milletler Örgütü UNESCO, Dünya Barış Konseyi, Dünya Sendikalar Federasyonu ve diğer uluslararası örgütlerce danışman olarak tanınmakta olup, bu örgütlerde sürekli temsilci bulundurmaktadır. Federasyonun, UNESCO'nun çalışmalarının bazı yönlerine yaptığı katkı dolayısıyla, UNESCO'da (A) düzeyinde yani en üst düzeyde danışman niteliği vardır. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Örgütünün Sosyal ve Ekonomik Konseyinde de danışman statüsündedir. Ve İLO ile danışmanlık ilişkileri sürdürmektedir.

Federasyon ondokuz yıldan beri varlığını sürdürmektedir ve üyeleri doğuşundan bu yana öneminin hiç bir şekilde azalmadığı düşüncesindedirler. Gelişme, çevre kirlenmesi, enerji ve genel olarak bilimin insanlığın refahı için kullanımı sorunları henüz çözümlenmekten çok uzaktır. Bilim adamlarının uluslararası ve bağımsız bir örgütünün burada çok büyük katkıları olacaktır.

DBİF 15-19 Temmuz 1975 de, Moskova'da «Silahsızlanma savaşımında, bilim adamlarının ve örgütlerin Rolü» adlı bir sempozyum düzenlemiştir. Bu sempozyuma, 62 ülkeden 425 bilim işçisi ile 20 ayrı uluslararası örgütün temsilcisi katılmıştır. Aralarında Nobel ödülü sahibi bilim işçilerinin, profesörlerinde bulunduğu delegelerin 157'si kapitalist ülkelerden, 200'ü sosyalist ülkelerden ve 68'i üçüncü dünya ülkelerinden gelmekteydi. Sempozyum çalışmaları iki genel toplantı ve aşağıdaki konulara eğilen 5 komisyon tarafından sürdürülmüştür.

1. Komisyon: Silahsızlanmanın toplumsal ve ekonomik yanları; silahlanma yarışının ekonomik sonuçları ve bilim işçilerinin durumları,

2. Komisyon: Detant ve silahsızlanma arasındaki ilişki, bilim işçileri ve örgütlerinin detant'ı geliştirmekte ki rolü,

3. Komisyon: Silahlanma yarışına son vermek ve nükleer savaş tehlikesini yok etmek savaşımının çeşitli sorunları ile, bu sorunların çözümüne bilim adamlarının katkıları,

4. Komisyon: Kimyasal, biyolojik ve jeofiziksel silahların yasaklanması, bilim adamlarının buradaki sorumluluğu,

5. Komisyon: Bilim işçilerin ve onların örgütlerinin, barış ve silahsızlanmayı savunan geniş tabanlı hareket ile işbirliği yapması ve bunun özel biçimleri.

DBİF Başkanı Prof. Burhop ve diğer delegeler tarafından yapılan konuşmalarda aşağıda özetlenen çok ilginç gerçekler dile getirilmiştir:

- **Silahlanma yarışına ayrılan harcamalar günümüzde inanılmaz boyutlara varmıştır.**
- **Yılda 250.000 Milyon dolar, yani dünyanın toplam ulusal gelirinin % 7 si silahlanmaya ayrılmaktadır. Bu, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki az gelişmiş ülkelerde yaşayan 1.000 Milyon insanın yıllık gelirine eşittir. Sadece ABD'nin elinde Hiroşima'ya atılan bombanın 600.000 katı kadar güçlü atom bombası vardır. Dünyada mevcut silah ve patlayıcı maddeler dünya nüfusunun 12 katını bir anda yok etmeğe yeterlidir. Adam başına 4 ton patlayıcı madde düşerken, dünya nüfusunun 1/3 az beslenme ve açlık çekmektedir.**
- **Dünya askeri amaçla yapılan harcamalar eğitim için harcanan 40 katı ve kitle sağlığı için harcananın 2,5 katıdır.**
- **400.000 bilim işçisi, mühendis ve teknisyen, askeri araştırmalarda çalışmaktadır. Harcanan para ise tüm diğer alanlardaki araştırmalara ayrılanan yarısını bulmaktadır.**
- **Dünyada yapılan askeri harcamalar az gelişmiş ülkelere yapılan yardımın 30 katından büyüktür.**

Sempozyumun sonunda, delegelerin oy birliği ile dünyadaki tüm bilim işçilerine aşağıdaki çağrı yapılmıştır:

DÜNYA BİLİM İŞÇİLERİNE ÇAĞRI

«Biz, çeşitli bilim dallarında çalışan Bilim İşçileri, Moskova'da düzenlenen Uluslararası bilimsel sempozyumda Bilim adamları ve örgütlerin silahsızlanma savaşımındaki rolünün tartışılmasından sonra ve mesleki görev ve sorumluluk duygumuzun bir gereği olarak, tüm ülkelerin bilim işçilerinden ve örgütlerinden barış ve güvenliği sağlama yolundaki çabalarını birleştirmelerini istemekteyiz. İçinde yaşadığımız günler, bilimsel ve teknik gelişmenin hız kazandığı, buna karşılık artarak süren silahlanma yarışı nedeniyle büyük tehlikelerle karşı karşıya olduğumuz bir dönemdir. Askeri harcamalar, pek çok ülkede artmaya devam ediyor ve yılda 250 milyar dolara varmış bulunuyor. Nükleer silahların niteliksel olarak geliştirilmesi, kitlesel yoketmeğe yönelik, çevreyi ve iklimi

Çağdaş toplumda, bilim ve teknolojinin ilerlemesi sonucu, bilim işçilerinin, yönetici personelin ve teknik elemanların rolü giderek artıyor. Bu katmanları, sorumluluklarının niteliği hakkında ciddi biçimde düşünmeye yönelten etken yeni bulguların ve tüm olanakların kim için ve neyin yararına kullanılacağı problemidir. Konuşma ve yaratma özgürlüklerine saldırıların arttığı günümüz kapitalizm koşullarında, bilim işçileri, yönetici personel ve teknik elemanlar, mesleki faaliyetlerinin ve toplumsal rollerinin, bunalımın etkileriyle yozlaştırıldığı ve olması gerekenden saptırıldığının farkındadırlar.

etkileyici yeni silahların yaratılması için yoğun çalışmalar yapılmaktadır.

Nükleer güçlerce, nükleer silahların geliştirilmesi, biriktirilmesi ve kullanımının durdurulması yeterli değildir. Bu tür silahların diğer ülkelere ve güçlere yayılmasını da önlemek gerekir. Bünların her ikisi de engellenmedikçe, nükleer silahların yalnızca hükümetlerce değil, başka güçlerin caniyane amaçları için kullanımı tehlikesiyle karşı karşıya gelebiliriz.

Öte yandan, çağımız aynı zamanda uluslararası planda olumlu değişimlerin yaşandığı bir çağdır. Ulusal kurtuluş amacıyla savaşım veren ve başarıya ulaşan halkların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu olumlu değişimler özellikle Sovyetler Birliği ile ABD. arasında süren politik bir yumuşama ortamında yer almaktadır. Gelişmekte olan yumuşama (detant) sürecinin sağladığı olasılıklardan, nükleer savaşım ve genel olarak devletler arasında savaşların önlenmesine ve silahlanma yarışının sona erdirilmesine doğru kesin bir ilerleme sağlamak için yararlanılmalıdır. Bunun nihai hedefi genel ve tam bir silahsızlanma olacaktır. Silahlanma yarışının sürmesi, detant süreci ile uyuşmamaktadır.

Silahlanma yarışının sona erdirilmesinden söz ettiğimizde, yalnız nükleer güçler değil, bütün dünya ülkelerini kastediyoruz. **İnsan ve maddi kaynakların,** insan yaşamının yok edilmesinde değil, **insanların yaşam koşullarının geliştirilmesinde kullanılması** bütün ülkeler için hayati bir sorundur.

Karşılıklı güvenlik ilkesi temeli üstünde stratejik silahları sınırlandıran anlaşmalar, ve diğer uluslararası konvansiyon ve anlaşmalar önemli olmakla birlikte, silahsızlanmaya ve bir nükleer savaş tehdidini tümüyle yok etmeye giden yolda atılmış ilk adımlardır. Bu adımlar, niceliksel indirimler ve niteliksel sınırlandırmalar alanında daha etkin ve anlamlı tedbirlerin alınması için bir hareket noktası olarak kullanılmalıdır. Silahlanma yarışı sürdükçe, dünya güvenlik içinde olamaz.

Bilim işçileri, yapıtlarının kullanımına karşı kayıtsız kalamazlar. Bugün, herzamankinden daha çok, bilim işçilerinin ahlaki görevi, insanlığa karşı sorumlulukları onların yapıtlarının artık yıkıcı amaçlarla kullanımını engellemelerini gerektirmektedir.

Bütün ülkelerin bilim işçilerini silahlanma yarışının sona erdirilmesi ve gerçek bir silahsızlanma ve güvenli bir barış çağının başlatılması için tüm etkinliklerini kullanmaya çağırıyoruz.

Silahlanma yarışının sona erdirilmesinden, gelişmekte olan dünya ülkelerini ilerletmek, halklarının yoksulluğunu gidermek ve onlara gelişmekte kolaylıklar sağlamak için yararlanılmalıdır.»

Bilim işçileri, çabalarını birleştirerek, bir soğuk savaş çağına geri dönülmesini engellemek, detantın gelişmesini ve tüm devletler arasında güven ve karşılıklı işbirliğinin artmasını sağlamak, silahlanma yarışına son vermek ve genel ve tam silahsızlanma hedefine ilerleyebilmek konularında önemli başarılar sağlayabilirler.»

DÜNYA BİLİM İŞÇİLERİ FEDERASYONU'NUN II nci GENEL KURULU EYLÜL AYI İÇİNDE YAPILIYOR

DBİF, 40 Goodge Street
London WI-England

Dünya Bilim İşçileri Federasyonu, **30 yıl önce kurulduğu Londra kentinde, 17-24 Eylül 1976 tarihleri arasında II. Genel Kurulu'nu yapacaktır. Çalışmalar, katılanların da kalacağı «Imperial College» (South Side, Prince's Gardens, London SW7 ILU) salonlarında yürütülecektir.**

Toplantının 2. günü aşağıdaki konu üzerine genel tartışmaya ayrılacaktır:

«Bilim ve Teknik ile ilişkisi açısından bugünkü sosyo-ekonomik gelişmeler»

Gözlemciler ve konuklar, 36 üye örgüt ve üye kişilerle birlikte genel tartışmaya katılabileceklerdir.

Genel tartışmaya bir ön hazırlık açısından, aşağıda konuları saptanan üç açış raporu kongreye katılacaklara gönderilecektir:

— Bilim ve toplumun ekonomik ve sosyal gereksinimleri,

— Siyasal ve toplumsal konum içinde bilim ve doğal kaynaklar sorunları,

— Silahsızlanma önlemlerinin, bilim ve teknik elemanlar üzerindeki etkisi, (istihdam açısından)

DİSK, Dünya Bilim İşçileri Federasyonu'nun 11 nci Genel Kuruluna davet edilmiştir ve bir gözlemci ile Genel Kurula katılacaktır.

iş-ekmek-barış ve toplumsal ilerleme savaşında sendikalar

İspanya'da sendikal hareketin sorunları

(İŞÇİ KOMİSYONLARI, UGT-USO)

«Gaceta de Derecho Social» dergisi, sendikal birlik sorununu tartışmak üzere bir açık oturum düzenledi. **İŞÇİ KOMİSYONLARI** adına Francisco Garcia, **UGT** adına Luis Alonso ve **USO** adına Manuel Zaguirre'nin katıldıkları oturumda tartışmacılara yöneltilen sorular şunlardı :

1 Örgütünüz, sendikal birlik sorununa nasıl yaklaşıyor?

2 Mücadelelerin geliştirilmesi için kurulan ortak Koordinasyon üzerine görüşünüz?

3 Resmi sendikal örgütün düzenlemeye çalıştığı kongreyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

4 Sendikal kopuşma sağlanmalı mıdır, evetse bu nasıl olacaktır?

1 — Luis Alonso : İşçi sınıfı için uzun bir süredir bir gereklilik olan sendikal birlik sorunu mutlaka yanıtlanmalıdır. Bu süreç içinde, ortak bir anlaşmaya varmak için, öncelikle sorun mevcut ve diğer sendikal örgütleri bir araya getirecek bir toplantı veya açık oturumda tartışılmalıdır.

Manuel Zaguirre : Dikey sendikacılık tarafından 40 yıldır körüklenen birlik özlemlerinin son derece güçlü olduğu işçi hareketinin bugünkü durumunu ele almak gerekir. Birlik olanaklıdır. Sorunu, biraz tarihsel olayları unutarak, ortak noktalar temeli üzerinde incelemek gerekir.

Garcia Salve (İşçi Komisyonları) sorunu, taban ve yönetim düzeyinde olmak üzere iki açıdan ele alıyor: En önemlisi, birincisidir. Ancak, yöneticiler düzeyinde de anlaşmalar yapmak gerekir. Bu düzeyde iki zorluk vardır: birincisi, bazı kolaylıkların sağlayacağı ayrıcalıklarla, reformist resmi sendikanın hazırladığı tuzaklarla, «illegal» sendikaları resmi reformizme çekmektir. İkincisi, çoğulculuğun en iyi çözüm yolu olduğunu ileri sürenlerin savunduğu çoğulcu sendikacılık.

2 — L. Alonso : Bu Koordinasyon'un oluşturulması doğrudur ve sendikal çalışmaların koordinasyonu için bir temeldir.

M. Zaguirre : Koordinasyon'un oluşmasını çıkış noktası olarak ele alıyoruz. Bize göre eylem birliği:

— Kapitalizmin buhranının sonuçlarının işçi hareketi üzerine yıkılmasını önlemek üzere eylem birliği örgütlenmesi,

— Mücadelelerin taktiği, birlik süreci ve sendikal alternatif üzere taktiksel birlik noktalarının ortaya çıkartılması,

— Sendikal kopuşma ve sendikal özgürlüğün sağlanmasından sonra sendikal hareketin örgütlenmesi üzerine oturtulmalıdır.

Garcia Salve : Bu sorun son derece günceldir; son olarak siyasal Koordinasyon'un bize verdiği örnekten sonra daha da acilleşmiştir.

Franko'nun ölümü İspanyol rejiminin faşist niteliğini değiştirmedi. Ancak, rejimin iç çelişkilerini iyice arttırdı. İspanya emekçilerinin ve demokratik güçlerinin yükselen mücadelesi, uluslararası dayanışma faşist yönetimi tecrit ederken, İspanya'yı bu durumdan kurtaracak tek yol olarak en geç 18 ay içinde genel seçimleri düzenleyecek ve tüm demokratik partilerin katılacağı geçici bir hükümet kurulmasını dayatıyor.

Bana şunu soruyorlar: Nasıl oluyorda, çalışmalarını koordine edenlerin başında sendikal hareket gelmiyor?

3 — Luis Alonso : Resmi sendikanın düzenlediği kongrenin, daha öncekiler gibi, hiç bir değeri yoktur. Bu kongreye değer veren sadece hükümettir. Oysa işçi sınıfı bununla alay etmektedir.

Garcia Salve : Aynı şekilde düşünen Salve şöyle devam ediyor: Belki de kongre olmayacaktır bile. Çünkü, bu tehlikeyi göze almak gülünç bir duruma düşmek demektir ve ayrıca bu sendika kademelerinin çoğunluğu kongrenin toplanmasına karşıdır.

4 — Luis Alonso : Emekçilerin sendikasını oluşturmak için sendikal kopuşma gereklidir. Emekçileri ezmek ve kapitalist birikimi kolaylaştırmak için kurulmuş bir sen dika onanlamaz (reforme edilemez).

Kopuşma olmaksızın, işçi sendikası kurmak olanaksızdır. Bunu sağlamak için, işyerlerinde emekçilerin ve tüm halkın baskısını yoğunlaştırmak gerekir, çünkü resmi sendika rejimin dayanaklarından biridir. Bu yüzden siyasal kopuşmaya bağlamadan sendikal kopuşmadan söz edilemez.

Garcia Salve : Ben de sendikal kopuşmanın gerekli olduğu kanısındayım. Başka bir yol yoktur. Siyasal reformculuk olanaksız olduğuna göre, sendikal reformculuk hepten olanaksızdır. Resmi sendikayı hiç kimse onaramaz. Sendikanın oluşturulması için izlenecek yollara gelince, Luis Alonso ile aynı görüşteyim. Ayrıca, özgürlük alanları genişletilmeli ve daha şimdiden kazanılmış özgürlüklerden yararlanılmalıdır. Son ve kesin darbeyi vuracak olan birliğimizdir.

Manuel Zaguirre : Rejimin bir kurumu olan mevcut sendika yok olmalı ve yerini sendikal özgürlüğe bırakmalıdır. Daha sonra, ne istedikleri üzerine karar verecek olan emekçilerdir. Yöntemine gelince, kitlelerin baskısı belirleyici etkendir. Ancak, resmi sendikanın yokoluşunun sendikal boşluk yaratmamasına dikkat edilmelidir.

Sendikalı İşçilerin % 20 veya % 27 sini toplayacak bir birleşik sendika çok kötü bir durum yaratabilir.

ARJANTİN

Askeri Darbeden Sonra

General Jorge Videla'nın başını çektiği askeri cunta, ölüm cezasının uygulanmasının 16 yaşa indirilmesi, sivil adaletin yerine askeri adalet mahkemelerinin kurulması, özellikle sendikacılara karşı davaların açılması gibi girişimlerini yoğunlaştırıyor. Bugüne dek en azından iki kişi Cordoba ve iki kişi de Buenos-Aires'de kurşuna dizilmiştir.

Diktatörlüğün ilk 10 gününde siyasal tutuklu sayısında 4.000 olurken, Arjantin'de toplam siyasal tutuklu sayısı 30.000'e yaklaştı.

General Videla'nın «sol ve sağ terörcülüğe karşı» olduğunu açıklamasına rağmen, Isabelita Peron hükümeti zamanında sol eğilimli 2.000 kişiyi öldüren «üç A» adlı faşist örgüt askeri darbeden sonra cinayetlerine hız verdi.

Askeri Cuntanın «kaos» diye nitelediği ve «düzenlemeye» çalıştığı aslında, Mart 1975 ile Mart 1976 arasında hayat pahalılığını % 566 arttıran ekonomik politikaya karşı yükselen işçi mücadelesidir. 1975 yılında, Arjantin emekçileri, hayat pahalılığı artışına ve faşizmin sürekli tırmanışına karşı 28 milyon gün toplamında grev yaptılar. Şimdiki ekonomi bakanının uygulamaya çalıştığı ekonomik plân, ABD.'nin egemen olduğu Uluslararası Para Fonu'nun hazırladığı ve Isabelita Peron'un denediği plânın aynısıdır. Bu plâna karşı işçi hareketi yasal çerçeve içinde gelişiyordu. Askeri darbe işte bu koşullarda oldu.

Askerlerin ilk girişimler arasında, Genel-İş Konfederasyonu ile önemli Federasyonların işgali; her türlü sendikal eylemin ve grevin yasaklanması başta gelmektedir. İşçi sınıfının ilk tepkisi, emekçileri tehdit eden misillemelerden kaçınmak oldu. Arjantin işçi sınıfı bu sırada, sendikal yönetimlerin işyerlerinde gizlice yeniden örgütlenmesini bekliyor.

Arjantin askeri darbesi, elbette, Vietnam ve Angola'da büyük bozgunlara uğrayan Amerikan emperyalizminin genel stratejisinden ayrı düşünülemez.

24 Eylül askeri darbesinden sonra, 210 milyon Lâtin-Amerikalı'nın 175 milyonu askeri faşist ülkelerde baskı altında yaşıyor.

Her şeye rağmen emekçilerin mücadelesi devam ediyor. Hiç bir zaman, bir ordunun, bir halkı yok etmeye gücü yetmemiştir.

F. ALMANYA

Çocuk İşçilerin durumu

Gençliğin çalışma durumunu düzenleyen yasanın değiştirilmesiyle, çocukların çalıştırılmasına ilişkin engeller kaldırılmış oldu. Bu yasa, çocukların 12 yaşından itibaren çalıştırılmasına izin veriyor. Böylece, örneğin, okula gitmeden önce, çocuklara sabahtan gazete satıcılığı yaptırılabilecek.

İşyerleri denetim kurumunun yıllık raporu, Bavyera eyâletinde 1972-1975 arasında yaşları 11-15 olan 30 çocuğun, ortalama 2 mark ücretle bir oyuncak fabrikasında yaklaşık 5.000 saat çalıştırıldıklarını doğruluyor. Pazar ve tatil günlerinde aldıkları saat ücreti ancak 1 mark.

CEZAYİR EMEKÇİLERİ GENEL BİRLİĞİ (UGTA) GENEL SEKRETERI ABDELKADER BENNİKOUS İLE GÖRÜŞME

U.G.T.A. Genel Sekreteri Abdelkader Bennikous bu konuşmaya U.G.T.A.'nın kuruluşunun kısa bir tarihçesini anlatarak başladı.

«Cezayir sendikalarının örgütlenme tarihi 24 Şubat 1956'ya isabet eder. Bu dönemler, elinde silah bağımsızlığı için dövüşen halkımız açısından güç dönemlerdi. Koşullar emekçilerin bağımsız bir örgütünün oluşturulmasını zorunlu kılıyordu. UGTA böyle bir gereksinimin sonucunda doğdu. Kuruluşunun daha ilk ayında 100.000 kişi UGTA saflarına katıldı. Militan sendikacılara, partizanlar arasında, halk ordusu saflarında, sömürgeciler tarafından işgal edilmiş şehirlerdeki gizli propagandacılar arasında rastlamak mümkündü. 1957'de Birliğin çağrısı üzerine Cezayir'de 8 günlük güçlü bir grev tertip edildi. «Cezayir İşçisi» başlığını taşıyan gazetemiz emekçilerin kurtuluş mücadelesi için seferber edilmesinde büyük rol oynadı. Kısacası, Cezayir sendikalarının aktif bir biçimde katılımıyla halkımızın gelecekteki zaferinin temeli atılıyordu.

S O R U : Günümüzde birlik tarafından gündeme getirilen görevler hangileridir.

C E V A P : UGTA «Ulusal Kurtuluş Cephesi» partisinin yönetiminde işlerlikte bulunan bir emekçi kitle örgütüdür. Bu mücadele sendikalar tarafından temel görevlerden biri olarak kabul edilmektedir. Tüm sömürü biçimlerinin kaldırılması için, sosyalizmin temellerini pekiştirmek işçi-köylü-devrimci aydın kesimleri arasında birliği güçlendirmek, özgürlük ve toplumsal ilerleme için bütün ilerici ve demokratik güçlerin eylem birliğini sağlamak baş hedeflerimizdendir. Ülkenin bağımsız gelişimi sürecinde köklü değişimler oldu. Ulusal ekonomi ilerledi. Cezayir işçi sınıfı olgunlaştı. Günümüzde Cezayir'de sanayi, tarım ve kültür kesimini içeren köklü dönüşümler gerçekleşmektedir. Bu koşullarda sendikalar emekçileri ulusal kuruluş görevinin daha sağlam yürümesi daha sağlıklı somutlaşması için seferber etmektedir. Örnek olarak sanayii alalım: Bağımsız Cezayir ekonomisinin temeli kamu sektörünün konsolidasyonuna gidilmektedir. Biz işçinin işletmesindeki yönetime daha faal bir biçimde katılmasını istiyoruz. Hemen hemen bütün işletmelerde «emekçi meclisleri» seçilmiştir ve bunlar işlerlik göstermektedir. Sadece sendikalı üyeler bu meclislere katılabilirler. Sözkonusu meclisler, yönetimle beraber, üretim plânları özümlerler, kötü yönetime karşı mücadele verirler. Çalışmanın verimliliğinin artırılması yöntemlerini saptarlar. Sendikalar tarafından güncel olarak ileri sürülen temel slogan «Üretimin niceliksel ve niteliksel yükseltilmesi» dir.

SORU: U.G.T.A. nasıl örgütlenmiştir?

CEVAP: U.G.T.A. nın örgütlenmesinin temeli işkolu örgütlenmesidir ki, bu her türlü işletmede, tarımsal kurum ya da kooperatifte var olabilir.

İşkollarında ki çalışma (Mahalli) sendikalar konseyince düzenlenmektedir. Bölgeler düzeyinde ise bölgesel bir konsey bulunmaktadır. Toplam olarak 31 bölgesel konsey vardır. Şu ya da bu iş kolunun bütün sendikaları ulusal sanayii federasyonunu oluştururlar. Bu tür federasyonlardan 17 tane vardır. Temel iş kolları gözönüne alındığında Tarım Emekçileri Federasyonu, İnşaat İşçileri Federasyonu, Maden ve Tekstil Sanayi Federasyonları sayılabilir.

Cezayir sendikaları, saflarında yaklaşık olarak 1 milyon üye yer almaktadır. U.G.T.A. en yüksek kademesi her dört yılda bir toplanan ulusal kurultayıdır. Kurultaylar arasındaki sürede yönetim ulusal yürütme komisyonunca gerçekleştirilmektedir.

SORU: U.G.T.A., emekçilerin yaşam koşullarında geliştirilmesinde ne gibi somut sonuçlar elde edebilir?

CEVAP: Cezayir'li işçiler on senedir diğer toplumsal ayrıcalıklar gibi bedava sağlık hizmetlerinden de yararlanmaktadırlar. Sendikalar işletmenin kârının bir kısmının işçilere prim şeklinde dağıtılmasının yolunu araştırıyorlar. Böylece işçi emeğin verimliliğinin yükselmesiyle doğrudan doğruya ilgilenecek. Hiç kuşku yok ki 1975'de kabul edilen yeni çalışma yasası Cezayir halkının önemli bir kazanımıdır. Bu UGTA ile çalışma ve toplumsal işler bakanlığının ortak çabalarının ürünüdür. Yeni yasa, sömürge döneminden kalma eski yasalar sistemine bir son vermiştir.

Bugüne kadar elde ettiğimiz kazanımlarla yetinmeyeceğiz. Hükümet, çalışma ve toplumsal işler bakanlığına yaptığımız girişimler sonucunda isteklerimizin belirlileri yasalaştırıldı. Hükümet ve sendikadan önemli bir başka sorunu da çözmeye çalışıyorlar. Bu sorun işsizliğin kaldırılmasıdır. İkinci dört yıllık plân (1974-77) 450 bin kişilik yeni bir istihdamı öngörmektedir. Bu geniş çapta işsizlik sorunun çözümlenmesine katkıda bulunacaktır.

Hükümet ayrıca temel besin maddeleri fiyatlarının dondurulması konusunda da çok çaba sarfetmiş bunun için ek bütçeler yaratmaktan da geri kalmamıştır.

SORU: Sizce Cezayir-Sovyet ilişkileri nasıl bir gelişme göstermektedir :

CEVAP: İlişkilerimiz her zaman için iyi olmuştur. Her düzeyde delege değiş tokuşu. Sendikalar çalışma deneylerinin takası, sendikaların karşılıklı gelişmesine katkılı olmuştur. Son sıralarda Moldavie sendikalarından bir heyet ülkemizde kaldı ve bizden bir heyet de Moskova'ya gitti.

Aynı işkolunun sendikal örgütleri düzeyinde çeşitli ilişkiler başlatılmıştır. Vurgulamakta yarar görüyorum ki Sovyet Sendikalar Merkez Konseyiyle UGTA uluslararası plândaki temel sorunlarda aynı görüşleri paylaşmaktadırlar. İki ülkenin sendikal örgütleri arasındaki bütün bu dostça ilişkilerin gelecekte de aynı şekilde başarıyla gelişeceğini umuyorum.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNDEN

mayıs

TÜRKİYE BARIŞ VE ÖZGÜRLÜK KOMİTESİ (TBÖK)

Dünya Barış Konseyi üyesi olan Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi Dünya barışçı güçlerinin açıkladığı Stockholm Çağırısını yaygınlaştırma kararı aldı.

Karar özet olarak şöyledir:

«Barış ve yumuşama yolunda kazanılan zaferler yeni bir uluslararası ortam, halklar arasında yeni umutlar, yeni bir güvence, yeni bir iyimserlik yaratmıştır.

Barış savunulabilir, Barış içinde bir dünya kurulabilir.

Barış güçlerinin birliği, saldırganlık, sömürü ve baskının, açlık ve yoksulluğun sonsuza dek ortadan kalkacağı yeni bir dünya yolunda hala varolan engelleri aşacak güçtedir.

Yumuşama sürecinin geri dönülmez hale getirilebilmesinde başlıca engel silahlanma yarışıdır.

Silahlanma yarışı, yeryüzünü hala nükleer bir savaşla tehdit etmektedir. Yumuşama bu tehlikeyi geriletmeştir. Silahlanma yarışı ise nükleer tehdidi canlı tutmakta ve yumuşamayı da tehlikeye düşürmektedir.

Silahlanma yarışı, yeryüzünün pek çok ülkesinde, sürekli artan hayat pahalılığı, enflasyon ve ekonomik bunalımla karşı karşıya bulunan geniş halk yığınlarının sırtında ağır bir yüktür. Bu yarış halkların zenginlik ve kaynaklarının büyük bir kısmına sahip çıkmaktadır.

Yumuşama, günümüzün en acil sorunlarının çözümlenmesi, sıcak savaş ve gerilim alanlarının yokedilmesi için yeni olanaklar yaratmaktadır. Silahlanma yarışının sona ermesi, insanlığın hedefine, tüm nükleer ve diğer yığınsal yokedici güce sahip silahların yasaklanmasına, genel ve tam bir silahsızlanmaya, silahtan arınmış bir dünyaya giden yolu açacaktır.

Dünya Barış Konseyi (DBK), insanlığın ilerlemesi için çaba harcayan bütün hükümetleri ve parlementoları, bütün barış ve diğer hareketleri, siyasi partileri, sendikaları kadın ve gençlik örgütlerini, dini, toplumsal ve kültürel kuruluşları, silahlanma yarışına karşı, dünya çapında büyük, yeni bir saldırıda elele vermeğe çağırır.»

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ (İKD)

1 Haziran Dünya Çocuklar Günü nedeniyle İlerici Kadınlar Derneği, emperyalizmin baskı ve sömürüsü altındaki Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinde milyarlarca çocuğun açlık, yokluk ve hastalık içinde yaşadığını açıkladı.

Az gelişmiş kapitalist bir ülke olan ülkemiz çocuklarının da milyonlarca Asya, Afrika ve Lâtin Amerika çocuklarıyla aynı kaderi paylaştığı belirtilen açıklama özet olarak şöyledir.

«Bugün Türkiye'de çocuklarımız ne yeterli bir Eğitim görmekte, ne yeterli bir düzeyde beslenmekte, barınmakta ve ne de yeteneklerini ve kişiliklerini olumlu yönde geliştiricek ekonomik ve sosyal koşullara sahip olmaktadır.

— Türkiye'de halen 3 milyon çocuk okulsuzdur. Çünkü eğitime bütçede ayrılan para % 3 iken silahlanmaya % 40 ayrılmaktadır.

— Her yıl doğan 1000 çocuktan 156'sı kötü beslenme ve bakımsızlıktan ölmektedir. Oysa 1 savaş uçağı parasına 1500 yataklı bir hastahane yapılabilir.

— Türkiye'de 0-7 yaşları arasında çocukların sayısı 7 milyona varmaktadır. Bu yaştaki çocukların bakılabileceği çocuk bakımevlerinin ve kreşlerin sayısı sadece 1500 iken, yine bir savaş uçağı ile 20.000 çocuk için yuva yapılabilir.

Görüldüğü gibi, çocuklarımızın geleceği ile barış için verilen savaşım birbirine sımsıkı bağlıdır. Ülkemiz çocukları adına biz kadınlar, dünya çocuklar günü dolayısıyla bir kez daha, çocuklarımızın mutluluğu ve güvenliği için barış ve silahsızlanmadan yana olduğumuzu belirtiyoruz. Ülkemiz bütçesinin yarısına yakınını alıp götüren silahlanma yarışı son bulmalıdır. Bu ölüm yarışını kışkırtan NATO ve CENTO gibi askeri bloklardan çıkılmalıdır.

Ancak o zaman çocuklarımız için savaşsız ve sömürüsüz bir dünya yaratabiliriz. Ancak, o zaman çocuklarımıza karşı analık görevimizi tam olarak yerine getirmiş olacağız. Türkiye kadınlarının Dünya Barışı ve tam ve genel silahsızlanma uğrundaki haklı ve doğru savaşımı Dünya kadınlarının bütün çocuklar için verdiği savaşımının bir parçasıdır.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB)

TMMOB ve TMMOB işyeri temsilcileri geçtiğimiz günlerde Maliye Bakanlığınca bütçeye 10 milyar liranın üzerinde yük getireceği gerekçesi ile iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları konusunda çıkarılması gereken kararnamenin çıkarılmamasını ve yine Maliye Bakanlığınca açıklanan yeni yan ödemeler tasarısını MC hükümetinin çalışanların aleyhine olan tutumunu bir kez daha belgelediğini belirterek kınadı.

ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Milli Savunma ve Adalet Bakanlıklarına başvurarak askeri tutukevlerinde bulunan tutuklulara yasalara aykırı davranıldığın belirterek bunun önlenmesini istedi.

Çağdaş Hukukçular Derneğinin başvuruşunda şu konulara yer verildi.

«Tutuklu hükümlünün de insan olduğu unutulmamalıdır. Ülkemiz gibi düşüncenin bile suç sayıldığı bir yerde, düşüncesinden ötürü tutuklanan insana en azından uygarca davranmak gerektiği görüşündeyiz. Tutuklunun ziyaretçileri ile görüşmesi, insan olarak kitap ve benzeri gereksinmelerinin karşılanması, sağlığının denetim altında tutulması, haberleşme olanaklarının sağlanması, zor kullanılmaması gibi konular sadece yasa maddelerinde ve kitap sayfalarında kalmamalı, yetkililer bunların görevlilerce uygulanıp uygulanmadığını denetlemelidirler.

Durumun incelenerek, yasaya ve cezaevi talimatına ters düşen uygulamaların düzeltilmesi için gerekli işlemlerin yapılmasını saygılarımla dilerim.»

TÜM ÖĞRETMENLER BİRLEŞME DAYANIŞMA DERNEĞİ, TÜM MEMURLAR DENEĞİ, TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ (TÖB-DER) (TÜM-DER) (TÜTED)

TÖB-DER, TÜM-DER ve TÜTED yaptıkları ortak açıklamada tüm dar gelirlilerin ekonomik baskı altında olduklarını söyledi.

Ortak açıklama özet olarak şöyle;

«Tüm dar gelirliler dayanılmaz bir hayat pahalılığı altında ezilmektedirler. Herşey ateş pahası.

Memurların Katsayılarını donduran MC, demokrasiyi de dondurdu.

Getirilen yan ödemeler de küçük memurlar için değil, sömürü düzeninin bekçiliğini yapmakla kendilerini görevli sanan büyük bürokratları korumaya yöneliktir. Vergi iadesi ve teşvik kararanmelerini yıldırım hızıyla çıkaran MC'nin oluşturduğu Bakanlar Kurulu memurların yan ödemeleri ile ilgili kararanameyi mali yılbaşını üç ay geçmiş olmasına karşın daha çıkaramamıştır.

Sömürülen alınterimizin, emeğimizin korunmasının ilk aşaması olan grevli toplu sözleşmeli sendika hakkımızı almak için demokratik ve örgütlü mücadelemizi sürdüreceğiz.»

TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI (TYS)

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın 3. kuruluş yıldönümü Spor ve Sergi Sarayın'da tiyatro ,folklor, müzik gösterileri ile kutlandı.

Çok sayıda sanatçı, yazar ve gazetecinin katıldığı gecede TYS Genel Başkanı Aziz Nesin bir konuşma yaptı.

1 Mayıs 1976

● İşçi sınıfının Birlik, Mücadele ve Dayanışma günü olan 1 Mayıs'da Taksim alanında konuşan DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER 1976, 1 Mayıs'ının emekçilerden, halklardan yana değişen bir dünyada kutlandığını belirterek; «Emekçiden yana, ilerici ,ulusal ve demokratik bir hükümet isteyen geniş emekçi kitlelerin demokratik, sendikal ve siyasal hak ve özgürlükleri koruma ve genişletme mücadelesi gelişiyor. Bu savaşımı ezmek geriletmek ve emekçi halkımızı parçalamak için büyük sermayenin emriyle hareket eden MC iktidarı, elindeki tüm güçleri seferber ediyor. Fakat herşeye rağmen sömürüsüz ve özgür bir Türkiye için mücadelenin, ancak birlik içinde başarıya ulaşacağı hızla kavranıyor. Biz sadece işçi sınıfının değil, yoksul köylülerin, tüm çalışanların örgütlü mücadele birliğinden, tüm halkımızın ilerici demokratik kitle örgütlerinde birleşmesinden yanayız» dedi.

2 Mayıs 1976

● 1 Mayıs İşçi Bayramı nedeni ile DİSK'in düzenlediği resim ve grafik sergisi İstanbul Belediye Sarayı Galerisinde açıldı.

5 Mayıs 1976

● Uluslararası Sendikaların davetlisi olarak, 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlama şenliklerine katılmak üzere DİSK adına Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'ne, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine ve Suriye'ye giden DİSK temsilcileri döndü.

7 Mayıs 1976

● DİSK üyesi sendikaların yöneticilerinden oluşan 20 kişilik bir grup Fransa Genel-İş Konfederasyonu'nun konuğu olarak Fransa'ya gitti.

8 Mayıs 1976

● Haber, olay ve yorumlarda tarafsızlık ilkesini çiğneyen TRT yönetimini kınayan DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER basına ve kamuoyuna özet olarak şu açıklamayı yaptı.

«MC iktidarının işgalci TRT yönetimi, yaptığı yayınlarla, «her türlü radyo ve televizyon yayımları, tarafsızlık esaslarına göre yapılır» diyen Anayasa'nın 121. maddesini çiğnemektedir. Ayrıca, «Milliyetçi Cephe» iktidarı yanlısı hukuk dışı TRT yönetimi, hiç bir gücü ve temsil yetkisi olmayan, yöneticileri siyasal cinayetle suçlanan bazı faşist kuruluşların demeçlerini de yayınlayarak, şiddet hareketlerinin yaygınlaşmasına hizmet etmektedir. Buna karşılık, yasa dışı TRT yönetimi, geniş kitleleri temsil eden ilerici örgütlere ya söz hakkı tanımamakta, ya da bu hakkı, Anayasa ve TRT yasasının dışına çıkarak fiilen kısıtlamakta ve ters yönde kullanmaktadır.

MC yanlısı işgalci TRT yönetiminin ilerici sendikalara karşı uyguladığı kasıtlı sansür son günlerde en uç noktasına varmıştır. 51 yıl sonra ilk kez kutlanmasına ve bugüne dek görülmedik bilinçli bir kalabalığı toplamasına rağmen DİSK'in düzenlediği 1 Mayıs İşçi Bayramı gösterisi TRT'de adeta geçiştirilmiştir. DSK'in düzenlediği ve 200 binden fazla işçiyi, emekçiyi, aydını bir araya getiren 1 Mayıs Emek Bayramı üzerine verilen haberin kısalığı, DİSK'in ve işçi sınıfımızın bu büyük başarısına gölge düşürmeye yöneliktir. Amerika emperyalizminin Dışişleri Bakanı Kissinger'in Afrika gezintisini geniş ve görüntülü bir şekilde yansıtan işgalci TRT yönetimi, 1 Mayıs İşçi Bayramı gösterisi haberinin hemen arkasından, adı olan, fakat kendi olmayan ve faşizm yanlısı bir kuruluşun 1 Mayıs'ı karalayan demecine yer verilmesi yasa dışı ve MC yanlısı TRT yönetiminin DİSK'e ve ilerici güçlere, demokrasiye, Anayasaya karşı olan tutumunu belgeleyen en büyük örnek olmuştur.»

9 Mayıs 1976

● 1 Mayıs İşçi Bayramı ile ilgili DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların çıkardıkları yayınların sayısı 1 milyonu buldu.

10 Mayıs 1976

● DİSK Eğitim Dairesinin 1. dönem yetiştirme seminerleri sona erdi.

«Eğitim, gerekliliği ve niteliği, niçin çalışmak zorundayız, üretim biçimleri ve gelişimi, ücret - fiyat - kâr, sömürü nedir?, sosyal sınıflar, Türkiye'de sınıflar, tekeller ,ulusal gelir ve vergiler, dünyada işçi sınıfı ve sendikalar, uluslararası sendikal hareket ve talepleri, toplumda sendikanın yeri, DİSK (doğuşu, gelişimi, ilkeleri), DİSK'e bağlı sendikalar, işyeri düzeyinde örgütlenme, Türkiye'de iş hukuku, DİSK'in toplu sözleşme ilkeleri, grev konularını içeren ve plânlanan dönem içinde yapılan 29 A tipi yetiştirme seminerlerine toplam 1177 sendikalı işçi katıldı.

16 Mayıs 1976

● DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER Başkanlığındaki DİSK Heyeti Bulgaristan Halk Cumhuriyetine gitti.

20 Mayıs 1976

● DİSK'i temsilen Almanya'ya giden beş kişilik DİSK heyeti Stuttgart'da yapılacak olan, Avrupa ve Afrika ülkeleri sendikalarının katılacağı 3. Göçmen İşçiler Konferansına katılıyor.

28 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikasının 7. Olağan Genel Kurulunda DİSK adına konuşan Mehmet KARACA, MC iktidarı ile somutlaşan faşizm tehlikesinin kararlı, etkin, güçlü ve sorumlu bir mücadele ile geriletilebileceğini belirterek,

«Biz birliği iki şekilde görüyoruz. Birincisi işçi sınıfının birliği, ikincisi de geniş emekçi katmanların kendi aralarındaki birliğidir. DİSK olarak sorumlu sendika yöneticileri olarak özellikle vurgulamamız gereken işçi sınıfımızın sendikal birliğini sağlama mücadelesidir. Kapitalist sistemin dünya çapındaki genel ve kaçınılmaz buhranı derinleşiyor. Ekonomisi emperyalist sisteme bağlı olan ülkemizdeki geleneksel bunalım alabildiğine şiddetleniyor. Sınıflar arası mücadele durmadan keskinleşiyoor. Yükselen hayat pahalılığına, hızlanan enflasyona, para değerinin, satın alma gücünün, ücretlerin düşmesine karşı, özellikle DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların, diğer örgütlü kitlelerin verdikleri mücadele yükseliyor. Bu bakımdan işçi sınıfımız ve emekçi halkımıza yüklenmek isteyen tekelci sermaye hırçınlığını artırıyor. Halk ve demokrasi düşmanı yüzünü iyice açığa vuruyor. Böylece büyük burjuvazinin kitle tabanı daralırken MC iktidarı baskıyı, zulmü artırıyor. Çalışan geniş kitlelerin örgütlenmeye ve birleşmeye yönelik mücadelesini kırmak için hem şiddet yolunu hem de maceracı, bozguncu ters akımları kullanıyor.

Böyle bir ortamda biz DİSK olarak yeni ekonomik ve sosyal çıkarlar elde etme mücadelemizi acil görevimiz olan demokrasiyi koruma ve yerleştirme mücadelesinden ayırmıyoruz» dedi.

30 Mayıs 1976

● 24-30 Mayıs 1976 tarihleri arasında DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın MİTES eğitim ve dinlenme merkezinde düzenlenen bir dizi Konferansa katılan DİSK ve DİSK'e bağlı Sendikaların Yürütme Kurulları DİSK ilkelerinin geliştirilmesi ve iç bütünlüğün güçlendirilmesi yönündeki görüşmelerini tamamladı.

VE ÜYE SENDİKALAR OLAYLAR GELİŞİMİ

1 Mayıs 1976

1 MAYIS İŞÇİ SINIFININ BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ

● Taksim alanında DİSK'e bağlı Sendikaların, bağımsız ve Türk-İş'e bağlı sendikaların, demokratik örgütlerin katılmasıyla kutlandı.

51 yıl aradan sonra DİSK'in öncülüğünde Taksim'de kutlanan 1 MAYIS, sosyalist ülkeler dışında gerçekleştirilen en büyük kitle gösterileri arasında yer aldı. Gözlemciler ikinci büyük yığınsal kutlamanın Fransa'da, üçüncü sırada ise Lizbon (Portekiz) işçilerinin gösterilerinin yer aldığını belirttiler.

2 Mayıs 1976

● 1 MAYIS'a katılmak için Ankara'dan yola çıkan TEK-İŞ Sendikasına işçilerin otobüsünün polis tarafından durdurularak flama ve pankartların imha edilmesi üzerine TEK-İŞ Sendikası Genel Sekreteri Başbakana, İçişleri Bakanına ve Ankara Valiliğine çektiği telgraflarla olayı kınadı.

● Daha önce DİSK'e katılma kararı almış olan Atom-İş Sendikası yaptığı olağanüstü kongre ile DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş'e katıldı.

3 Mayıs 1976

● Enerji işkolunda örgütlü bulunan DİSK'e bağlı Tek-İş Sendikası, Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü Afşin Tesis Grup Müdürlüğünde çalışan işçiler adına işyeri toplu iş sözleşmesi imzaladı.

5 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasının Gaziantep Bölge Temsilciliği, Irmak Deterjan işyerinde daha önce toplu sözleşmeye Bahar Bayramı olarak geçen 1 MAYIS'ı ek bir sözleşme ile İşçi Bayramı olarak kabul ettirdi.

● Yozgat'ın Akdağ Madeni ilçesinde Rasih ve İhsan Maden Ltd. Şti.'nde çalışan işçiler Türk-İş Türkiye Maden Federasyonu'na bağlı Çorum ve Havalisi Birleşik Maden İşçileri Sendikasından ayrılarak DİSK'e bağlı MAB-İŞ Sendikasına katıldı.

● DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikasının, PTT. Genel Müdürlüğüne bağlı İstanbul PTT işyerlerinde başarıyla sürdürdüğü grevi Bakanlar Kurulu 30 gün süre ile erteledi.

6 Mayıs 1976

● Bossa Un Fabrikası'nda örgütlü DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası bu işyerinde toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamadığı için grev kararı aldı.

● DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası Bursa Mayadan işyerinde 82 işçi adına ve Uzel Traktör Fabrikasında 1900 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzaladı.

● Hektaş Tarım İlâçları T.A.Ş. işyerinde örgütlü DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikası sürdürmekte olduğu toplu sözleşme görüşmelerinden sonuç alınamaması üzerine grev uygulamasına geçti.

7 Mayıs 1976

● Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Hektaş Tarım İlâçları T.A.Ş. işyerinde DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasının sürdürmekte olduğu grevin «memleket sağlığı bakımından 30 gün süreyle» geciktirilmesini istedi.

● Reks Matbaacılık işyerinde DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikasının sürdürmekte olduğu toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. İki yıl için imzalanan toplu iş sözleşmesi 75 işçiyi kapsıyor.

10 Mayıs 1976

● Tamsaş Tarım Alet ve Makinaları A.Ş. işyerinde sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden sonuç alınamaması üzerine DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikasına 106 işçi grev uygulamasına geçti.

12 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Baysen-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu basına bir açıklama yaparak faşist baskıları kınadı.

● Ekstaş işyerinde DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasına üye işçilerin sürdürmekte oldukları toplu iş sözleşmesi anlaşmayla sonuçlandı.

13 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikası Ankara Otel Roma'da grev kararı aldı.

15 Mayıs 1976

● Banka işkolunda örgütlü bağımsız Bağsen Sendikası yaptığı genel kurulla kısa adı Teknik-İş olan DİSK'e bağlı Türkiye Ticaret, Banka, Sigorta, Büro ve Eğitim İşçileri Sendikasına katılma kararı aldı.

16 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasının İstanbul Şubesi 6. Genel Kurulu yapıldı. Nejat Ökten yeniden Şube Başkanlığına seçildi.

19 Mayıs 1976

● Adana'da kurulu Siba Silikat Sabun Fabrikasında örgütlü DİSK'e bağlı Türkiye Gıda-İş Sendikası işverenin, işçi isteklerini ve oluşturulan uzlaştırma kurulunun kararlarını kabul etmemesi üzerine grev uygulamasına geçti.

20 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının Tuzsan T.A.Ş. işyerinde sürdürmekte olduğu toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı.

23 Mayıs 1976

● Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüne bağlı İzmit'teki imalat Atölyesi ve Bölge Müdürlüğü ile İstanbul'daki Basın-İş Sendikasının sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmeleri devam ediyor.

27 Mayıs 1976

● Topkapı İZSAL Döküm Sanayi işyerinde çalışan DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikasına üye 720 işçinin grevi 190. gününü doldurdu.

28 Mayıs 1976

● DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikasının 7. Olağan Genel Kurulu Çalışmalarına başladı.

29 Mayıs 1976

● İzmit Köseköy'de kurulu Lifli Rulo ve Levha San. A.Ş. işyerinde çalışan 55 işçi adına DİSK'e bağlı Barder-İş Sendikasının sürdürdüğü toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam ediyor.

31 Mayıs 1976

● Keramik-İş Sendikası Söğüt Bölge Temsilcisi Ertuğrul Tunca ve otuz işçi göz altına alındı.

● Söğüt'de kurulu Söğüt Seramik Sanayi işyerinde çalışan DİSK'e bağlı Keramik-İş üyesi işçiler işyerinde yetkinin Çimse-İş'e verilmesi ve on işçinin iş akdinin fesh edilmesi üzerine direnişe geçtiler.

Ayın Yorumu

Kapitalist sistemin genel bunalımı derinleşiyor. Bu durum, Türkiye'deki kapitalist yapının geleneksel buhranını şiddetlendiriyor. Sınıflar arası farklılaşma, çelişki ve mücadele alabildiğine keskinleşiyor. Durmadan artan sömürüye ve baskıya karşı daha iyi yaşam ve demokrasi için mücadele verme gerekliliği sendikal hareketteki iki akımı daha kesin çizgileriyle birbirinden ayırıyor. Emek ve sermaye arasındaki uzlaşmazlığı uzlaştırmaya çalışan, yani sınıf işbirliği yapan sendikal örgütler, taban ve mevzi yitiriyorlar. Buhran ve onun sonucu olan hızlı yoksullaşmanın **«kapitalist sistemin işleyişinden kaynaklandığını»** söyleyen ve bu doğrultuda mücadele veren sınıf sendikaları, **DİSK**, güçleniyor. Bu gelişimi durdurmak veya en azından geriletmek için, tekelci sermaye, işverenler, yoğun bir ideolojik propaganda yürütüyorlar. Bu propagandanın yaymaya çalıştığı görüşler «çalışma barışı», «siyasal barış», «toplumsal barış», «yönetime katılma», «kâra ortaklık», «halka açık şirketler», «yeni toplum» v.b. şeklinde sloganlaşıyor. **Kamuoyunda ve özellikle işyerlerinde hızlandırılan bu propagandaya karşı, sınıf sendikaları da işçi sınıfının bilimsel görüşlerini yaymak, geliştirmek zorundalar.** Çağdaş sendikacılığın ulusal ve uluslararası durumu, sorunları daha ayrıntılı bir biçimde ele alınmalıdır. Sınıf sendikacılığını bilimsel yöntemlerle sağlam bir temel üzerinde hızlı gelişimi, **sorunun** (meselenin) tabandan yönetim kademesine dek tüm militanlarca en açık bir şekilde kavranmasına ve uygulanmasına bağlıdır.

5. Genel Kurul'dan sonra çıkan DİSK Dergileri, olanakları çerçevesinde bu görevin yerine getirilmesi için yoğun bir çaba harcamaktadır. Ancak, konuların geniş bir şekilde işlenmesi, bütünüyle ele alınması ve daha geniş çevrelere yayılması, DİSK yayınlarının gücünü aşmaktadır. Böylece ortaya çıkan boşluğun doldurulması, sendikal hareketin dayattığı ilerici bir görev niteliğindedir.

Haziran 1976 tarihinde **KONUK Yayınlarından** çıkan **«SINIF UZLAŞMASI MI, SINIF MÜCADELESİ Mİ»** adlı kitabı, bu doğrultuda atılmış olumlu bir adım olarak karşılamak gerekir. Kitapta, Türkiye'de de son derece güncellik kazanan bir dizi sorun, somut örneklemelerle ve her ülkenin egemen üretim ilişkileri içinde işlenmektedir. **«Mülkiyet ve üretim ilişkilerinin yapılarındaki temel farklar, işçi-işveren ilişkilerinin düzenlenmesini etkileyen yasal, ideolojik ve resmi kurumların işleme biçimlerine bakıldığında da açıkça görülür. Her hangi bir sosyo-politik sistemde, en büyük güç, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olanların ellerinde bulunur. Bu gücü ellerinde bulunduranlar, bizzat çalışanların kendileri olduğu gibi, onların emeklerini sömürenler de olabilir».** Kitapta «Ücret ve çalışma koşullarının düzenlenmesi», «toplu sözleşme düzeni ve genel olarak iş yasası», bu temel üzerinde incelenmiş ve **kapitalist ve sosyalist ülkelerdeki özellikleri karşılaştırmalı bir şekilde ele alınmıştır.**

«İşçi sendikalarının, işçi-işveren ilişkilerinin biçimlenmesinde ve uygulanmasındaki rolü, farklı sosyo-politik sistemlerde, büyük ölçüde değişiklikler gösterir». Kapitalist ülkelerde **«sendikal eylemlere, işverenlerin ayrıcalıklarına bir tecavüz bir el uzatma gözüyle bakılır. Ve kapitalistler de, sendikal eylemleri zayıflatmaya, yani aslında işverenlerin çıkarına olan bir politikaya ikna etmeye çalışırlar.» «Sosyalist toplumsal sistem, sendikaların görev alanlarını genişletmelerini mümkün kılar ve bunu kolaştırır. Bu sistemde sendikalar, ücretlerin plânlanmasına ve düzenlenmesine, iş uyuşmazlıklarının çözümlenmesine, ekonomik kalkınma plânlarının, toplumsal ihtiyaçların, eğlence ve kültürel çalışmaların hazırlanmasına, iş ve üretimin düzenlenmesine doğrudan katılırlar.»**

Kitapta, işverenlerin ülkemizde de yaygınlaştırmaya çalıştıkları ve «halk kapitalizmi», «refah devleti», «büyük toplum», «toplumsal ortaklık» gibi burjuva teorileri, çeşitli Avrupa ülkelerindeki, ABD, Japonya, Avustralya, Yeni Zelanda gibi gelişmiş kapitalist ülkelerdeki uygulamaları göz önüne alınarak somutça işlenmekte ve bilimsel bir şekilde eleştirilmektedir. **«Eski oportünist görüşlerle, burjuvaların «yeni» toplumsal ortaklık teorisini birleştiren sağ-kanat sosyal demokrasisi, bugün artık, yalnız sınıf mücadelesinin değil, burjuva toplumundaki uzlaşmaz sınıfların da varlığını tanımamaktadır». «Burjuvazi bu siyaseti reformist liderlerle birlikte sürdürse bile, toplumsal ortaklık sınıf mücadelesinin yerini alabilir mi? Emek - sermaye ilişkileri nasıl biçimlenir ve nasıl düzenlenir?»** Yazar, kitabında bu sorunlara yanıtlar ve somut öneriler aramakta, getirmektedir.

Kitabın bir diğer bölümünde de, burjuvazinin işçi sınıfı mücadelesini bastırma ve saptırma yöntemleri ile «toplumsal barış» terimi ile ifade edilen bir burjuva teorisi üzerinde durulmaktadır. Yazar bu yöntemleri üç bölümde toplamaktadır: «(1) Kendi ekonomik güçleri ve işverenlerin, çalışanlara ağır basan üstünlükleri; (2) Reformist örgütlerin sağcı liderlerinin hizmetleri; (3) Burjuva devlet çarkının gücü».

Yazar **VLADİMİR USENİN, «SINIF UZLAŞMASI MI, SINIF MÜCADELESİ Mİ»** adlı kitabını şu sözlerle bitiriyor: **«Kapitalist ülkelerde, işçi sınıfının, sınıf mücadelesi ile toplumsal ortaklık arasında seçim yapma hakkı yoktur. İşçiler ile kapitalistler, kaçanılmaz bir gerçek olan sınıf mücadelesinin içindedirler. İşçiler, bu mücadelede önemli çıkarlar elde etmişlerdir. Bu kazançlar; onları, haliyle daha çoklarına; ve sınıf mücadelesinin, uzlaşmaz sınıfların olmadığı, sömürüsüz bir toplumun, dünyadaki tüm halklar için Barış, Emek, Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik ve Mutluluk getiren toplumun kurulmasına götürecektir».**

Dileğimiz, sendikal hareket ve mücadelenin ulusal ve uluslararası sorunlarını, sınıfsal açıdan bilimsel ve somut bir şekilde inceleyecek yayınlara bundan böyle daha da ağırlık verilmesidir.

DİSK'e BAĞLI SENDİKALAR

1. **ASİS** 29 26 68
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
No: 112/16 MALTEPE/ANKARA
2. **BAR-DER-İŞ** 25 01 33
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
3. **BASIN-İŞ** 22 61 97-27 67 37
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No: 12
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
4. **BAYSEN-İŞ** 29 09 34
Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/10
YENİŞEHİR/ANKARA
5. **BESİN-İŞ** 11 58 53
Çankırı Cad. Barışta İşhanı Kat: 1 No: 6
ANKARA
6. **ÇAĞDAŞ GIDA-İŞ**
Cibali Hisaraltı Sok. No: 98
UNKAPANI/İSTANBUL
7. **ÇAĞDAŞ MADEN-İŞ** 11 617
Tahtakale Veziri Cad. Kent Pasajı Kat: 2
No: 203-204 BURSA
8. **DEVRİMCİ TOPRAK-İŞ** 18 83 61-25 49 56
Akay Cad. 25/5 Kat: 2
BAKANLIKLAR/ANKARA
9. **GAM-SEN** 45 59 46
Abdülhak Hamit Cad. No: 8 Kat: 4
TAKSİM/İSTANBUL
10. **GENEL-İŞ** 17 54 59-17 52 53
Süleyman Sırrı Sok. 2/4
SIHHIYE/ANKARA
11. **GES-İŞ** 17 44 92
Necatibey Cad. No: 19/28 Kat: 7
YENİŞEHİR/ANKARA
12. **GIDA-İŞ** 21 30 47
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
13. **HAS-İŞ** 28 26 40
İncili Çavuş Sok. Karadeniz Apt. Kat:1
SULTANAHMET/İSTANBUL
14. **HÜRCAM-İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
15. **KAPFER GENEL-İŞ** 18 99 87
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 53/10
MALTEPE/ANKARA
16. **KERAMİK-İŞ** 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
17. **LASTİK-İŞ** 25 42 70-71
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
18. **MAB-İŞ** 29 39 40-29 47 92
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Apt.
No: 2/9 YENİŞEHİR/ANKARA
19. **MADEN-İŞ** 48 50 74-75-76
Barbaros Bulvarı No: 58/2-3-4-5
BEŞİKTAŞ/İSTANBUL
20. **NAKLİYAT-İŞ**
Cibali Hisaraltı Sok. No: 98
UNKAPANI/İSTANBUL
21. **TÜRKİYE PETROL VE KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI** 17 48 10-25 15 78
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. No: 7/13-14-15 ANKARA
22. **TEK-İŞ** 18 89 99
İnkılâp Sok. No: 3/8
YENİŞEHİR/ANKARA
23. **TEKNİK-İŞ** 17 52 87-17 84 20
İzmir Cad. No: 45/13
YENİŞEHİR/ANKARA
24. **TEKSTİL** 26 85 90
Bâbıali Cad. Sıhhiye Apt. No: 19/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
25. **TURİZM-İŞ** 45 73 82-49 00 90
İstiklâl Cad. Taksim Palas 27-29/3
TAKSİM/İSTANBUL
26. **TÜMKA-İŞ** 25 42 70-71
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
27. **YENİ HABER-İŞ** 29 63 48-49 29 71-16
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Tulluoğlu Apt.
No: 71/1-2 MALTEPE/ANKARA

DİSK YAYINLARI

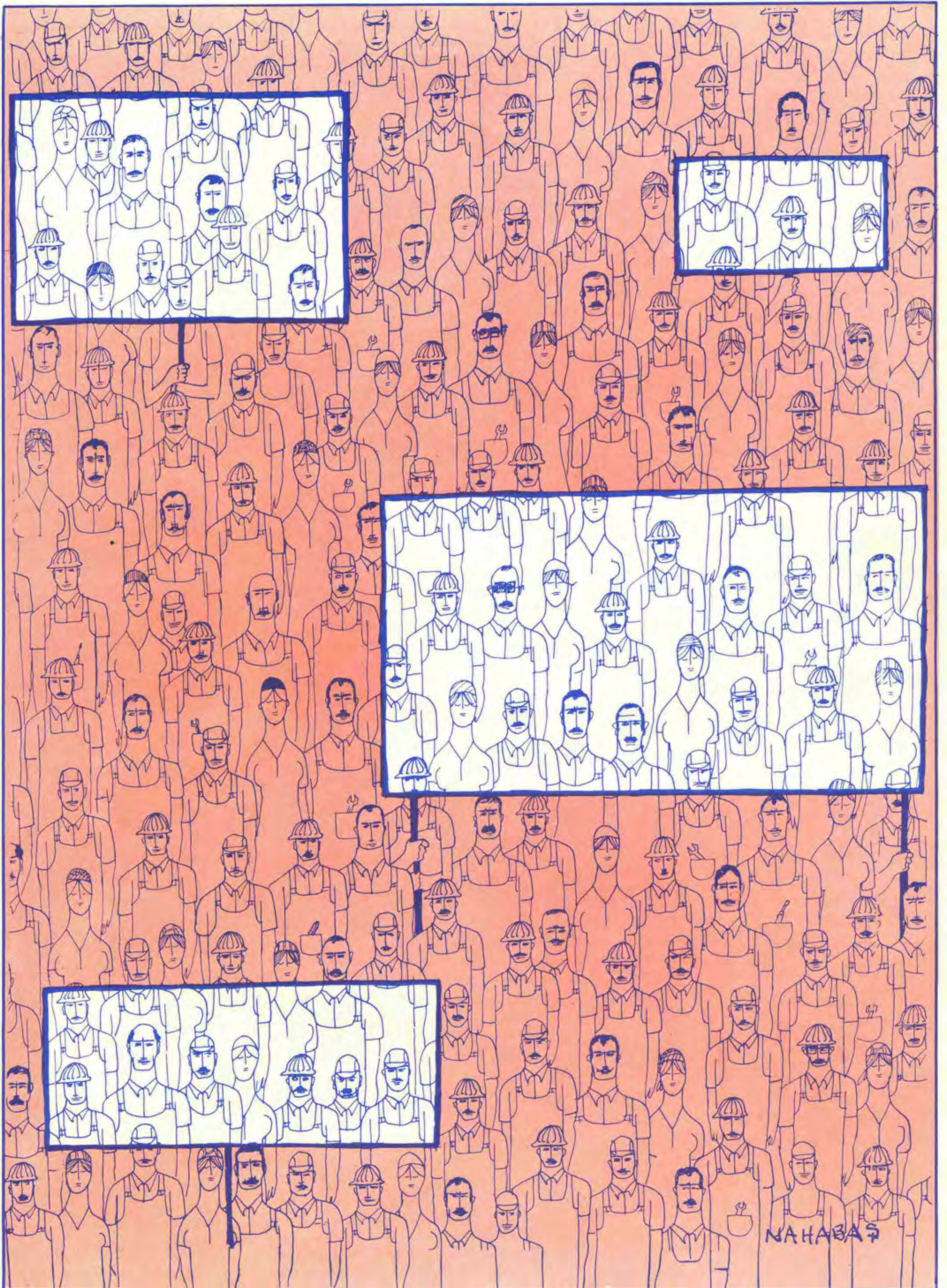
DÜZENLİ YAYINLAR

★ **DİSK AJANSI (Her Salı ve Cuma Günleri çıkar.)**
★ **DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (Fransızca ve İngilizce olarak her ayın 20. günü çıkar.)**
★ **DİSK DERGİSİ (DİSK'in aylık yayın organıdır.)**

KİTAP VE BROŞÜRLER

1 — TÜRK-İŞ Çıkmazı, 1967 (Tükendi)
2 — DİSK Kuruluş Bildirisi, Anatüzüğü, 1967 (Tükendi)
3 — İşçilerin Uyanışı, 1967 (Tükendi)
4 — II. Genel Kurul Çalışma Raporu, 1968 (Tükendi)
5 — Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır, 1970 (Tükendi)
6 — DİSK'in 4. Mücadele Yılı, 1971 (Tükendi)
7 — TÜRK-İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor, 1971 (Tükendi)
8 — Anayasa Mahkemesinin İptal Kararı, 1972 (Tükendi)
9 — IV. Genel Kurul Raporu, 1973 (Tükendi)
10 — Referandum, 1973 (Tükendi)
11 — Erdemir Grevinin İçyüzü, 1974 (Tükendi)
12 — Genel Af, 1974
13 — Anatüzük, 1974
14 — Ortak Pazar ve Türkiye, 1974 (Tükendi)
15 — V. Dönem Çalışma Raporu, 1975
16 — V. Genel Kurul Raporu, 1975
17 — Anatüzük, 1975
18 — Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı
19 — 1 Mayıs, 1976
20 — K. TÜRKLER ve H. TUNÇ Açık Oturumu «Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığımız» (Basılıyor)

DUYURU
POSTA ÇEKİ HESAP NO: 96 814
Dergimize bağışta bulunmak isteyenler, bulundukları yerde bulunan PTT şubelerinden 96 814 No. lu Posta Çeki Hesap Numarasına bağışlarını yatırmalıdırlar.

NAHABAŞ